

Bijlage 1

Overzicht van in dit rapport gebruikte afkortingen

(bevat 1 pagina exclusief dit voorblad)

<i>afkorting</i>	<i>betreft (namen van stichtingen volgens statuten)</i>
ABTN	Actuariële en BedrijfsTechnische Nota
AC	Administratieve Commissie
CBR	Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen
C&F	(afdeling) Controlling & Financiën (van CBR) (ook aangeduid als:)
F&C	(afdeling) Finance & Control (van CBR)
DBBW	De Brauw Blackstone Westbroek
DNB	De Nederlandsche Bank
EY	Ernst & Young Accountants LLP (dan wel haar (rechts)voorgangers)
NN	Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij NV
OR	Ondernemingsraad
OV-vergadering	Overlegvergadering ¹
P&O	(afdeling) Personeel & Organisatie (van CBR)
PSW	Pensioen- en Spaarfondsenwet
PVK	Pensioen- & Verzekeringskamer
RvT	Raad van Toezicht
SLA	Service Level Agreement
SPrePF	Stichting Pre-Pensioenfonds CBR
SPF	Stichting Pensioenfonds CBR ²
SPF-0	Stichting Pensioenfonds CBR (verdwijnde stichting na fusie met verkrijgende stichting SPrePF)
STF	Stichting Toeslagfonds CBR
SVUT	Stichting Vervroegd Uittreden CBR
V&W	Verkeer en Waterstaat

¹ Overleg tussen ondernemer en ondernemingsraad voortvloeiend uit de Wet op de Ondernemingsraden.

² Betreft 'nieuwe' naam SPrePF (verkrijgende stichting) na fusie (op 31 december 2002) met Stichting Pensioenfonds CBR (verdwijnde stichting); in geval bedoeld wordt op laatstgenoemde (verdwijnde) stichting, wordt deze aangeduid als 'SPF-0'.

Bijlage 2

Brief d.d. 25 juli 2011 van Integis aan
algemeen directeur van CBR en voorzitter OR van CBR, inclusief bijlage

INTEGIS BV
Postbus 2248
2002 CE Haarlem

Bezoekadres:
Duinlustweg 16, Overveen

T +31 (0)23 526 82 00
F +31 (0)23 526 82 40
W www.integis.nl

KVK 34 25 45 19
ING BANK 66 88 32 614

▼
Strikt Persoonlijk/Vertrouwelijk

Stichting CBR

T.a.v. de algemeen directeur en de voorzitter OR

Mevrouw mr. S.M. Zijderveld en de heer C.M. Lange

Postbus 5301

2280 HH RIJSWIJK

Overveen, 25 juli 2011

Kenmerk: P11099/B111401

Betreft: Bevindingen inventariserend en oriënterend onderzoek

Geachte mevrouw Zijderveld en heer Lange,

Wij hebben in uw opdracht inventariserende en oriënterende werkzaamheden verricht naar het zogenaamde 'pensioendossier' bij het CBR. De aanleiding voor nader onderzoek naar dit dossier is gelegen in de door de OR herhaaldelijk en gedurende meerdere jaren geuite vermoedens dat zich onrechtmatigheden hebben voorgedaan ter zake de pensioengelden van werknemers van CBR. Deze vermoedens zien onder meer op de (niet sluitende) onderlinge financiële verhoudingen tussen betrokken partijen, het oversluiten van contracten, de (administratieve verwerking van) geldstromen en de aard van de beleggingen (in onroerende goederen).

De werkzaamheden onzerzijds hebben plaatsgevonden onder navolgende, door u geaccordeerde opdrachtformulering.

Integis BV verricht een onderzoek naar de aard, omvang en frequentie van de vermoedelijke onrechtmatigheden ter zake de pensioengelden van werknemers van de Stichting CBR met het doel desgewenst passende maatregelen te kunnen nemen.

De verrichte inventariserende en oriënterende werkzaamheden hebben tot doelstelling gehad om uwerzijds in onderling overleg te komen tot het vaststellen van de (concrete) objecten van onderzoek ter zake het pensioendossier. Daartoe zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben de inhoud van de door de heer Lange ter beschikking gestelde vier ordners alsmede de overige door hem ter beschikking gestelde bescheiden bestudeerd;
- Wij hebben 21 ordners met (overige) relevante bescheiden uit het archief van het CBR geselecteerd en bestudeerd;
- Wij hebben indicatief onderzoek verricht in openbare bronnen;
- Wij hebben met u beiden informierend gesproken.

Om tot een zorgvuldige keuze te kunnen komen, hebben wij het van belang geacht onze bevindingen vast te leggen in onderhavige brief, die u dan ook voor dit doel kunt aanwenden.

Wij constateren dat het 'pensioendossier' een kwestie is waarover al jaren wordt gediscussieerd. Deze discussies hebben geleid tot meerdere, overwegend omvangrijke, onderzoeken door in hoofdzaak externe partijen. De diverse onderzoeken kennen uiteenlopende opdrachtformuleringen en opdrachtgevers waaronder de OR van het CBR, het bestuur van het CBR en de Minister van Verkeer en Waterstaat. Een niet-limitatief overzicht van de onderzoeken en de daaruit op te tekenen waarnemingen zijn opgenomen in een werkdocument dat als bijlage 1 bij deze brief is gevoegd. De in dit overzicht opgenomen waarnemingen zijn geselecteerd op grond van het gegeven dat zij een indicatie vormen voor al dan niet bestaande eventuele onregelmatigheden met pensioengelden.

Wij krijgen het navolgende beeld ter zake de verschillende onderzoeken en de bijbehorende bevindingen:

- De beschouwingen van de externe partijen zijn veelal kritisch van aard en toonzetting;

- Naar aard en omvang zijn door externe partijen meerdere, zo niet relatief veel, onregelmatigheden geconstateerd;
- De verschillende onderzoeken hebben zich niet (diepgaand) gericht op het vaststellen of de geconstateerde onregelmatigheden al dan niet opzettelijk (kunnen) zijn begaan;
- Evenmin hebben de onderzoeken zich (specifiek) gericht op het vaststellen van de bij de onregelmatigheid betrokken personen en partijen;
- De constatering ter zake de onregelmatigheden zijn meermaals niet voorzien van aanbevelingen terwijl ook anderszins niet blijkt op welke wijze opvolging heeft plaatsgevonden;
- De administratieve verantwoording van de verschillende fondsen vertoont gebreken.

Bovenstaande punten richten zich zeker op het Toeslagfonds CBR en de financiële verhoudingen met Nationale Nederlanden.

Wij stellen voor dat u op basis van het hier op grond van verschillende onderzoeken geschetste beeld, bijgevoegd overzicht van deze onderzoeken alsmede de eerder door de heer Lange geproduceerde stukken een beperkt aantal objecten voor nader onderzoek selecteert. In relatie tot uw keuze geven wij u verder navolgende overwegingen mee:

- Het is niet te doen gebruikelijk een forensisch onderzoek (reeds bij aanvang) te richten op alle geconstateerde onregelmatigheden, zeker niet indien de aard en omvang van de bij het CBR geconstateerde onregelmatigheden in beschouwing worden genomen. Wij adviseren u dan ook een selectie te maken van de in eerste aanleg te onderzoeken objecten van onderzoek;
- De bevindingen dienaangaande dienen vervolgens leidend te zijn bij de beslissing over de aard en omvang van eventueel vervolgonderzoek. Dit houdt enerzijds in dat onder de omstandigheid dat geen onrechtmatigheden zijn geconstateerd, onderzoek naar andere objecten van onderzoek niet zinvol wordt geacht. Indien wel

onrechtmatigheden worden geconstateerd kan de keuze voor de nader te onderzoeken objecten van onderzoek gebaseerd worden op de aangetroffen modus operandi, zoals betrokken personen en (externe) partijen, periode, onderwerp et cetera. Wij adviseren u vorenstaande in acht te nemen bij de selectie van objecten van onderzoek;

- Het is niet te doen gebruikelijk forensisch onderzoek te verrichten indien op (uiterst) eenvoudige wijze gegevens en bescheiden bij derden kunnen worden opgevraagd die de geconstateerde onregelmatigheid al dan niet kunnen verklaren. Wij zijn van mening dat onder die omstandigheid een forensisch onderzoek het karakter van een 'fishing expedition' kan krijgen, hetgeen een ernstige (vaktechnische) afbreukrisico met zich meebrengt.

Met inachtneming van al het vorenstaande, merken wij op dat een belangrijk deel van de waarnemingen (zie de grijs gearceerde passages in bijgevoegd werkdocument) worden betrokken bij een onderzoek met de navolgende opdrachtformulering:

Integis BV verricht een toedrachtsonderzoek naar de grondslagen van de inkomende en uitgaande geldstromen van Stichting Toeslagfonds CBR alsmede naar de (rol van de) daarbij betrokken partijen.

Het onderzoek kan zich alsdan richten op geldstromen die een nader te selecteren bedrag overschrijden; verder dient het onderzoek zich te richten op de geldstromen gedurende een zekere, nader vast te stellen, periode. Voor het verkrijgen van een volledig beeld kan gekozen worden voor de periode van oprichting tot en met 2010.

De navolgende werkzaamheden zullen deel uitmaken van een op te stellen plan van aanpak.

- De inkomende en uitgaande geldstromen van Stichting Toeslagfonds CBR zullen inzichtelijk worden gemaakt aan de hand van de bronbescheiden en (digitale) financiële administratie;

- Op basis van het overzicht van de ingaande en uitgaande geldstromen zullen daarbij de relevante bescheiden worden verzameld;
- Aan de hand van deze bescheiden zal inzicht worden verschaft in de betrokken personen en partijen, hun rol alsmede de juistheid en volledigheid van de grondslagen.

Het staat u uiteraard vrij ook andere objecten in het (forensisch) onderzoek te betrekken. Vervolgonderzoek kan zich alsdan richten op het onderzoeken van de aard, omvang en frequentie van meerdere specifiek te benoemen onregelmatigheden, het verstrekken van inzicht in de betrokken personen en partijen alsmede hun rol daarbij en tot slot het vaststellen of de onregelmatigheden zich al dan niet opzettelijk hebben voorgedaan.

Verder nog het volgende. Op grond van het indicatief onderzoek in openbare bronnen constateren wij dat bij de verkoop van het pand aan de P.C. Boutenslaan 1-3 te Rijswijk (het voormalig hoofdkantoor van het CBR) sprake is van een zogenaamde ABC-transactie. In casu is het betreffende pand op dezelfde dag (16 juni 2008) twee keer van eigenaar gewisseld. Wij merken hierbij overigens op dat een ABC-transactie niet op voorhand een negatieve lading hoeft te hebben. Er kunnen aan een dergelijke transactie aanvaardbare redenen ten grondslag liggen. Deze redenen zijn echter op grond van onderzoek in openbare bronnen niet te achterhalen.

Wanneer u besluit ook dit aspect bij de definitieve opdrachtformulering te betrekken, zullen wij primair alle relevante bescheiden (ook maar niet uitsluitend uit openbare bronnen) verzamelen op grond waarvan onzerzijds een analyse kan plaatsvinden. Wij adviseren u niet eerder te besluiten over het laten uitvoeren van een forensisch (vervolg)onderzoek naar dit object dan nadat deze analyse heeft plaatsgevonden.

Desgewenst kunnen wij (ook) dit object van onderzoek verwerken in een voorstel voor een vervolgonderzoek.

Wij stellen voor dat de inhoud van dit schrijven aan de orde komt tijdens het geplande overleg op 27 juli aanstaande, 15.00 uur te Arnhem.

Hopende u aldus voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,
Integis BV
namens deze.

~~B. Bruin RA~~

Overzicht externe onderzoeken CBR

De in dit overzicht opgenomen waarnemingen zijn geselecteerd op grond van het gegeven dat zij een indicatie vormen voor al dan niet bestaande onregelmatigheden ter zake het “pensioendossier”.

1 - ERNST & YOUNG

Uitvoerende:	Ernst & Young
Datum rapport:	8 maart 2006
Titel:	Brief met kenmerk Ds 06.278b/ss
Opdrachtgever:	Voorzitter van de Ondernemingsraad CBR, de heer C.M. Lange
Onderzochte periode:	1980 – 2006

Opdrachtformulering:

“1 – de financiering van de Stichting Toeslagfonds (zo mogelijk vanaf 1980) tot de overdracht per 1 januari 1994 van de beschikbare middelen aan Nationale Nederlanden;

2 – de financiering van de Stichting VUT, mede in relatie tot de door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat goedgekeurde toeslag van 1,77% (oplopend naar 2,5% op de examentarieven voor een periode van 20 jaar. Daarbij dient in het bijzonder aandacht te worden gegeven aan de aanwending van de opslagen op de tarieven nadat de VUT-regeling is beëindigd;

3 – het verloop van het saldo van het indexatiedepot vanaf de vorming hiervan tot heden. Uit het verloopoverzicht dienen de onttrekkingen per jaar te blijken alsmede de toevoegingen (onder meer uit stortingen)”

Waarnemingen uit rapport:

“Beantwoording van bovenstaande vragen aan de hand van financiële opstellingen zonder dat daaraan een oordeel of conclusie wordt verbonden.”

2 - ERNST & YOUNG

Uitvoerende:	Ernst & Young
Datum rapport:	15 maart 2006
Titel:	Brief met kenmerk Ds 06.295/ss
Opdrachtgever:	Stichting CBR, de heer R.A. van Walree
Onderzochte periode:	1998 – 2006

Opdrachtformulering:

“1 – de verrekening die nog dient plaats te vinden tussen Stichting Toeslagfonds CBR en Stichting CBR met betrekking tot de kosten van indexaties over 1998 en 1999;

2 – de vanaf het jaar 1998 door het CBR ontvangen opslagen op de examentarieven uit hoofde van de door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat goedgekeurde opslag op de tarieven van 2,5% ten behoeve van de vorming van de VUT-voorziening en tevens vanaf 1998 in de resultatenrekening van Stichting CBR geboekte lasten uit hoofde van de prépensioenregeling die gezien kan worden als opvolger van de VUT-regeling;

3 – de omvang van de bedragen uit hoofde van indexaties die door Nationale Nederlanden in rekening worden gebracht en die gelet op de aard van de betreffende posten en het geldende pensioenreglement, niet ten laste van het indexatiedepot kunnen worden gebracht ”

Waarnemingen uit rapport:

Beantwoording van bovenstaande vragen aan de hand van financiële opstellingen zonder dat daaraan een oordeel of conclusie wordt verbonden.

3 – AON / dhr. Van Toorn

Uitvoerende:	AON / Willem van Toorn (CBR)
Datum rapport:	22 juni 2006
Titel:	Kort verslag van mijn bevindingen naar aanleiding van mijn bezoek aan AON op 22 juni 2006
Opdrachtgever:	OR
Onderzochte periode:	2004/2005

Opdrachtformulering/doel:

“De heer Stefhan Buckens van AON heeft uitleg gegeven hoe het jaarwerk 2005 van de Stichting pensioenfonds CBR tot stand is gekomen”

Waarnemingen uit rapport:

“Overzicht 2004:

Vermogens volgens opgave NN:

1. 146.549.626,-- Euro voor Stichting Pensioenfonds CBR

2. 16.663.548,-- Euro voor Stichting Toeslagfonds.

3. 4.563.721,-- Euro voor Indexatiedepot.

Vermogens volgens opgave jaarwerken:

1. 146.549.626,-- Euro voor Stichting Pensioenfonds CBR

2. 24.310.000,-- Euro voor Stichting Toeslagfonds.

3. 4.563.721,-- Euro voor Indexatiedepot.

Een gehele verklaring voor het grote verschil heb ik niet [sic: kunnen] vinden alleen dat het CBR nog een RC-schuld heeft van 3.553.000,-- Euro aan stichting Toeslagfonds een verrekening van het indexatiedepot van 1.398.300,-- Euro resteert nog een bedrag van circa 2,7 miljoen Euro.

Uit bestuursverslagen en opmerkingen van de heer Schenk moesten nog diverse verrekeningen plaatsvinden tussen de diverse depots, pensioenfonds en CBR.”

4 - A-ADVIES

Uitvoerende:	A-Advies
Datum rapport:	22 juni 2006
Titel:	Brief met kenmerk 06-j051
Opdrachtgever:	Pensioenfondsbestuur CBR, de heer W. van Toor / FNV Bondgenoten
Onderzochte periode:	2005

Opdrachtformulering:

“Op verzoek van FNV Bondgenoten ben ik gevraagd, als extern pensioenskundige, u te ondersteunen met het duiden van de jaarstukken voor verslagjaar 2005”

Waarnemingen uit rapport:

Pagina 2:

“Uit de nu voorliggende stukken blijkt dat voor het verslagjaar 2005 de oude voet van 2004 is overgenomen. Dit leidt tot – wederom – onduidelijke uitkomsten. Zo zijn er stukken van Nationale Nederlanden (3.1), inclusief indexatiefonds en toeslagenfonds, maar de aansluiting bij die gegevens met de financiële verslagen van de fondsen onderling, is niet te reconstrueren.

Daarmee wil per se niet gezegd zijn dat de cijfers niet goed zouden zijn, echter wel dat de controle op de cijfers, nu niet gemaakt kan worden. Dit is zeer onwenselijk.

[...]

Daarbij is de verslaglegging ten aanzien van het indexatiedepot helemaal curieus. Van dat depot wordt geen expliciet verslag gemaakt, maar slechts een opgave gegeven door Nationale Nederlanden (3.4.7). Gezien eerdere rapportage van de accountant ten aanzien van dit depot is een heldere en expliciete verklaring van de positie van dit fonds, en hoe dit in het jaarverslag is verwerkt, beslist noodzakelijk.”

“Zolang der [sic: er] cijfermatige gegevens van verslagjaar 2005 niet duidelijk kunnen worden verklaard, is het tegen de geest en strekking van de Pensioen- en spaarfondsenwet om bestuursgoedkeuring te geven aan een dergelijk verslag.”

5 - COMMISSIE VAN DRIE

Uitvoerende:	Commissie van Drie: <ul style="list-style-type: none"> • Robert Deddens, • Erik Jan Jansen, • Simon van Vuure AAG
Datum rapport:	11 december 2006
Titel:	Rapport van bevindingen met betrekking tot het pensioendossier van Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen
Opdrachtgever:	Raad van Toezicht van Stichting CBR
Onderzochte periode:	Vanaf medio 1986 tot en met 2006

Opdrachtformulering:

“De Commissie van Drie ziet het als haar opdracht een onderzoek te doen naar de ontwikkelingen die sinds medio jaren tachtig hebben ingespeeld op het pensioendossier, in de breedste zin van het woord. Dit betekent dat de verschillende regelingen die op pensioenterrein aan de orde zijn geweest, inclusief de Regeling Vervroegde Uittreding, nader onder de loep worden genomen. Daarbij zal veel aandacht besteed worden aan de vele afspraken die gemaakt zijn gedurende de te beschouwen periode tot nu toe, alsook aan de wijze waarop zij zijn doorgevoerd in het pensioendossier.

Onze werkwijze zal zijn, dat wij, uitgaande van de huidige situatie, stapsgewijs teruggaan naar het verleden, waarbij gemaakte afspraken, waaronder wijzigingen in bijdragepercentages, in kaart worden gebracht. Met de hiervoor aangegeven inventarisatie zullen wij analyses opstellen over de vanaf medio tachtiger jaren te onderscheiden perioden tussen de opvolgende momenten waarop afspraken zijn gemaakt. Deze deelanalyses moeten ons het inzicht verschaffen of zaken wel of niet correct zijn uitgevoerd. In het door ons op te stellen rapport zullen wij dit nauwgezet uitwerken. In geval zaken niet correct zijn afgewikkeld, zullen wij hiervan trachten aan te geven de inhoudelijke en financiële consequenties. Tevens zullen wij aan de hand van onze waarnemingen aanbevelingen doen ter verbetering van de communicatie”

Waarnemingen uit rapport:

Ten aanzien van Stichting Toeslagfonds CBR (pagina 6):

“Voor de periode tot de formele wijzigingsdatum 1 januari 1998 was er geen reden aanwezig voor een verder onderzoek door de Commissie van Drie naar de wijze waarop financiering van de regeling plaatsvond. In de brief van Ernst & Young van 8 maart 2006 wordt een getrouw beeld gegeven van de financiële transacties”

Ten aanzien van Stichting CBR (pagina 6):

“Voor de periode tot de formele wijzigingsdatum 1 januari 1998 was er geen reden aanwezig voor een verder onderzoek door de Commissie van Drie naar de wijze waarop financiering van de regeling plaatsvond”

Conclusies Commissie van Drie m.b.t. de periode tot de formele wijzigingsdatum 1 januari 1998 (pagina 7):

“De financiële verantwoording via de Financiële Jaarverslagen was voldoende inzichtelijk. Daarbij gaf de verklaring van een gerenommeerd accountantskantoor (Ernst & Young) de zekerheid dat de verantwoording in de te onderscheiden jaarperiodes op correcte wijze had plaatsgehad.”

“Wat ontbrak was een beleidsplan met betrekking tot de op de tarieven ingehouden toeslagen. In de brieven van 14 oktober 1986 en 9 november 1989 van respectievelijk de staatssecretaris en de minister van Verkeer en Waterstaat staan vermeld met welke toeslagen op de genoemde posten mag worden rekening gehouden [...]

Het verbaast ons dat de accountant in die tijd er niet op heeft gewezen dat een formeel beleidskader nodig was dat de ondersteuning had van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Thans blijft voor ons staande dat de formeel vastgestelde toeslagen die toeslagen zijn, welke laatstelijk in de brief van 9 november 1989 akkoord zijn bevonden door de minister van Verkeer en Waterstaat, namelijk 2,5% over de categorieën:

- *Praktijkexamens A, B, C/D, C/D aanvullend, E en Theorie-examen, en 0,73% over de categorie:*
- *Geneeskundige Verklaring*

NB: Er is geen documentatie beschikbaar waaruit blijkt dat op de overige activiteiten (vorderingen en bromfietscertificaten) van het CBR het toegestaan was om de voornoemde opslagen eveneens in rekening te brengen.”

Pagina 9:

“Dit heeft ertoe geleid dat het CBR in 2006 Ernst & Young heeft verzocht om een analyse uit te voeren van het verschil tussen de examenopslagen (2 ½ %: praktijkexamens A t/m E en theorie- examens) en de werkelijke werkgevers prepensioenlast in de periode 1998 tot en met 2005. Ernst & Young heeft in haar brief van 15 maart 2006 hierover gerapporteerd [...] Het cumulatieve verschil tussen de opslagen en prepensioenlast bedraagt per ultimo 2005 EUR 4 miljoen.

Hoewel zij naar onze mening daartoe niet verplicht is (zie opmerkingen hiervoor), heeft het CBR zich bereid verklaard om dit bedrag (eenmalig en onverplicht) ter beschikking te stellen van het indexatiedepot [...]

Indien ook rekening gehouden zou zijn met de (toegestane) opslag op de GV's ad 0,73% gedurende de periode 1998 – 2005 zou het verschil tussen de opslagen en prepensioenlast EUR 4.350.000 bedragen (in geval de volledige 2,5% wordt meegenomen een bedrag van EUR 5.200.000)”

Ten aanzien van de aankondiging van de opheffing van Stichting VUT CBR (Pagina 9):

“[...] Overigens had men naar onze mening beter kunnen kiezen voor een apart fonds, bijvoorbeeld Stichting Aanvullingsfonds CBR genoemd. Dit om duidelijk aan te geven dat het om een nieuw fonds gaat dat met de uitvoering belast is van aanvullende regelingen, die los staat van de uitvoering van alleen de regeling voor VUT uitkeringen en ook los staat van de

regeling voor toeslagen op ingegane pensioen. Door de omvorming van het ‘Toeslagfonds’, waarbij haar taak terzake de indexatie van ingegane pensioenen komt te vervallen, ontstaat onduidelijkheid naar de organisatie CBR en naar haar gewezen deelnemers/gepensioneerden wat de functie van het ‘Toeslagfonds’ is geworden”

Pagina 10:

“Een hoge mate van onduidelijkheid betreft ook het met terugwerkende kracht doorvoeren van wijzigingen en omvormingen. De aankondiging in het verslag van de wijzigingen en omvorming blijkt, zie ook hierna in paragraaf 3.2 wat betreft de behandeling van zaken met betrekking tot de Stichting Toeslagfonds CBR, pas enkele jaren later formeel vorm te hebben gekregen. Dit heeft tot gevolg een in het algemeen moeilijk te doorgronden financiële situatie, omdat tot de formele datum waarop één en nader [sic: ander] vorm heeft gekregen nog door de oude instanties betalingen zijn gedaan”

Ten aanzien van de opheffing Stichting VUT CBR en overdracht middelen (pagina 11):

“Wij vinden het niet verstandig dat een deel van het vrij gekomen beschikbaar vermogen dat bestemd was voor het Toeslagfonds is teruggevloeid naar de Stichting CBR. Dit vermogen had beter rechtstreeks in het Toeslagfonds gestort kunnen worden. Verder merken wij op dat de voorziening herstructurering CBR destijds wel erg royaal is ingeschat (zie notulen bestuursbesluit d.d. 11 november 2002). Wij adviseren dan ook om voor deze restvoorziening ad circa EUR 1.000.000 ultimo 2006 een nadere pensioenbestemming te geven (bijvoorbeeld storting in het indexatiedepot). Wij merken nog wel op dat het vrij gekomen beschikbaar vermogen van het VUT-fonds nimmer in de exploitatie van het CBR is gekomen, maar dat hiervoor bestemmingsvoorzieningen zijn gevormd.”

“Aangezien de Commissie van Drie heeft geconstateerd dat de examenopslagen eveneens van toepassing zijn op de GV’s, zij het slechts voor 0,73%, bedraagt het hiermee gemoeide bedrag over de periode 1998 – 2005 circa EUR 350.000. Hierdoor zou het (fictieve) verschil tussen de (toegestane) opslagen in de tarieven en werkelijke prépensioenlast in de periode 1998 – 2005 per ultimo 2005 circa EUR 4.350.000 bedragen.”

Ten aanzien van Financieel verloop garantie- en overgangsdepot (pagina 14):

“Wij vinden dat achter hetgeen in kort tijdsbestek is doorgevoerd met betrekking tot de veranderingen en omvormingen weinig visie schuil ging. Dit zigzag handelen leidde tot onduidelijkheid, niet in de laatste plaats met betrekking tot de toch al ingewikkelde financiële transacties die in de pensioensfeer een rol spelen. Voor de geïnteresseerde medewerkers is het allemaal niet meer te volgen, met gevolg een mogelijk wantrouwen tegen de wijze waarop met deze arbeidsvoorwaarde is omgegaan”

Ten aanzien van Stichting Pensioenfonds CBR (pagina 17):

“De verwickelingen die zijn ontstaan rond Stichting Pensioenfonds CBR in de periode 2000 – 2003 komen niet professioneel over en vormen aanleiding tot een voor de geïnteresseerde medewerker onduidelijk en niet meer te volgen traject”

“Met name het niet in orde hebben van normaal te leveren zaken als financieringsovereenkomst en ABTN getuigen van nalatigheid”

“Ook kan kritiek geuit worden op de samenstelling van de beleggingen, waarbij (ruim) 50% in aandelenfondsen was belegd. Hoewel ‘CBR’ hierin niet alleen stond, het was in die tijd meer gebruik om een flink percentage risicovol te beleggen, was gezien de grootte van het fonds een lager percentage op zijn plaats geweest. Dit mede tegen de achtergrond van de trend van een dalende marktrente. Er was en is een beleggingsopbrengst jaarlijks nodig van 4% over het bedrag van de voorziening pensioenverplichtingen [...] Juist bij het ontbreken van een buffer, hetgeen bij het CBR het geval was, leidde dit tot de positie dat het naar verwachting nog een aantal jaren zal duren alvorens de balanspost ‘nog te verrekenen overrente’ zal zijn verrekend. Dit ondanks de vermindering in 2005 van het bedrag ‘nog te verrekenen overrente’ van EUR 22.000.000 naar EUR 11.300.000, hetgeen te danken is aan de ontwikkeling van de koersen van de (aandelen)beleggingsfondsen.”

Pagina 18:

“Wij merken verder op dat vanuit Stichting Toeslagfonds in 2003 een storting is verricht ad EUR 5.000.000 naar het indexatiedepot. Hoewel hier vanuit het Toeslagfonds een rechtsgeldig bestuursbesluit aan ten grondslag ligt (zie notulen 30 oktober 2002) wekt dit de Commissie van Drie verbazing, aangezien deze storting niet in overeenstemming is met de (gewijzigde) doelstellingen van het Toeslagfonds. De achtergrond van deze storting hebben wij dan ook niet kunnen achterhalen. Zoals eerder vermeld [...] heeft Stichting CBR in 2001 een storting verricht aan het Toeslagfonds ad fl. 7.123.000. Het is niet uitgesloten dat beide stortingen verband met elkaar houden.”

“Zoals uit ons commentaar bij de verschillende onderdelen is af te lezen waren de vele veranderingen die zijn doorgevoerd naar onze mening onvoldoende voorbereid en ook wat betreft de mogelijke toekomstige consequenties niet goed doordacht. Dit geeft de indruk dat er iets aan de hand zou kunnen zijn. Grondig nazoekwerk heeft uitgewezen dat financieel de inkomsten volledig zijn verantwoord in uitkeringen en voorzieningen”

“Met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling heeft het moeizame traject van directe verzekering met als verzekeringnemer Stichting CBR naar herverzekering met als verzekeringnemer Stichting Pensioenfonds CBR veel tijd gekost. De uitdrukking “tijd kost geld” gaat ook hier op. De uiteindelijke voorwaarden waarop Nationale-Nederlanden bereid was terug te gaan naar een garantie contract zijn naar onze mening zwaarder dan het geval was geweest indien direct voor een garantiecontract was gekozen”

Eindconclusie van de Commissie van Drie (pagina 19):

“In de periode van medio 1998 tot en met het [sic: jaar] 2003 was sprake van een zigzag beleid in de verschillende stichtingen die op het (vervroegde)pensioenterrein functioneerden, waarbij de administrateur de spin in het web was.

Vanaf het jaar 2004 is er ons inziens sprake van een beleid dat duidelijk en consistent is. Ondanks het zigzag beleid, dat een beeld gaf van onduidelijkheid en wantrouwen met betrekking tot de financiële verantwoording, blijkt dat financieel zich geen onoorbare zaken hebben voorgedaan. Wel had men de uitbreiding van het toeslagen beleid inzake VUT, hoe noodzakelijk ook in verband met de toegenomen deelnamekansen, vorm moeten geven in overleg met het ministerie van Verkeer en Waterstaat”

6 - DNB

Uitvoerende:	DNB
Datum rapport:	28 maart 2007
Titel:	Brief met kenmerk Tp/60878/2007/01494 betreffende “Bevindingen onderzoek maart 2007”
Opdrachtgever:	DNB
Onderzochte periode:	Status per primo 2007

Opdrachtformulering:

“Recent heeft De Nederlandse Bank (DNB) bij uw pensioenfonds een onderzoek ingesteld”

Waarnemingen uit rapport:

Ten aanzien van de governance:

“Bovendien is er te weinig aandacht geweest voor de toevoegingen en onttrekkingen aan het indexatiedepot. Voorts bestaan er nog onduidelijkheden over de toekenning en financiering van de indexaties.”

“Het financieel beheer van het pensioenfonds behoeft verbetering; zo ontbreekt een financiële administratie en beschikt het pensioenfonds niet over een eigen bankrekening. Ook is het noodzakelijk dat er een striktere financiële scheiding wordt aangebracht tussen het CBR en het pensioenfonds, opdat betalingen en ontvangsten niet meer via de rekeningen van het CBR behoeven te lopen.”

Ten aanzien van Stichting Toeslagfonds:

“Over de toedeling van vermogen en resultaat vanuit het gezamenlijk beleggingsdepot aan Stichting Toeslagfonds bestaan onduidelijkheden”

Ten aanzien van het indexatiedepot:

“De mutaties in het indexatiedepot hebben in het verleden te weinig aandacht gehad van het bestuur. Uit een specifiek daartoe ingesteld onderzoek door E&Y is gebleken dat er onjuiste boekingen in het indexatiedepot zijn gedaan, welke volgens uw mededeling in het jaarverslag van 2005 zijn gecorrigeerd en in 2006 in het depotverslag van NN zullen worden verwerkt.”

7 - ERNST & YOUNG

Uitvoerende:	Ernst & Young
Datum rapport:	31 oktober 2007
Titel:	Waarde van beleggingen ultimo 2005 – de aansluitingen
Opdrachtgever:	Stichting CBR / Stichting Pensioenfonds CBR / Stichting Toeslagfonds CBR
Onderzochte periode:	Ultimo 2005

Opdrachtformulering:

“In brief van 24 september 2007 wordt aangegeven dat onduidelijkheid bestaat over verschillen in de uitkomsten van de waarde van de “pensioen” beleggingen ultimo 2005”

[rapport van Ernst & Young bevat tevens reactie op memo van A-Advies]

Waarnemingen uit rapport:

“In depot NN zijn meerdere contracten samengevoegd”

“Depotverslag NN bevat beleggingen van pensioenfonds, toeslagfonds en indexatiedepot”

“In jaarrekening 2005 is ten tijde van opstellen jaarrekening nog gewerkt met uitkomst berekening [van AON] zomer 2005 (geschatte beleggingsopbrengsten in plaats van de werkelijke opbrengsten)”

“Conclusie, gebaseerd op ervaringen tijdens proces totstandkoming jaarrekening 2006 alsmede hetgeen in notulen is verwoord:

-transparantie in aansluitingen is bereikt

-andere structuur verslaggeving is toegepast

Hiermee is gevolg gegeven aan in memo a-advies opgenomen advies”

8 - WATSON WYATT

Uitvoerende:	Watson Wyatt
Datum rapport:	10 december 2007
Titel:	Brief met kenmerk 518520/0712B506/BBo betreffende 'Pensioen'
Opdrachtgever:	Ondernemingsraad van CBR, de heer C. Lange
Onderzochte periode:	2003 – 2006

Opdrachtformulering:

“In samenspraak met de OR is door ons een aantal vragen geformuleerd met betrekking tot het toeslagfonds, het pensioenfonds en het indexatiedepot”

Geformuleerde vragen ten aanzien van Toeslagfonds:

“1. Vraag: In 2003 is er blijkens het jaarverslag een dotatie geweest van € 5 mln naar het indexatiedepot. Wat is hiervan de reden geweest?”

“2. Vraag: In de jaarverslagen 2003 en 2004 (blz. 9) wordt gesproken van een vordering op CBR inzake de overrente 1998 en 2000 ad € 5,793 mln. In het jaarverslag 2005 is deze vordering opeens verdwenen. In de resultatenrekening is ook geen sprake van een betaling van dit bedrag door CBR, maar wordt wel een dotatie genoemd van € 2,658 mln. Heeft dit laatste bedrag een relatie met de eerder genoemde € 5,793 mln? Zo ja, waarom is er dan een verschil? Zo nee, dan ontvangen wij graag een toelichting op beide bedragen.”

“3. Vraag: Op basis van voortschrijdend inzicht valt op te maken dat er aanvullingen aan de orde zijn met betrekking tot de tarieven doorberekening (brief Ernst & Young 15 maart 2006). Kunt u de gedetailleerde doorberekening overleggen die van toepassing is op de 2,5% opslagen. Wat gebeurt er vanaf 2006 met deze opslagen op de tarieven (wat is de bestemming)?”

“4. Vraag: De negatieve overrente wordt nu deels toegerekend aan het toeslagenfonds. Dit suggereert dat Nationale-Nederlanden een rendementsgarantie heeft afgegeven voor het vermogen van het toeslagenfonds. Is die aannahme juist en zo ja, hoe kunt u dat onderbouwen?”

Geformuleerde vragen ten aanzien van CBR:

“1. Vraag: Op 5 oktober 2004 (brief blz. 6) haalt Ernst & Young een schuld einde 2003 aan van CBR aan het indexatiedepot en het toeslagfonds ad € 9 mln. Kunt u aangeven hoe deze schuldpositie is af te leiden uit de jaarverslagen van het CBR, het toeslagenfonds en het pensioenfonds / indexatiedepot? Voor wat betreft het CBR nemen wij aan dat deze schuld is opgenomen in de post “overige schulden” ad € 10.080 mln (jaarverslag 2003 blz. 21). Kunt u dat bevestigen? Kunt u aangeven hoe de schuldpositie bij CBR in de vorm van vorderingen is verwerkt in de balansen van het toeslagfonds en het pensioenfonds (indexatiedepot)? Uit jaarverslag 2003 van het toeslagenfonds maken wij op (blz. 9 en 10) dat CBR aan de ene kant nog een bedrag ad € 5,793 mln verschuldigd is en aan de andere kant nog een bedrag ad € 2,271 kan vorderen.”

2. Per saldo is dat een schuld van CBR ad € 3,522 mln. Uit het jaarverslag 2003 van het pensioenfonds blijkt (blz. 4) een vordering (rekening-courant) op de werkgever ad € 1,389 mln. In totaal zou dat leiden tot een schuld van het CBR aan toeslagenfonds en pensioenfonds (indexatiedepot) ad € 4.911. Hoe verhoudt dit bedrag zich tot de hierboven genoemde € 9 mln?”

“3. Vraag: Hoe verklaart u dat in het jaarverslag 2004 een bedrag “overige schulden” ad € 6,102 mln per 31-12-2003 wordt genoemd, terwijl in het jaarverslag 2003 dat bedrag nog € 10.080 mln bedroeg (zie hierboven)?”

Geformuleerde vragen ten aanzien van Pensioenfonds / indexatiefonds:

“1. Vraag: Uit de jaarverslagen van het pensioenfonds kan niet het verloop van het indexatiefonds worden afgeleid, omdat beide fondsen met elkaar vervlochten zijn. In het verleden zijn er onduidelijke toevoegingen en onttrekkingen geweest aan het indexatiedepot. Eind 2006 lijkt er weliswaar voldoende geld beschikbaar te zijn om voor een groot aantal jaren te kunnen indexeren, maar kunt u ook een ordentelijke financiële verslaglegging waarborgen?”

“2. Vraag: Hoe kan de OR controleren dat de aanbevelingen van het driemanschap zijn opgevolgd, met name voor wat betreft de aanvulling van het indexatiedepot tot circa € 9,750 mln per einde 2006? Wat is de stand van het indexatiedepot op dit moment? Is de door het CBR in 2005 gereserveerde bedrag ad € 4 mln ook daadwerkelijk afgestort in het indexatiedepot of is dit in het toeslagenfonds terecht gekomen, met het oog op de oorspronkelijke bestemming van de gelden (prepensioen)?”

“3. Vraag: Volgens driemanschap bedroeg het indexatiedepot einde 2006 € 1,550 mln (dat is het door Nationale-Nederlanden opgegeven bedrag ad € 2,243 mln minus een aantal correcties). Ernst & Young noemt in zijn presentatie van 31 oktober 2007 een bedrag van € 0,962 mln. Wat is nu de goede stand van het indexatiedepot per 31-12-2006?”

“4. Vraag: Wij hebben begrepen dat het totale depot bij Nationale-Nederlanden middels een bepaalde verdeelsleutel wordt toegerekend aan het pensioenfonds, het toeslagenfonds en het indexatiedepot. Graag ontvangen wij een beschrijving van deze verdeelsleutel”

“5. Vraag: Het lijkt ons wenselijk dat het depot ten behoeve van het pensioenfonds (inclusief indexatiefonds) en toeslagenfonds worden ontvlochten en separaat worden geadmistreerd, om een andequate controle mogelijk te maken. Wij hebben begrepen dat ook DNB hierover opmerkingen heeft gemaakt. Kunt u aangeven of er concrete plannen zijn om hier invulling aan te geven?”

Waarnemingen uit rapport/brief ten aanzien van het Toeslagfonds:

“Met het bestuursbesluit van 30 oktober 2002 heeft het bestuur van het toeslagfonds gemeend invulling te geven aan de nieuwe verantwoordelijkheid van het indexatiedepot. De kritiek die men hierop zou kunnen hebben is dat het bedrag van FL 10 mln arbitrair lijkt te zijn vastgesteld; een echte onderbouwing hiervan ontbreekt [...] Er is toen blijkbaar voor gekozen om het (ronde) bedrag van FL 10 mln om te zetten in een (eveneens rond) bedrag van € 5 mln.”

“Onze conclusie luidt dat de vaststelling en onderbouwing van de hierboven genoemde €5 mln ontbreken. Dit heeft wantrouwen in de hand gewerkt.”

“Op 12 juli 2007 hebben Het Gilde, FNV Bondgenoten en De Unie samen met de Raad van Toezicht van het CBR verklaard dat met de extra stortingen een einde is gemaakt aan de discussie over de voorwaardelijke indexeringen en de zogenaamde opslagen. Met ander woorden: de discussie hierover is gesloten en de vraagstelling is niet langer opportuun [...] De OR is echter van mening dat de discussie rondom de tariefopslagen niet gesloten is en zij op basis van documenten van Ernst & Young een positie toebedeeld heeft gekregen. Op basis van WOB-verzoeken meent de OR over gegevens te beschikken die op gespannen voet staan met informatie die door de directie en de Raad van Toezicht is verstrekt. Het onderzoeken van de opslagen behoorde niet tot onze opdracht.”

“Rondom het onderwerp negatieve overrente bestaat bij DNB nog onduidelijkheid over een bedrag van € 11,3 mln dat naar de mening van DNB ten onrechte is verrekend met het vermogen.”

Waarnemingen uit rapport/brief ten aanzien van Pensioenfonds / indexatiefonds:

“[...] hoewel het naar onze mening onbevredigend blijft dat het indexatiedepot tot 1 januari 2006 buiten de verslaglegging is gebleven. Dit heeft geleid tot een onduidelijke situatie en het begrijpelijkerwijs oproepen van vraagtekens bij de OR.”

“[...] Wij zijn echter van mening dat de spelregels rondom toevoegingen en onttrekkingen aan zowel toeslagfonds en indexatiedepot onvoldoende transparant zijn vastgelegd. Wij zijn van mening dat er in het verleden sprake is geweest van ondoorzichtig “geschuif” met gelden. “

“In 2006 heeft het CBR het in 2005 gereserveerde bedrag ad € 4 mln ook daadwerkelijk in het indexatiedepot gestort. Uit de brief van DNB d.d. 28 maart 2007 maken wij op dat zowel de OR als enkele leden van het toeslagenfondsbestuur met de directie van het CBR van mening verschillen over de bestemming van dit bedrag”

“De OR is van mening dat einde 2005 voor wat betreft het saldo van het indexatiedepot een verkeerde voorstelling van zaken is gegeven door Nationale-Nederlanden en de directie van het CBR. Voor wat betreft de situatie einde 2005 hebben wij begrip voor het standpunt van de OR.”

“Tijdens de presentatie van 22 november 2007 heeft Ernst & Young op basis van nieuw verstrekte informatie uitvoerig inzicht gegeven in de vorderingen / schulden betreffende de rekeningen die verband houden met het CBR (pensioengerelateerd), het toeslagenfonds en het pensioenfonds per 31 december 2006 alsmede de rekening courant verhoudingen. Wat ons betreft zijn de posities bevredigend toegelicht. Wel moet worden opgemerkt dat het geheel complex is en daardoor moeilijk te volgen, te meer ook omdat de perioden waarover verslaglegging plaatsvindt bij het CBR en het pensioenfonds afwijken. Bovendien is pas nu voor het eerst informatie verstrekt waarmee de vragen van de OR (die de laatste twee jaren herhaaldelijk gesteld zijn) naar behoren kunnen worden beantwoord.”

“De OR is op basis van het bovenstaande van mening dat zij de laatste jaren door de directie en de Raad van Toezicht van het CBR met betrekking tot de vermogensposities 2003 tm 2006 niet, onvolledig en/of foutief geïnformeerd zijn”

9 - KPMG

Uitvoerende:	KPMG / KPMG, Wim Touw
Datum rapport:	3 december 2009 / Februari 2010
Titel:	CBR – pensioenen / CBR pensioenen, accountantsbevindingen
Opdrachtgever:	Stichting CBR
Onderzochte periode:	Status per ultimo 2009

Opdrachtformulering:

“Stichting CBR (“het CBR”) heeft KPMG in 2009 als accountant benoemd. Als onderdeel van de controle heeft het CBR KPMG gevraagd de huidige pensioenregelingen in kaart te brengen, meer specifiek een onderzoek te doen op de volgende aspecten: volledigheid, waardering en beheersbaarheid”

Waarnemingen uit rapport:

Belangrijkste bevindingen en adviezen (pagina 2):

“Met ingang van 1 januari 2010 gelden nieuwe RJ 271 richtlijnen voor pensioentoezeggingen welke al toegepast kunnen worden vanaf boekjaar 2008. De “nieuwe” RJ 271 richtlijn is echter niet volledig toegepast in de 2008 jaarrekening van het CBR.

KPMG adviseert om in 2009 middels een stelselwijziging RJ 271 “nieuw” toe te passen. De correctie op het eigen vermogen eind 2008 als gevolg van een mogelijke stelselwijziging schatten wij op ongeveer EUR 14,2 miljoen negatief. De pensioenlasten in de LE van het CBR van EUR 16,3 miljoen zijn als gevolg van de door ons voorgestelde stelselwijziging naar verwachting EUR 5,8 miljoen te hoog”

“KPMG adviseert het CBR om in samenwerking met de Stichting Pensioenfonds CBR (“het Pensioenfonds”) en de Stichting Toeslagfonds CBR (“het Toeslagfonds”) duidelijkheid te verkrijgen over wie er financieel verantwoordelijk is voor het Toeslagfonds en, indien noodzakelijk, de documentatie daarop aan te passen”

“KPMG adviseert het CBR het interne en externe pensioenproces en de controle daarop nader te onderzoeken en vorm te geven; dit proces is in kwalitatieve en kwantitatieve zin onvoldoende”.

10 - KPMG

Uitvoerende:	KPMG
Datum rapport:	4 maart 2010
Titel:	Feitenonderzoek pensioendossier
Opdrachtgever:	Directie CBR
Onderzochte periode:	2006 – 2010

Opdrachtformulering:

“– het verschaffen van feitelijke bevindingen vanaf 2006 aangaande het feitelijk verloop van de pensioenafspraken die zijn gemaakt en het in kaart brengen van de grondslagen waarop deze pensioenafspraken zijn gemaakt;

- het chronologisch weergeven vanaf 2006 van de hiervoor genoemde feitelijke bevindingen op een tijdslijn;

- inzichtelijk maken van de rekenkundige methodiek die is gebruikt om te komen tot de veronderstelde en de gemaakte pensioenafspraken en analyseren of de grondslagen van deze methodiek gebruikelijk zijn, dat wil zeggen toepasbaar zijn ten aanzien van budgetneutraliteit en gelijkwaardigheid”

Waarnemingen uit rapport:

Ten aanzien van ontwikkelingen in 2007 (pagina 11):

“De heer Anker heeft vervolgens na zijn aantreden bijeenkomsten georganiseerd voor betrokken partijen. Bij deze bijeenkomsten waren onder andere aanwezig de directie van het CBR, vertegenwoordigers van vakbonden, leden van de OR, vertegenwoordigers van Watson Wyatt en Ernst & Young en de voorzitter van het pensioenfonds van het CBR. De OR stelde volgens de heer Anker dat er “pensioengelden op slinkse wijze ten onrechte zijn aangewend voor andere doeleinden”. Deze conclusie werd niet gedeeld door Watson Wyatt en Ernst & Young, aldus de heer Anker.”

11 - TWYNSTRA GUDDE APS

Uitvoerende:	Twynstra Gudde APS pensioenteam; J. van Beek
Datum rapport:	24 januari 2011
Titel:	Onderzoek CBR Deelrapport B2: Pensioenen
Opdrachtgever:	Minister van Verkeer en Waterstaat
Onderzochte periode:	2000 – 2010

Opdrachtformulering:

“Voor het onderzoek heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu (het ministerie) de volgende onderzoeksvragen gesteld:

1. *Waar staat de CBR-organisatie op dit moment?*
2. *Welke verbetermaatregelen heeft het CBR al in gang gezet?*
3. *Welke concrete verbetermaatregelen zijn in aanvulling hierop nog nodig om het gewenste eindbeeld te behalen en op welke termijn is het ‘eindbeeld’ realiseerbaar?*

Het onderzoek heeft betrekking op verschillende aspecten van de CBR-organisatie en dit zijn:

- A. *Cultuur en Governance*
- B. *Financiën en pensioenen*
- C. *Kwaliteit taakuitvoering en informatievoorziening.*

Dit rapport gaat in op de pensioenen van het CBR. Het ministerie heeft aangegeven dat het gaat om de aard en omvang van de risico's van de pensioenregelingen van het CBR. In onze uitwerking van de vraag hebben wij de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. *Waar staat het CBR nu?*
2. *Wat is verbeterd c.q. moet er nog verbeterd worden?*
3. *Welke financiële gevolgen heeft het ongewijzigd voortzetten van de huidige pensioenregeling(en)?*
4. *Welke alternatieven zijn er voor de huidige pensioenregeling(en)?*
5. *Wat zijn de alternatieven voor uitvoering van de pensioenregeling(en)?*
6. *Welke ingrepen zijn noodzakelijk om tot beheersbare kosten (lees: een financieel houdbare regeling in de toekomst) te komen?*
7. *Wat zijn daarvan de financiële gevolgen?*
8. *Wat zijn de gevolgen daarvan voor de pensioenopbouw van de medewerkers?*
9. *Welke financiële risico's zijn er (nog) aanwezig?*

Voorwaarde voor het onderzoek was gebruik maken van bestaand onderzoeksmateriaal. Er was al veel onderzocht. Bestudering van de bestaande informatie en reeds gepleegde onderzoeken boden onvoldoende houvast voor een adequate beantwoording van de onderzoeksvraag. Het bleek onvoldoende goed mogelijk om de uitgangssituatie (waar staat het CBR nu?) in beeld te krijgen. Na overleg met het ministerie hebben wij fiat gekregen om aanvullend onderzoek te doen en antwoord te vinden op de vraag of er aansluiting gevonden kon worden tussen de in de jaarverslagen van het CBR gepubliceerde cijfers en de daadwerkelijke betalingen aan het Pensioenfonds CBR en aan (her)verzekeraar NN. Ook wilden wij een antwoord vinden op de onderstaande vragen:

- *Wat zijn de te verwachten kosten van de 55 min reparaties en wat is de actuele financieringsgraad daarvan?*
- *Wat is de actuele vermogenspositie van het Pensioenfonds CBR?*
- *Wat zijn de concrete (financiële) gevolgen van de lagere creditrating van herverzekeraar Nationale Nederlanden?*
- *Wat is de actuele status van het Toeslagfonds?*
- *Wat is de actuele status van de overgangsregelingen?*
- *Hoe kan het dat er in 2006/2007 een tekort is ontstaan van ruim 26 miljoen euro?*
- *Wat is de status van de negatieve overrente en wat zijn de gevolgen daarvan als het Opf geliquideerd wordt: wat zijn de gevolgen voor de rentabiliteit van het belegd vermogen?"*

Waarnemingen uit rapport:

Pagina 27:

“De pensioenregelingen van het CBR, zeker in combinatie met de overgangs- en garantieregelingen, zijn complex, administratief zeer bewerkelijk, moeilijk beheersbaar en moeilijk te communiceren [...] Boekhoudkundig is een en ander correct. De verslagen zijn bovendien door accountants goedgekeurd. Maar:

- *De aansluiting met cijfermatige verslaglegging door de (her)verzekeraar, het Indexatiedepot en Toeslagfonds ontbreekt of is ondoorzichtig en daardoor bij voortduring bron van discussie*
- *Verplichtingen en betalingen van en naar het Pf CBR, de verzekeraar NN en het Toeslagfonds lopen voortdurend door elkaar en over meerdere boekjaren heen*
- *Het format van de verslagen van het Pf CBR en NN wordt bijna jaarlijks aangepast, waardoor continuïteit en logica steeds opnieuw ernstig op de proef worden gesteld*
- *De voortdurende correcties in jaarverslagen van het CBR van cijfers over voorgaande boekjaren maken, zonder een uitgebreide toelichting, een goede beoordeling niet eenvoudig, om niet te zeggen bijna onmogelijk. Dat geldt voor ons en voor andere deskundigen, maar zeker voor iedereen die over minder deskundigheid beschikt.*

Op basis van bovenstaande komen wij tot de conclusie, dat de administratieve verantwoording van de pensioenlasten in de jaarverslagen van het CBR, het Pensioenfonds, het Toeslagfonds en het Indexatiedepot inconsistent en op onderdelen onnavolgbaar is. Verder zijn er opvallende verschillen, hetgeen argwaan en wantrouwen in de hand werkt.”

Pagina 28 rapport Twynstra Gudde:

“Een goede aansluiting tussen de betalingen is niet te maken. Dit komt voornamelijk door:

- *De verschillen in de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd in de (financiële) jaarverslagen*
- *Het feit dat de administratieve verwerking jarenlang achtergelopen heeft waardoor betalingen van het CBR aan de uitvoerder pas in een later jaar konden plaatsvinden.”*

Pagina 30:

“Watson Wyatt [sic: heeft] in 2007 een onderzoek gedaan naar de verslaglegging van Pensioenfondsen, Toeslagfondsen en Indexatiedepot. Op 10 december van dat jaar heeft Watson Wyatt een brief verzonden aan de voorzitter van de OR, waarin verantwoording wordt afgelegd en verduidelijking wordt gegeven. Voorafgaand aan deze brief is er op 22 november tijdens een presentatie inzicht gegeven en ‘zijn de posities in rekening-courant’ bevredigend toegelicht. In onze beleving zegt dit echter niets over de juistheid van de stand.”

Pagina 31:

“Kort samengevat: het saldo van het Toeslagdepot/fonds is óf toereikend of niet. Als het toereikend is, waarom dan extra geld toevoegen? Als het toereikend is waarom dan spreken van een tekort? En als er een tekort is, waarom dan geld overboeken naar de egalisatiereserve? Nader onderzoek hiernaar is absoluut noodzakelijk.”

Pagina 32

“Voor de suggestie dat er ‘pensioengeld verdwenen’ is, in die zin dat het niet in de polis van de deelnemers terecht is gekomen, hebben wij bij het in kaart brengen van de geldstromen over de periode 2002 – 2009 geen bewijs kunnen vinden. Voor wat betreft het Toeslagfonds maken wij een voorbehoud gezien het feit dat de Jaarverslagen van dat fonds sedert 2005 niet meer goedgekeurd zijn en vanwege oneigenlijk gebruik van het toeslagfonds”

Bijlage 3

Aandachtspunten uit opdrachtformulering onderzoek

(bevat 1 pagina exclusief dit voorblad)

Tenminste de hieronder opgesomde aandachtspunten, alle ontleend aan eerder verrichte onderzoeken (vermeld in bijlage 2), dienden deel uit te maken van het onderzoek. De aandachtspunten komen nader aan de orde in ons rapport.

- Het verschil ad circa € 8 miljoen in 2004 tussen enerzijds het vermogen ten behoeve van STF volgens NN en anderzijds het vermogen volgens “jaarwerken”;
- Het met terugwerkende kracht doorvoeren van wijzigingen en omvormingen;
- De storting ad € 5 miljoen vanuit STF in 2003 naar het indexatiedepot, waaronder het bestaan van overeenstemming met de (gewijzigde) doelstellingen van STF;
- Het bestuursbesluit van 30 oktober 2002 en in relatie hiermee de grondslag voor de vaststelling van het bedrag ad fl. 10 miljoen;
- Het al dan niet bestaan van een relatie tussen voornoemde € 5 miljoen en voornoemde fl. 10 miljoen;
- De storting ad fl. 7.123.000 in 2001 door CBR aan STF;
- De toedeling van vermogen en resultaat vanuit het gezamenlijk beleggingsdepot aan STF, hetgeen voortkomt uit het gegeven dat in het depot van NN meerdere contracten zijn samengevoegd (geweest) en dat het depotverslag van NN beleggingen van pensioenfondsen, toeslagfondsen en indexatiedepot bevat;
- De negatieve overrente ad € 11,3 miljoen die naar de mening van DNB ten onrechte is verrekend met het vermogen;
- De (spelregels) rondom toevoegingen en onttrekkingen aan STF;
- De financiële verantwoordelijkheid voor STF;
- De aansluitingen ter zake de financiële verslaglegging, rechten en verplichtingen alsmede geldstromen tussen onder meer de (her)verzekeraar, het indexatiedepot, SPF en STF;
- De aard en omvang van de bankrekeningen die door NN in casu worden aangehouden;
- Het saldo van het toeslagdepot/fonds in samenhang met enerzijds het toevoegen van extra middelen terwijl sprake zou zijn van toereikendheid en anderzijds het overboeken van geld naar de egalisatiereserve terwijl sprake zou zijn van een tekort;
- Het oneigenlijk gebruik van gelden van STF.

Bijlage 4

Overzicht ordners / archiefmappen
centrale archief en directiearchief van CBR

(bevat 2 pagina's exclusief dit voorblad)

Overzicht ordners/archiefmappen, waarin wij relevante bescheiden hebben aangetroffen

Centrale archief CBR gevestigd aan de Polakweg

nr. 4 C&F sal.

nr. 5 Directie

nr. 8 JZ/AZ/Comm./P&O

nr. 12 C&F bkh

- Ordner met etiket 'Toeslagfonds '79 t/m '87'
- Ordner met etiket 'Toeslagfonds '88 t/m '91'
- Ordner met etiket 'Toeslagfonds '92 t/m '93'
- Ordner met etiket 'Toeslagfonds '94 t/m '
- Ordner met etiket 'Toeslagfonds overgang naar NN '88 t/m '93, Corr. A&A-NN'
- Ordner met etiket 'Financiële jaarverslagen Stichting Toeslagfonds CBR 1981 t/m 2005'
- Ordner met etiket 'I Toeslagfonds Algemeen - Vergaderingen'
- Ordner met etiket 'II Toeslagfonds v/a 1991'
- Ordner met etiket 'Toeslagfonds F2B6 Historische gegevens'
- Ordner met etiket: 'NN toeslagfonds'
- Ordner met etiket 'Deposito's Fondsen + Bankafrekening 4 E6'
- Ordner met etiket '12971'
- Ordner met etiket 'NN Jaarwerk Overrenteverdeling Toeslagfonds + Voorschotbetalingen'
- Ordner met etiket '2005 NN contractnr. 12971 13165 16540 16340 19671 39397 39398 39400 87127 92957 98259'
- Ordner met etiket 'Financiële jaarverslagen CBR 1998 t/m 2003'
- Ordner met etiket 'Financiële jaarverslagen Stichting Prépensioenfondsen CBR 1999 t/m 2001'
- Ordner met etiket 'Financiële jaarverslagen Stichting Pensioenfondsen CBR t/m 2004'
- Ordner met etiket 'Verslagen Pensioenfondsen 2002 2003 2004 2005 2006'
- Ordner met etiket 'Stichting Prépensioen Fonds - statuten - KvK - rooster van aftreden'
- Ordner met etiket 'Stichting VUT CBR - statuten - KvK - reglement - overeenkomst CBR VUT - akte van geldlening - functiebeschr.administrateur -rooster van aftreden'
- Ordner met etiket 'Jaarwerk Nationale Nederlanden 1991 t/m 2001'
- Ordner met etiket: 'Pensioenen (kosten & lasten) over 2002 en 2003'
- Ordner met etiket 'Ernst & Young 2004 + 2005'
- Ordner met etiket 'Correspondentie NN + AON I t/m 2002'
- Ordner met etiket 'Correspondentie NN + AON II 2003'
- Ordner met etiket 'Bezoek controle DNB aan Stichting Pensioenfondsen CBR november 2005'
- Ordner met etiket 'Controle DNB november 2005'
- Ordner met etiket 'Controle DNB november 2005'
- Ordner met etiket 'Directiebestuur notulen vanaf 21/9/94 D2Bnw01'
- Ordner met etiket '6 c 9 Pensioenfondsen'

Directie-archief 7^e etage hoofdkantoor CBR

- Ordner met etiket 'OR 2007 Dossieronderzoek verloop toeslag- en indexatiefonds' waarvan de inhoud overeenkomt met de inhoud van de ordner Ordner met etiket: 'VERLOOP TOESLAG+INDEXATIEFONDS' zoals beschikbaar gesteld door de heer Rijnders.
- Ordner met etiket 'OR 2006-2007 Commissie van Drie Pensioendossier map I'
- Ordner met etiket 'OR 2006-2007 Commissie van Drie Pensioendossier map II'
- Ordner met etiket 'OR 2006 Dossieronderzoek AON, CBR, E&Y en NN inzake pensioenen map I'
- Ordner met etiket 'OR 2006 Dossieronderzoek AON, CBR, E&Y en NN inzake pensioenen map II'
- Ordner met etiket 'OR 2006 Dossieronderzoek AON, CBR, E&Y en NN inzake pensioenen map III'
- Ordner met etiket 'OR 2006 Dossieronderzoek AON, CBR, E&Y en NN inzake pensioenen map IV'
- Ordner met etiket 'Raad van Toezicht notulen 1988 t/m 1998'
- Ordner met etiket 'Raad van Toezicht notulen 1999 t/m 2007'
- Ordner met etiket 'Accountant map I 2002 t/m 2008'
- Ordner met etiket 'Correspondentie directie-secretariaat inkomend, map II CDS20050245(juni 2005) t/m CDS20050 (december 2005)'
- Ordner met etiket 'Correspondentie directie-secretariaat inkomend, map III CDS20060001 (januari 2006) t/m CDS20060362 (juni 2006)'
- Ordner met etiket 'Correspondentie directie-secretariaat inkomend, map IV CDS20060365 (juli 2006) t/m CDS20070144 (februari 2007)'
- Ordner met etiket 'Pensioenen, Pensioenfondsen, Correspondentie, map I t/m 2004'
- Ordner met etiket 'Pensioenen, Pensioenfondsen, Correspondentie, map II 2005'
- Ordner met etiket 'Pensioenen, Pensioenfondsen, Correspondentie, map III 2006'
- Ordner met etiket 'Pensioenen, Pensioenfondsen, Correspondentie, map IV 2006'
- Ordner met etiket 'Pensioenen, Pensioenfondsen, Correspondentie, map V 2007'

Bijlage 5

Overzicht bescheiden kluis hoofdkantoor van CBR

(bevat 5 pagina's exclusief dit voorblad)

A Kopie van originelen uit kluis mapje ‘Toeslagfonds’

1. Afschrift van de akte d.d. 17 oktober 1980 houdende oprichting van de stichting “Stichting Toeslagfonds CBR” gevestigd te Rijswijk, ten kantore van het CBR, verleden te ‘-Gravenhage bij notaris Jhr. Mr. P.A. van Buttingha Wichers.
2. Overeenkomst tot geldlening: akte opgemaakt en getekend ‘in tweevoud’ 16 oktober 1989 door Amsterdam-Rotterdam Bank NV en Stichting Toeslagfonds CBR.
3. Door Amsterdam-Rotterdam Bank NV d.d. 23 april 1990 ondertekende schuldbekentenis waarin deze verklaart ‘op heden ter leen te hebben ontvangen van [...] Stichting Toeslagfonds CBR [...] f 5.000.000 [...] zijnde het bedrag van een geldlening op de voorwaarden als vermeld in de [...] overeenkomst van geldlening d.d. 16 oktober 1989.’
4. Akte van geldlening Stichting CBR - Stichting Toeslagfonds CBR, overeengekomen op 22 juli 1994, namens Stichting CBR ondertekend door J.P. Vaessen, algemeen directeur en namens Stichting Toeslagfonds CBR ondertekend door P.A.M. van Driel, voorzitter en L.C. Spaans, bestuurslid en voor akkoord met betrekking tot artikel 4 ondertekend door ING-Bank. De betreffende akte is gevoegd bij een intern memo/223 d.d. 16 augustus 1994 van R.P. Schenk aan Bestuur Toeslagfonds, c.c. aan J.P. Vaessen en J. Zegwaard en t.k. aan P. Tau.
5. Statutenwijziging van “Stichting Toeslagfonds CBR gevestigd te Rijswijk”, d.d. 30 december 1993 afschrift kk/fkb/ik, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten & Notarissen, versie d.d. 9/30-12II-1993 KK/FKB/rw/51165252.BT2/TVCGROW.93. Verleden te Rotterdam op 30 december 1993 bij notaris mr. F.K. Buijn.
6. Statutenwijziging van “Stichting Toeslagfonds CBR gevestigd te Rijswijk”, d.d. 23 maart 1999 afschrift kk/fkb/le, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten & Notarissen, versie d.d. 17-2/23-3-1999 KK/FKB/1°/ASM F:\ondwerk\ow\ow99\514667054.BC.doc. Verleden te Rotterdam op 23 maart 1999 bij notaris mr. F.K. Buijn.
7. Overeenkomst inzake het garantie- en overgangsdepot, kenmerk AVK87127.ogr, getekend 20 september 2000 door Stichting CBR, Nationale-Nederlanden en Stichting Toeslagfonds CBR (P. Tau, voorzitter en G. Pit, secretaris), inwerkingtreding 1 januari 1998.
8. Aanvullende overeenkomst inzake het indexatiedepot, kenmerk AVK87127.tsl, getekend 20 september 2000 door Stichting CBR, Nationale-Nederlanden en Stichting Toeslagfonds CBR (P. Tau, voorzitter en G. Pit, secretaris), inwerkingtreding 1 januari 1998.

B Kopie van originelen uit kluis ordner ‘Moret, St. VUT, Ver.Oud.Med., Raad v T, Merken, Pensioenen, St. Toeslagf’

ordner bevat tabs met deze opschriften; onder tab St. Toeslagf niets opgenomen

tab Stichting VUT

9. Mailcorrespondentie betreffende uitschrijving KvK inz. ST. VUT
10. Brief d.d. 2 december 2003 op briefpapier CBR van mr. J.F.T. Zegwaard, hoofd juridische zaken, aan Kamer van Koophandel, kenmerk JZ/rg/2003122.5860 betreffende ontbinding Stichting VUT
11. Brief d.d. 12 mei 2003 op briefpapier CBR van R.P. Schenk, administrateur, aan de bestuursleden van Stichting VUT CBR, kenmerk RS/03.072 met als bijlage (niet

ondertekende) notulen van de vergadering van de Stichting Vervroegd Uittreden CBR, gehouden op 11 november 2002, aanwezig: de heren J.P. Vaessen (voorzitter), mr. J.F.T. Zegwaard, J.W. Verheule, B. Smeenk, R. Willemsen, G. Pit (secretaris) en R.P. Schenk (administrateur).

12. Brief d.d. 18 juni 2002 op briefpapier CBR van R.P. Schenk, administrateur, aan de bestuursleden van Stichting VUT CBR, kenmerk RS/rg
13. Akte van geldlening Stichting CBR - Stichting VUT-fonds CBR, overeengekomen op 31 maart 1991, namens Stichting CBR ondertekend door J.P. Vaessen, algemeen directeur en namens Stichting VUT-fonds CBR ondertekend door J. Buis, voorzitter en G. Pit, bestuurslid en voor akkoord met betrekking tot artikel 4 ondertekend door NMB-bank.
14. Certificaat d.d. 3 januari 1991 betreffende verklaring van mr. F.K. Buijn, notaris, dat 'de statuten van de [...] Stichting Vervroegd Uittreden CBR [...] luiden overeenkomstig de aan dit certificaat gehechte tekst. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd bij akte, verleden voor [...] notaris mr. F.K. Buijn op 14 december 1990'. Aangehecht zijn de statuten van "Stichting Vervroegd Uittreden CBR gevestigd te Rijswijk" d.d. 14 december 1990, kenmerk KK/FKB/pm 0974794R.ZC/TVCGRDT.91.
15. Brief d.d. 14 maart 1990 van Amro Bank aan CBR, t.a.v. de heer J.P. Vaessen, betreffende 'twee onderhandse leningen, in totaal groot f 15.000.000, per 23 april 1990 te verstrekken aan onze instelling door resp. Stichting Toeslagfonds CBR [...] f 5.000.000 en door Stichting Vervroegd Uittreden CBR f 10.000.000'.
16. Overeenkomst tot geldlening: akte opgemaakt en getekend 'in tweevoud' 16 oktober 1989 door Amsterdam-Rotterdam Bank NV en Stichting Vervroegd Uittreden CBR.
17. Afschrift kk/fkb/ik van de akte d.d. 2 februari 1989 houdende oprichting van "Stichting Vervroegd Uittreden CBR" gevestigd te Rijswijk, verleden te Rotterdam bij notaris Mr. P.J. Dortmund, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten & Notarissen versie d.d. 14-11-1988/1-2-1989 KK/FKB/WdH 792373 oprstc.
18. Reglement Vrijwillige Vervroegde Uittreding voor werknemers van CBR zoals dat luidt met ingang van 1 april 1983.

tab RvT

19. Persbulletin en 2 besluiten Min. van Verkeer en Waterstaat betreffende nieuwe structuur CBR en omvorming CBR-bestuur tot Raad van Toezicht, oktober 1989-november 1989- mei 1990

tab Pensioenen

20. Brief NN d.d. 16 april 1999 aan Tau inzake toezending basis-polis prepensioenregeling
21. Overeenkomst met kenmerk OV1719 tussen Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen [...] verzekeringnemer [...] en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij NV [NN], ingaaende 1 januari 1990 en eindigend 31 december 1999, waarin verzekeringnemer zich ter dekking van de uit zijn pensioenregeling voortvloeiende verplichtingen verbindt pensioenverzekeringen te sluiten bij NN [overeenkomst van collectieve pensioenverzekering tussen CBR en NN] Deze overeenkomst vervangt de tussen verzekeringnemer en NN met ingang van 1 januari 1986 gesloten overeenkomst. De overeenkomst is bij de plaats van ondertekening door NN voorzien van een stempel d.d. 1 februari 1991 en bij de plaats

- van ondertekening door CBR voorzien van de handgeschreven datum 25 januari 1994. Bij de overeenkomst zijn bijlagen I t/m VIII gevoegd.
22. Aanvullingsovereenkomst ‘inzake een depot ter verlening van toeslagen op pensioenen’, inclusief Bijlage IX ‘Depot ter financiering van toeslagen op pensioenen’, getekend 17, 22 en 23 december 1993 door respectievelijk Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij NV, Stichting Toeslagfonds CBR en Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen, ingaande 1 januari 1994.
  23. Aanhangel behorende bij de laatst afgegeven basispolis, 23 maart 1993.
  24. Overeenkomst CBR-NN en Commissie van Uitvoering (samenhangende met waarde-overdracht bij wisseling van dienstverband), getekend okt/aug 1990 en jan 1991.
  25. Overeenkomst CBR-NN en St. Dienstverlening Samenwerkingsverband (samenhangende met waarde-overdracht bij wisseling van dienstverband), getekend okt 1990 en jan 1991.
  26. Basispolis Nationale Nederlanden Levensverzekering Mij NV, contractnummer 98259, Verzekeringsovereenkomst als in art.2, lid 4B van de Pensioen- en spaarfondsenwet, verzekeringnemer CBR, ingangsdatum 1 januari 1986.

C Kopie van origineel uit kluis (los)

27. Verzekeringsovereenkomst Stichting Pensioenfonds CBR en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij NV, kenmerk OVK37240.1-0301, inclusief bijlagen I t/m XIII, ingangsdatum 1 januari 2001 (datum van ondertekening niet vermeld). Deze overeenkomst vervangt de tussen verzekeringnemer [red.: bedoeld wordt: CBR] en NN met ingang van 1 januari 1990 gesloten overeenkomst. Bijlage XIII bij deze verzekeringsovereenkomst betreft: ‘Overeenkomst inzake het garantie- en overgangsdepot’, ingangsdatum 1 januari 2001, datum ondertekening 28 januari 2003 door Stichting Pensioenfonds CBR, Stichting Toeslagfonds CBR en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij NV.

D Kopie van origineel uit kluis (los)

28. Service Level Agreement (SLA) ten behoeve van de pensioenverzekeringsovereenkomst van Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk SLA37240.1 St Pfds CBR januari 2005.

E Kopie van originelen uit kluis map ‘Prepensioen’

29. Overeenkomst tussen Stichting Prépensioenfonds CBR en Stichting CBR en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij NV, kenmerk AVK87127.pre, ingangsdatum 1 januari 1998, getekend 11 september 2000 door Stichting CBR, Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij NV en Stichting Prépensioenfonds CBR (P. Tau, voorzitter en W. Mesu, secretaris).
30. Reglement inzake de prépensioenregeling van de Stichting Prépensioenfonds CBR, kenmerk PR87127.1-2000/06, ingangsdatum 1 januari 1998 met aangehecht ‘Ontvangstbevestiging ondertekend door P. Tau, voorzitter en W. Mesu, secretaris, 11 september 2000.
31. Statutenwijziging van “Stichting Pre-Pensioenfonds CBR” statutair gevestigd te Rijswijk, d.d. 5 augustus 2002, afschrift kk/fkb/cwe, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten, Notarissen, Belastingadviseurs, versie d.d. 8-7/5-8-

2002 KK/FKB/ASM F:\ondwerk\ow\ow02\71052968.bp.doc. Verleden te Rotterdam op 5 augustus 2002 bij notaris mr. C.J. Kraaiveld, als waarnemer van mr. F.K. Buijn, notaris.

32. Certificaat d.d. 8 augustus 2002 betreffende verklaring van mr. C.J. Kraaiveld, kandidaat-notaris als waarnemer van mr. F.K. Buijn, notaris, dat ‘de statuten van [...] Stichting Pre-Pensioenfonds CBR [...] luiden overeenkomstig de aan dit certificaat gehechte tekst; dat de statuten laatstelijk zijn gewijzigd bij akte, [...] op 5 augustus 2002’. Aangehecht zijn de statuten van “Stichting Pre-Pensioenfonds CBR statutair gevestigd te Rijswijk” d.d. 5 augustus 2002, kenmerk KK/FKB/CWE
F:\ondwerk\dt\Dt2002\71052968.zp.doc
33. Oprichting (en statuten) van “Stichting Pre-Pensioenfonds CBR” gevestigd te Rijswijk, d.d. 30 november 1998, afschrift kk/fkb/ik, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten & Notarissen, versie d.d. 27-7/27-11-1998 KK/FKB/WdH/DED
F:\ONDWERK\OW\OW98\51433877.AC. Verleden te Rotterdam op 30 november 1998 bij mr. F.K. Buijn, notaris.
34. Financiële overeenkomst tussen Stichting Prépensioenfonds CBR en Stichting CBR, kenmerk FOV87127.1, ingangsdatum 1 januari 1998, getekend door Stichting Prépensioenfonds CBR d.d. 11 september 2000, P. Tau, voorzitter, en W. Mesu, secretaris en getekend door CBR d.d. 27 september 2000, J.P. Vaessen, algemeen directeur.
35. Stichting Pré-Pensioenfonds CBR Rijswijk Actuariële en Bedrijfstechnische nota, op briefpapier AON Consulting, ongedateerd.
36. Beleggingsrichtlijnen ING Investment Management, Stichting Prepensioen CBR, op briefpapier ING Investment Management, getekend Rijswijk, 11 september 2000 P. Tau, voorzitter, en Rijswijk 25 september 2000 W. Mesu, secretaris.

F Kopie van originelen uit kluis map ‘Pensioenfonds’

37. Wijziging van de statuten van Stichting Pensioenfonds CBR, gevestigd te Rijswijk, d.d. 28 december 2007, afschrift kk/fkb/cp, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Notariaat, versie d.d. 3-10/28-12-2007 KK/FKB/WdH/CG
F:\ondwerk\ow\ow07\74598880.bc.doc. Verleden te Amsterdam op 28 december 2007 bij notaris mr. F.K. Buijn.
38. Brief van Ingrid Feijen, directiesecretaresse aan AON d.d. 4 januari 2006 inzake retourzending ondertekend exemplaar van voorstel uitbesteding taken SPF, met handmatige vermelding: ‘contract in contractmap’
39. Wijziging van de statuten van Stichting Pensioenfonds CBR, statutair gevestigd te Rijswijk, d.d. 19 december 2003, afschrift kk/mvdk/sj, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Notariaat, versie d.d. 22-9/17-12-2003 KK/MvdK/WdH
F:\ondwerk\ow\ow03\51659204.bpc.doc. Verleden te Rotterdam op 19 december 2003 bij notaris mr. F.K. Buijn.
40. Financieringsovereenkomst tussen Stichting CBR en Stichting Pensioenfonds CBR, in werking getreden op 1 januari 2003, getekend op 30 oktober 2003 door Stichting CBR, J.P. Vaessen, algemeen directeur en Stichting Pensioenfonds CBR, J.P. Vaessen, voorzitter, en W. Mesu, secretaris.
41. Verklaring d.d. 3 februari 2003 van mr. J.D.M. Schoonbrood, notaris, dat de statuten van Stichting Pensioenfonds CBR ‘luiden overeenkomstig de aan deze verklaring gehechte tekst; de statuten zijn voor het laatstgewijzigd bij akte, [...] op 29 januari 2003’. Aangehecht zijn de statuten van “Stichting Pensioenfonds CBR statutair

- gevestigd te Rijswijk” d.d. 29 januari 2003, kenmerk RBO/JS/CWE
F:\ondwerk\dt\Dt2003\51659204.zc3.doc
42. Wijziging van de statuten Stichting Pensioenfonds CBR (destijds genaamd: Stichting Pre-Pensioenfonds CBR), statutair gevestigd te Rijswijk, d.d. 29 januari 2003, afschrift rbo/js/le, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten, Notarissen, Belastingadviseurs, versie d.d. 24/29-1-2003 RBO/JS/RBO//ASM F:\ondwerk\ow\ow03\51659204.bc3.doc. Verleden te Rotterdam op 29 januari 2003 bij notaris mr. J.D.M. Schoonbrood.
43. Verklaring d.d. 9 januari 2003 van mr. J.D.M. Schoonbrood, notaris, dat de statuten van Stichting Pensioenfonds CBR ‘luiden overeenkomstig de aan deze verklaring gehechte tekst; de statuten zijn voor het laatstgewijzigd bij akte, [...] op 8 januari 2003’. Aangehecht zijn de statuten van “Stichting Pensioenfonds CBR statutair gevestigd te Rijswijk” d.d. 8 januari 2003, kenmerk RBO/JS/CWE
F:\ondwerk\dt\Dt2003\51659204.zpc.doc
44. Wijziging van de statuten Stichting Pensioenfonds CBR (voor fusie genaamd: Stichting Pre-Pensioenfonds CBR), statutair gevestigd te Rijswijk, d.d. 8 januari 2003, afschrift rbo/js/sj, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten, Notarissen, Belastingadviseurs, versie d.d. 11-12-2002/8-1-2003 RBO/JS/RBO//ASM F:\ondwerk\ow\ow03\51659204.bpc.doc. Verleden te Rotterdam op 8 januari 2003 bij notaris mr. J.D.M. Schoonbrood.
45. Akte van fusie van “Stichting Pre-Pensioenfonds CBR” (verkrijgende stichting) statutair gevestigd te Rijswijk en “Stichting Pensioenfonds CBR” (verdwijnende stichting) statutair gevestigd te Rijswijk, d.d. 31 december 2002 (de naam van de verkrijgende stichting wijzigt in: “Stichting Pensioenfonds CBR”), afschrift rbo/fkb/le, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten, Notarissen, Belastingadviseurs, versie d.d. 12-11/30-12II-2002 RBO/FKB/RBO//WdH F:\ondwerk\ow\ow02\51659204.pc.doc. Verleden te Rotterdam op 31 december 2002 bij notaris mr. J.D.M. Schoonbrood.
46. Oprichting (en statuten) van “Stichting Pensioenfonds CBR” gevestigd te Rijswijk, d.d. 11 juli 2001, afschrift kk/fkb/cg, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten, Notarissen, Belastingadviseurs, versie d.d. 31-5/11-7-2001 KK/FKB/WdH/bdo F:\ondwerk\ow\ow01\51605236.ac.doc. Verleden te Rotterdam op 11 juli 2001 bij notaris mr. C.J. Kraaiveld, als waarnemer van mr. F.K. Buijn, notaris.

Bijlage 6

Overzicht bescheiden archief OR van CBR

(bevat 9 pagina's exclusief dit voorblad)

Overzicht van gevraagd en ongevraagd ontvangen (kopieën van) bescheiden bij bezoek Intégis aan de heer C.M. Lange, voorzitter Ondernemingsraad CBR d.d. 12 december 2011.

Bescheiden in mapje:

- Brief (5 x) d.d. 11 oktober 2007 van De Nederlandsche Bank NV aan Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk TPB/60878/2007/049945, onderwerp ‘Staten en jaarverslag 2006’.
- Brief (7x) d.d. 30 oktober 2007 van Stichting Pensioenfonds CBR, de heer R.A.M. Pot, administrateur [niet ondertekend] aan De Nederlandsche Bank NV betreffende brief ‘TPB/60878/2007/049945, Staten en jaarverslag 2006’.
- Brief (3x) d.d. 6 december van Stichting Pensioenfonds CBR, S. van Vuure, voorzitter, W. Mesu, secretaris, aan De Nederlandsche Bank NV betreffende ‘Staten en jaarverslag 2006; overige mutaties (factorwijziging)’ met bijlage (stap 1 bepaling aandeel resultaat in negatieve overrente, stap 2 toerekenen aandeel beleggingen aan Toeslagfonds, allocatiefactor).
- Brief (2x) d.d. 11 december 2007 van C.M. Lange, voorzitter ondernemingsraad, aan de heer C. Anker, algemeen directeur a.i. Stichting CBR, kenmerk 80/12.14/07 ‘de OR doet u de volgende documenten toekomen’ [waarna een opsomming volgt, genummerd 1 tot en met 6 en verzoek om opheldering/reactie/standpunt].
- Brief (3x) d.d. 22 januari 2008 van CBR, C. Anker, algemeen directeur a.i., aan Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer C.M. Lange, kenmerk CDS20080025, betreffende ‘uw e-mail van 21 januari 2008’.
- Financieel verslag 2005 Stichting Toeslagfonds CBR, juni 2007, met handgeschreven ‘ontvangen van de directie 23.1.2008’ (3x).
- concept Financieel verslag 2006 Stichting Toeslagfonds CBR, juni 2007, kenmerk ‘toeslagfonds.2006.doc’ met handgeschreven ‘ontvangen van de directie 23.1.2008’ (2x).

Bescheiden in mapje:

- Brief d.d. 2 augustus 2007 van De Nederlandsche Bank NV aan Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk TPB/60929/2007/03839, onderwerp ‘Bevindingen onderzoek maart 2007’.
- Brief d.d. 2 augustus 2007 van De Nederlandsche Bank NV aan Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk TPB/60878/2007/03851, onderwerp ‘Staten en jaarverslag 2006’.
- Brief d.d. 14 september 2007 van Stichting Pensioenfonds CBR, de heer R.A.M. Pot, administrateur aan De Nederlandsche Bank NV betreffende brief ‘TPB/60929/2007/03839, Bevindingen onderzoek maart 2007’.
- Brief d.d. [ongedateerd] september 2007 van Stichting Pensioenfonds CBR, S. van Vuure, voorzitter, W. Mesu, secretaris [niet ondertekend], aan De Nederlandsche Bank NV betreffende brief ‘TPB/60878/2007/03851, Staten en jaarverslag 2006’.
- Brief d.d. 11 oktober 2007 van De Nederlandsche Bank NV aan Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk TPB/60878/2007/049945, onderwerp ‘Staten en jaarverslag 2006’.
- Brief d.d. 11 oktober 2007 van De Nederlandsche Bank NV aan Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk TPB/60878/2007/049946, onderwerp ‘Bevindingen onderzoek maart 2007’.

- Brief d.d. 30 oktober 2007 van Stichting Pensioenfonds CBR, de heer R.A.M. Pot, administrateur aan De Nederlandsche Bank NV betreffende brief 'TPB/60878/2007/049945, Staten en jaarverslag 2006'.
- Brief d.d. 6 december van Stichting Pensioenfonds CBR, S. van Vuure, voorzitter, W. Mesu, secretaris, aan De Nederlandsche Bank NV betreffende Staten en jaarverslag 2006; overige mutaties (factorwijziging)' met bijlage (stap 1 bepaling aandeel resultaat in negatieve overrente, stap t toerekenen aandeel beleggingen aan Toeslagfonds, allocatiefactor).
- Brief d.d. 13 december 2005 van Nationale Nederlanden aan Ondernemingsraad van het CBR, t.a.v. de heer C.M. Lange, cc aan CBR, t.a.v. de heer R. van Walree, onderwerp: 'Saldo indexatiedepot en jaarlijkse indexatiekosten'.
- E-mail d.d. 23 november 2005 van Ruud Pot aan Rene Raap, onderwerp: FW: Toeslagfonds en e-mail d.d. 23 november 2005 van Ruud Pot aan Rob Schenk, onderwerp: Toeslagfonds.
- Bankafschrift nummer 229 (nieuw saldo 30.11.2005), ING rekeningnummer 66.44.46.671 t.n.v. Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen met handgeschreven notities.
- concept Financieel verslag 2006 Stichting Toeslagfonds CBR, juni 2007, kenmerk 'toeslagfonds.2006.doc' met handgeschreven 'ontvangen van de directie 23.1.2008'.
- Financieel jaarverslag 2003 Stichting Toeslagfonds CBR d.d. 'augustus 2004', inclusief accountantsverklaring Ernst & Young Accountants d.d. 12 augustus 2004.
- [niet ondertekende] brief d.d. 8 maart 2006 van Ernst & Young Accountants aan de heer C. Lange, kenmerk Ds06.281/ss.
- [niet ondertekende] brief d.d. 8 maart 2006 van Ernst & Young Accountants aan de heer C. Lange, kenmerk Ds06.278/ss.
- 1 A4 'opbouw indexatiedepot vanaf ultimo 2005' (met bedragen).
- Conclusies en aanbevelingen Watson Wyatt (3 pagina's).
- Statutenwijziging van "Stichting Toeslagfonds CBR gevestigd te Rijswijk", d.d. 23 maart 1999 afschrift kk/fkb/le, op briefpapier van De Brauw Blackstone Westbroek Advocaten & Notarissen, versie d.d. 17-2/23-3-1999 KK/FKB/1^e/ASM F:\ondwerk\ow\ow99\514667054.BC.doc. Verleden te Rotterdam op 23 maart 1999 bij notaris mr. F.K. Buijn.
- Certificaat d.d. 8 augustus 2002 betreffende verklaring van mr. C.J. Kraaiveld, kandidaat-notaris als waarnemer van mr. F.K. Buijn, notaris, dat 'de statuten van [...] Stichting Pre-Pensioenfonds CBR [...] luiden overeenkomstig de aan dit certificaat gehechte tekst; dat de statuten laatstelijk zijn gewijzigd bij akte, [...] op 5 augustus 2002'. Aangehecht zijn:
  - de statuten van "Stichting Pre-Pensioenfonds CBR statutair gevestigd te Rijswijk" d.d. 5 augustus 2002, kenmerk KK/FKB/CWE F:\ondwerk\dt\Dt2002\71052968.zp.doc

Losse bescheiden (1)

- Brief d.d. 24 september 2009 van Nationale Nederlanden aan Stichting Pensioenfonds CBR, t.a.v. p/a Aon Consulting, kenmerk ORA 71/37240, onderwerp 'Betalingsachterstand in uw pensioencontract' met bijgevoegd overzicht van NN; 2 pagina's.
- Brief d.d. 26 maart 2008 van Stichting Toeslagfonds CBR, R.A.M. Pot, administrateur, aan Bestuursleden Stichting Toeslagfonds CBR inzake verzoek toestemming

overmaken bijdrage van € 3,5 miljoen onder verwijzing naar concept-notulen vergadering 3 oktober 2007 met bijlage:

- Brief d.d. 25 maart 2008 van CBR, C. Anker, algemeen directeur a.i., aan Bestuur Stichting Toeslagfonds CBR, kenmerk CDS20080124/RPO/IFE, betreffende bijdrage (ad € 3,5 miljoen) aanpassing pensioenrechten 55-minners.
- Brief d.d. 9 juli 2008 van CBR, C. Anker, algemeen directeur a.i., aan Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer S.D. Moes, secretaris, kenmerk CDS20080379, betreffende indexatie (n.a.v. vragen voorzitter OR in overleg van resp. 1 en 22 april en terugkoppeling namens voorzitter bestuur Stichting Pensioenfonds CBR) met bijlage (1 pagina): ‘Verloop van het indexatiedepot in 2007’.
- Brief d.d. 13 december 2005 van Nationale Nederlanden aan Ondernemingsraad van het CBR, t.a.v. de heer C.M. Lange, cc aan CBR, t.a.v. de heer R. van Walree, onderwerp: ‘Saldo indexatiedepot en jaarlijkse indexatiekosten’.
- Brief d.d. 19 september 2005 van de heer mr. F.C.A. Meijer, algemeen directeur CBR, aan de Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer W. Mesu, secretaris, kenmerk DIR/wr/5780 inzake nadere toelichting op brief d.d. 15 september 2005.
- Brief d.d. 16 december 2008 van CBR, C. Anker, algemeen directeur a.i., aan Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer S.D. Moes, secretaris, kenmerk CDS20080841, betreffende ‘verplichting Stichting Toeslagfonds ultimo 2008’ met bijlage:
  - Eerste pagina van brief betreffende de door AON uitgevoerde herberekening (brief d.d. 11 decembr 2008 aan CBR, t.a.v. de heer R.A.M. Pot, kenmerk R231/cw betreffende ‘benodigde reserve overgangsmaatregel’).
- E-mail d.d. 17 januari 2006 van John van Leeuwen (EY) aan Guyot van Meer (NN), cc aan Rob Schenk (CBR) en Henk Bennink (EY), onderwerp: ‘bespreking inzake CBR donderdag a.s.’.
- Samenvatting van het gesprek tussen CBR (voorzitter OR C.M. Lange, R.P. Schenk) en E&Y (J.C. van Leeuwen, H. Bennink) t.a.v. intern onderzoek (uitgangspunten en afspraken).
- Brief d.d. 18 augustus 2006 van de heer mr. F.C.A. Meijer, algemeen directeur CBR, aan de Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer A.J.M.M. Kavelaars, secretaris, kenmerk CDS20060410 betreffende technisch resultaat herverzekeringsovereenkomst Nationale Nederlanden.
- Brief d.d. 31 augustus 2009 van Stichting Toeslagfonds CBR, D. van Setten, voorzitter, aan aan Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer S.M. Moes, secretaris, betreffende jaarverslagen Stichting Toeslagfonds CBR.
- Brief d.d. 28 oktober 2002 van CBR, de heer J.P. Vaessen, algemeen directeur, aan de voorzitter en leden van de Ondernemingsraad, t.a.v. de heer W. Mesu, secretaris, kenmerk JZ/rg/20021017.4940 betreffende adviesaanvraag herschikking pensioenfonds met bijlage: ‘stappenplan CBR met terugwerkende kracht garantiecontract per 1 januari 2001’.
- Intern memo van P. Tau aan OR, d.d. 24 januari 2002 betreffende ‘pensioenverplichtingen’, kenmerk ‘pensioenen 24.1.2002.doc (2 bladen).
- Brief d.d. 14 maart 2001 van OR CBR, C.M. Lange, voorzitter en R.M. Tijs, secretaris, aan de heer J.P. Vaessen, algemeen directeur CBR, kenmerk 15/12.14/01 betreffende vragen i.v.m. oprichting Stichting Pensioenfonds CBR.
- Brief d.d. 21 maart 2001 van CBR, drs. P. Tau, directeur Financiën en Economische Zaken, aan de voorzitter en leden van de Ondernemingsraad, t.a.v. de heer R.M. Tijs,

secretaris, kenmerk PT/rg/2001321.3125m n.a.v. vragen in brief d.d. 14 maart 2001 met bijlage: kostenvergelijking kosten garantiecontract - kosten kapitaalcontract.

- Brief d.d. 5 februari 2001 van CBR, J.P. Vaessen, algemeen directeur, aan de voorzitter en leden van de Ondernemingsraad, t.a.v. de heer R.M. Tijs, secretaris, kenmerk JZ/rg/200125.2950 betreffende adviesaanvraag oprichting Pensioenfonds.
- Brief d.d. 15 mei 2001 van OR CBR, C.M. Lange, voorzitter en R.M. Tijs, secretaris, aan de heer J.P. Vaessen, algemeen directeur CBR, kenmerk 25/12.14/01 betreffende instemming oprichting Stichting Pensioenfonds CBR.
- Brief d.d. 17 januari 1997 van Stichting VUT, mr. drs. J.C.M. Lambregts, secretaris, aan de directie van het CBR, kenmerk VUT/wr/9601668.123.
- Afdruk presentatie Moret Ernst & Young, Actuariële Adviesgroep, drs. Harmen van Wijnen AAG, 4 juli 1996 'Op weg naar een optimale uitvoering van het pensioenbeleid van CBR' (15 slides).
- Brief d.d. 24 mei 2006 van Aon Consulting aan CBR, t.a.v. de heer R.A.M. Pot, kenmerk R101/SBU/cw betreffende benodigde reserve overgangsmaatregel.
- Brief d.d. 15 juni 2007 van Aon Consulting aan CBR, t.a.v. de heer R.A.M. Pot, kenmerk R169SBU/cw betreffende benodigde reserve overgangsmaatregel.
- Brief d.d. 21 juli 2009 van Stichting Pensioenfonds CBR aan De Nederlandsche Bank NV met bijlage:
  - (1^e pagina van) Brief d.d. 29 juni 2009 van Stichting Pensioenfonds CBR aan Stichting Toeslagfonds CBR betreffende afhandeling afsplitsing Toeslagfonds uit het vermogen van Toeslagfonds en Pensioenfonds per 31 december 2008.
- Intern memo / 04.048 d.d. 18 mei 2004 aan J.P. Vaessen en R.A. van Walree, van R.P. Schenk, c.c. R. Rijnders, t.k.a. J. van Leeuwen/E&Y en H. Bennink/ E&Y betreffende 'afrondding financieel verslag 2003', waarin vermeld diverse bedragen ten gunste van Toeslagfonds en Indexatiefonds geboekt, voor accoord ondertekend door J.P. Vaessen, 25 mei 2004.
- Brief d.d. 31 januari 2007 van De Nederlandsche Bank NV aan Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk Tp/60878/2007/00507, onderwerp Rapport Commissie van Drie [naar aanleiding waarvan DNB vragen voorlegt en onderzoek in maart 2007 aankondigt].
- E-mail d.d. 18 januari 2007 van Ferry Meijer aan Wim Mesu, cc Reinier van Walree, onderwerp: RE: pensioenen, en e-mail d.d. 10 januari 2007 van Wim Mesu aan Reinier van Walree, onderwerp: pensioenen.
- E-mail d.d. van Eva de Groot (NN) aan Rob Schenk, cc aan Reinier van Walree, OR secretariaat, Guoyt van Meer (NN) en Rina Gelderblom (NN), onderwerp: RE: overleg c.q. gesprek met de OR t.a.v. het saldo indexatiedepot en het garantiecontract. [NN heeft 'coulance-halve' aan het CBR 'geen extra kosten in rekening gebracht' voor omzetting van kapitaal naar garantiecontract].
- Brief d.d. 21 januari 2004 van Pensioen&Verzekeringkamer aan Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk 60878/2003-9482, onderwerp Financieringsovereenkomst.
- E-mail d.d. 15 oktober 2003 van Roel Willemsen aan Woudi Raap, Jos Lambregts, Jan Willem Verheule, Jaap Zegwaard, Wim Mesu, Willem van Toor, Rob Schenk en Ellie Toen, onderwerp: Financieringsovereenkomst.
- E-mail d.d. 5 oktober 2007 van Piet Fuchs aan (prive-mail) onderwerp: CAO [chronologische opsomming CAO overleg 2 oktober en vergadering toeslagfonds 3 oktober].

- Brief d.d. 14 augustus 2009 van CBR, C. Anker, algemeen directeur a.i., aan Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer S.D. Moes, secretaris, kenmerk CDS20090372 betreffende verslag pensioenoverleg met bijgevoegd:
  - Beknopt verslag van pensioenoverleg gehouden op 19 februari 2009, kenmerk 'SDS20090190, 13 augustus 2009'.
- -concept- Beknopt verslag van pensioenoverleg gehouden op 7 januari 2009, kenmerk 'SDS20090011, 28 januari 2009'.
- Brief d.d. 29 mei 2006 van C.M. Lange, voorzitter Ondernemingsraad, W. Mesu, secretaris Ondernemingsraad, [niet ondertekend], aan F.C.A. Meijer, algemeen directeur Stichting CBR, cc aan leden van Raad van Toezicht, t.a.v. de heer E.A. van Amerongen, kenmerk 09/7/06.
- Agenda bespreking 1 april 2008 met bijlage 4 Overzicht financieel verloop St. Toeslagfonds CBR 1998-2005 en -concept- [verslag] Informatiebijeenkomst administratieve verwerking pensioengeldstromen 1 april 2008 (totaal 22 pagina's).
- -concept- Notulen van het pensioenoverleg 26 april 2010, kenmerk 'SDS20100151 opm rvc.doc, 29 juni 2010' [met Track Changes].
- [niet ondertekende] brief d.d. 8 maart 2006 van Ernst & Young Accountants aan de heer C. Lange, kenmerk Ds06.281/ss.
- Afdruk presentatie Aon Consulting 7 januari 2010 'Overleg Directie CBR Pensioenfonds CBR' (15 slides).
- Brief d.d. 4 augustus 2008 van Aon Consulting aan Stichting CBR, t.a.v. de directie, de heer R.A. van Walree, kernmerk R183/cw [inzake uitkomsten vergelijking pensioenregeling B (55min regeling) met pensioenregeling A (55plus regeling)].
- Brief d.d. 31 juli 2007 van Aon Consulting aan Stichting CBR, t.a.v. de voorzitter raad van toezicht, de algemeen directeur, kenmerk R213, betreffende 'opgave hoogte van de voorzieningen pensioenverplichtingen Stichting Pensioenfonds CBR en Stichting Toeslagfonds CBR' met bijlage:
  - Brief d.d. 15 juni 2007 van Aon Consulting aan CBR, t.a.v. de heer R.A.M. Pot, kenmerk R169SBU/cw betreffende benodigde reserve overgangmaatregel;
  - Rapportage van de Certificerend actuaris bij boekjaar 2006 Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk 20070620R174.
- Brief d.d. 30 juli 2007 van Ernst & Young Accountants aan Stichting CBR, t.a.v. de voorzitter raad van toezicht, de algemeen directeur, kenmerk 60590110-17516712, betreffende 'opgave omvang fondsen van Stichting Pensioenfonds CBR en Stichting Toeslagfonds CBR' met 5 bijlagen [als gespecificeerd in brief].
- E-mail d.d. 13 juni 2002 van Hans Braker (Aon Consulting) aan Corry de Keijzer, cc aan Ruud Pot en Stephan Buckens (Aon Consulting).
- Definitief verslag interview d.d. 16 september 2010, onderzoek CBR, Twijnstra Gudde (TG), aanwezig: Leden OR CBR, dhr. Van Schie (TG) en mw. M. Blekermolen (TG).
- Brief d.d. 23 juni 2006 van C.M. Lange, voorzitter Ondernemingsraad, aan de heer F.C.A. Meijer, algemeen directeur Stichting CBR, kenmerk 11/12.14/06.
- 1 A4 met vermelding 'Dossier Pensioenen' Andersson Elffers Felix en handgeschreven notitie o.m. '12.4.2006'.
- De Binnen- en Buitenspiegel, Personeelsblad van de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen, januari 2008.
- OR CBR documentenreeks t.b.v. onderzoek Twijnstra Gudde, Rijswijk 19 juli 2010, Overzicht genummerd 1 tot en met 48 'dossier Governance OR CBR'.

- Brief d.d. 30 november 2009 van CBR, C. Anker, algemeen directeur a.i., aan Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer S.D. Moes, secretaris, kenmerk CDS20090547 betreffende 'samenhang diverse pensioenstukken'.
- Brief d.d. 11 december 2008 van CBR, C. Anker, algemeen directeur a.i., aan Ondernemingsraad CBR, t.a.v. de heer S.D. Moes, secretaris, kenmerk CDS20080829 betreffende 'uw vragen in het kader van het pensioendossier' met bijlagen:
  - notitie d.d. 7 december 2008 van W. Mesu en S. van Vuure aan directie en ondernemingsraad van Stichting CBR, kopie leden Stichting Pensioenfonds CBR, kenmerk SDS20080345, 11 december 2008;
  - vragen van de ondernemingsraad cbr i.h.k.v. het pensioendossier, S. van Vuure, 1 juli 2008, kenmerk SDS20080436, 11 december 2008.
- Vragen OR ter behandeling in bespreking 19 februari 2009 (financiële positie Pensioenfonds/Toeslagfonds en vastgoedbeleggingen, 16 februari 2009, SVV).
- De Brauw Blackstone Westbroek, Concept 25.06.07, Gezamenlijke verklaring kenmerk 338\20354029\v001-074\sl. [met Track Changes].
- 1 A4 'opbouw indexatiedepot vanaf ultimo 2005' (met bedragen).
- Concept verslag overleg Riedstra (DGP) - Meijer (CBR), datum 22 juni 2007, aanwezig: CBR: Meijer, Van Walree, V&W: Riedstra, Zuidema en de Roover, kenmerk 'verslagcbr.doc'.
- Beknopt verslag bijeenkomst DNB op 31 augustus 2006 te Apeldoorn 'W.M. aug.2006'.
- Brief d.d. 13 juni 2007 van CBR, mr. F.C.A. Meijer, algemeen directeur, aan FNV Bondgenoten, Het Gilde, De Unie, cc aan Bestuur Stichting Pensioenfonds CBR, Ondernemingsraad CBR, kenmerk CDS20070415, betreffende 'naar aanleiding van rapportage Commissie van Drie en visie V&W inzake tariefopslagen'.
- Voorstel agenda voor het periodiek overleg met Stichting Pensioenfonds CBR en Stichting Prepensioenfonds CBR op 5 september 2002 en een zelfde versie met in de kop faxkenmerken: '03-09-2002 CBR Hoofdkantoor' en handgeschreven notities.
- Brief d.d. 28 oktober 2002 van CBR, de heer J.P. Vaessen, algemeen directeur, aan de voorzitter en leden van de Ondernemingsraad, t.a.v. de heer W. Mesu, secretaris, kenmerk JZ/rg/20021017.4940 betreffende adviesaanvraag herschikking pensioenfonds.
- Brief d.d. 14 november 2002 van OR CBR, C.M. Lange, voorzitter en W. Mesu, secretaris, aan de heer J.P. Vaessen, algemeen directeur CBR, kenmerk 26/12.14/02 betreffende instemmingsaanvraag herschikking pensioenfonds.
- OR jaarverslag 2001 pagina 20 en 21: 'Stichting Pensioenfonds CBR'.
- Brief d.d. 16 mei 2000 van FNV Bondgenoten aan CBR, t.a.v. de heer drs. P. Tau, cc aan CNV Dienstenbond, De Unie, Ondernemingsraad CBR, kenmerk 137a.GVr.WIR betreffende Stichting Prepensioen CBR, uw kenmerk PT/rg/2000317.1414.
- BB-spiegel [Binnen- en Buitenspiegel, Personeelsblad van de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen], nummer 10 december 1997, pagina 12 en 13 'Prepensioenregeling een must'.
- 'Bericht achterban 2006': *bevat teksten betreffende*:
  - OR-bericht n.a.v. overlegvergadering 14 februari 2006;
  - OR-bericht n.a.v. de vergadering 9 mei 2006;
  - OR-bericht 16 mei 2006;
  - SDS20060158, 18 mei 2006 Bericht directie, de heer Meijer, n.a.v. OR-bericht d.d. 16 mei jl;

- 22 mei 2006 bericht van hoofden (regio en divisie, mede namens hoofden faillitair) van de heer Meijer en de OR, afschrift aan de (voorzitter van de) RvT;
- Brief d.d. 29 mei 2006 van C.M. Lange, voorzitter Ondernemingsraad, W. Mesu, secretaris Ondernemingsraad, [niet ondertekend], aan F.C.A. Meijer, algemeen directeur Stichting CBR, kenmerk 09/7/06;
- OR-bericht 3, 31 mei 2006;
- SDS20060168, 2 juni 2006, Bericht van de Raad van Toezicht;
- 6 juni 2006 bericht van hoofden (regio, divisie en facilitaire afdelingen) aan de OR, afschrift aan de (voorzitter van de) RvT;
- mail d.d. 14 juni van Cees Lange aan diversen (hoofden regio's, divisies en facilitaire afdelingen), onderwerp: reactie brieven [waarna een reactie volgt en afsluiting; aansluitend aan is - in een ander lettertype- opgenomen 'reactie OR op brieven hoofden, waarna een andere tekst is opgenomen];
- OR-bericht 4, 4 juli 2006;
- OR-bericht n.a.v. de vergadering 22 augustus 2006;
- Bericht d.d. 25 augustus 2006 van de gezamenlijke vakorganisaties en de ondernemingsraad CBR;
- OR-bericht nr. 5, d.d. 12 oktober 2006;
- OR-bericht nr. 6, d.d. 17 oktober 2006.
- Document dat *delen van teksten bevat [volgens de heer C. Lange betreffende 'pensioenen'] uit de:*
  - notulen van de Overlegvergadering d.d. 26 januari 1999;
  - notulen van de Overlegvergadering d.d. 23 februari 1999;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 20 juni 2000;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 30 augustus 2000;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 14 november 2000;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 19 december 2000;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 6 februari 2001;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 27 maart 2001;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 3 juli 2001;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 4 september 2001;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 9 oktober 2001;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 13 november 2001;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 5 februari 2002;
  - notulen van de OV-vergadering.d. 26 maart 2002;
  - notulen van de extra OV-vergadering d.d. 23 april 2002;
  - notulen van de OV-vergadering.d.d. 14 mei 2002;
  - notulen van de OV-vergadering.d.d. 2 juli 2002;
  - notulen van de OV-vergadering.d.d. 17 september 2002;
  - notulen van de OV-vergadering.d.d. 29 oktober 2002;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 27 november 2002;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 17 december 2002;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 4 februari 2003;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 1 april 2003;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 21 oktober 2003;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 25 mei 2004;
  - notulen van de OV-vergadering d.d. 29 juni 2004;

- notulen van de OV-vergadering d.d. 12 oktober 2004.
- Document ‘Rubricering op onderwerp Pensioenen, versie 20 juni 2006 dat *delen van teksten bevat uit de:*
  - notulen Overlegvergadering 25 mei 2004;
  - notulen Overlegvergadering 29 juni 2004;
  - overlegvergadering 12 oktober 2004;
  - notulen Overlegvergadering 1 februari 2005;
  - notulen Overlegvergadering 14 juni 2005;
  - overlegvergadering 6 september 2005;
  - overlegvergadering 11 oktober 2005;
  - overlegvergadering 22 november 2005;
  - notulen Overlegvergadering 14 februari 2006;
  - Overlegvergadering 14 maart 2006;
  - Notulen Overlegvergadering 29 maart 2006;
  - Conceptnotulen mei 2006.
- Document ‘Rubricering op onderwerp Financiën, versie 20 juni 2006 dat *delen van teksten bevat uit de:*
  - notulen Overlegvergadering 29 juni 2004;
  - overlegvergadering 7 september 2004;
  - notulen 12 oktober 2004;
  - overlegvergadering 23 november 2004;
  - overlegvergadering december 2004;
  - Overlegvergadering 26 april 2005;
  - Overlegvergadering 14 juni 2005;
  - Overlegvergadering 6 september 2005;
  - overlegvergadering 11 oktober 2005;
  - Overlegvergadering 20 december 2005;
  - Overlegvergadering 14 februari 2006;
  - Overlegvergadering 29 maart 2006;
  - Conceptnotulen overlegvergadering mei 2006.

Losse bescheiden (2)

- Afdruk powerpoint presentatie d.d. 25 april 2006 ‘Aanpak CBR n.a.v. onderzoeksresultaten E&Y / NN d.d. 8 maart 2006 omvang indexatiedepot’.
- Notulen OV-vergadering d.d. 14 mei 2002 (kenmerk OV-03/2002/4.4).
- CAO CBR periode 01.04.’95 – 31.03.’97, inclusief info-bulletin met datum 20 november 1997.
- Financieel Jaarverslag 1995 Stichting Vervroegd Uittreden CBR d.d. 21 mei 1996, inclusief accountantsverklaring Moret Ernst & Young Accountants d.d. 21 mei 1996.
- Financieel Jaarverslag 1996 Stichting Vervroegd Uittreden CBR d.d. 27 juni 1997, inclusief accountantsverklaring Moret Ernst & Young Accountants d.d. 27 juni 1997
- Financieel Jaarverslag 1997 Stichting Vervroegd Uittreden CBR d.d. 28 januari 1999, inclusief accountantsverklaring Moret Ernst & Young Accountants d.d. 29 januari 1999
- Financieel Jaarverslag 1998 Stichting Vervroegd Uittreden CBR 1998 d.d. 9 november 1999 (exclusief accountantsverklaring).
- Financieel Jaarverslag 1999 Stichting Vervroegd Uittreden CBR d.d. 10 mei 2002 (exclusief accountantsverklaring).

- Financieel Jaarverslag 2001 Stichting Vervroegd Uittreden CBR d.d. 11 juni 2002 (exclusief accountantsverklaring).
- Brief d.d. 20 maart 2003 van CBR aan Pensioen- en Verzekeringskamer, kenmerk 'RS/03.052' met bijlage 'Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)' d.d. 'Februari 2003'.
- Verslag 'van het overleg op 25 april 2006 inzake pensioenen en indexering'.
- Brief d.d. 17 februari 2010 van CBR aan Tweede Kamer der Staten Generaal met kenmerk 'CDS20100090/VKO/IFE' betreffende 'reactie op e-mail voorzitter Ondernemingsraad CBR'.
- Brief d.d. 4 maart 2010 van CBR aan de voorzitter van de Ondernemingsraad CBR met kenmerk 'CDS20100105' betreffende 'schending geheimhoudingsplicht'.
- Brief d.d. 9 maart 2010 van mr. J.J.M. van Mierlo (AKD) aan de heer Anker van het CBR, kenmerk 'JvM/am/170562'.
- E-mail van Cees Lange van 11 maart 2010 'FW: Een gescand document 11-03-2010 11:05:28'
- Brief d.d. 18 maart 2010 van CBR aan de heer Lange, kenmerk 'CDS20100139', betreffende 'reactie van J.J.M. van Mierlo op onze brief d.d. 4 maart 2010'.
- Brief d.d. 29 maart 2010 van CBR aan J.J.M. van Mierlo (AKD), kenmerk 'CDS20100163/CAN/PVE', betreffende 'uw brief d.d. 26 maart 2010'.
- Brief d.d. 7 april 2010 van J.J.M. van Mierlo (AKD) aan de heer Anker (CBR), kenmerk 'JvM/am/170562', betreffende 'OR advies / CBR'.
- E-mailwisseling betreffende pensioenproblematiek / DNB met als meest recente e-mail een bericht van Lange aan Bruijn (DNB) d.d. 12 februari 2007 [e-mailwisseling betreft periode 11 januari 2007 t/m 12 februari 2007].
- OR Communiqué nr. 08 uit de overlegvergadering van dinsdag 18 december 1997.
- Notitie met aantekeningen 'Het toeslagfonds en haar ontwikkelingen' (3 pagina's).
- Concept d.d. 16 december 1997 'Reglement inzake de prepensioenregeling van de Stichting Pré-Pensioenfonds CBR'.

Bijlage 7

Normenkader

(bevat 35 pagina's exclusief dit voorblad)

1 Inleiding

Op grond van de ons terbeschikkingstaande gegevens hebben wij een inventarisatie gemaakt van bescheiden waarin, gerelateerd aan de opdrachtformulering, voor het onderzoek relevante normen zijn vermeld. Deze zijn opgenomen in het overzicht in het volgende hoofdstuk 2 van deze bijlage.

In deze lijst met normbescheiden hebben wij de relevante (pensioen)regelingen niet opgenomen. De regelingen zien in belangrijke mate op de juistheid en volledigheid van uitkeringen aan deelnemers. In overleg met de opdrachtgevers en de begeleidingscommissie heeft geen onderzoek plaatsgevonden naar de juistheid en volledigheid van de financiële stromen die betrekking hebben op uitkeringen aan deelnemers. Indien en voor zover de regelingen relevant zijn komen deze aan de orde in ons rapport.

In het overzicht in hoofdstuk 2 van deze bijlage zijn de door ons geïnventariseerde en geselecteerde bescheiden weergegeven inclusief de geldigheid en een analyse van het moment van ondertekening. De indeling is in de basis naar datum opmaak van de bescheiden.

De door ons geïnventariseerde normen zijn door ons gerubriceerd middels de categorieën zoals vermeld in hoofdstuk 3 van deze bijlage.

Vanuit de geselecteerde bescheiden hebben wij in afzonderlijke tabellen de relevante passages overgenomen. Aldus is het in hoofdstuk 4 van deze bijlage beschreven normenkader samengesteld.

2 Overzicht normbescheiden

	Geschrift	Geldigheid	Ondertekening ligt VOOR of NA inwerkingtreding
A	Statuten STF	30 december 1993 – 23 maart 1999	NVT
B	Aanvullingsovereenkomst inzake een depot ter verlening van toeslagen op pensioenen	Getekend 17, 22 en 23 december 1993 door respectievelijk NN, STF en CBR; <u>Artikel VI</u> Deze aanvullingsovereenkomst wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 januari 1994 en eindigt bij de beëindiging van de hoofdovereenkomst. (*)	VOOR
C	Bijlage IX – Depot ter financiering van toeslagen op pensioenen	Getekend 17, 22 en 23 december 1993 door respectievelijk NN, STF en CBR; <u>Artikel III (bij aanvullingsovereenkomst – (B))</u> Met ingang van 1 januari 1994 is de bij deze aanvullingsovereenkomst gevoegde Bijlage IX ‘Depot ter verlening van toeslagen op pensioenen’ van kracht. (*)	VOOR
D	Toeslageregeling Pensioenen behorende bij het op 1 januari 1990 in werking getreden pensioenreglement van Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen te Rijswijk, met kenmerk 87127.1	Vastgesteld door bestuur STF 22 december 1993; datumstempel “17 december 1993” <u>Artikel 6.1</u> Deze toeslageregeling wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 januari 1994 en vervangt de voordien geldende toeslageregeling van STF waaraan met ingang van die datum geen rechten meer kunnen worden ontleend. <u>Artikel 4.2</u> Deze toeslageregeling eindigt van rechtswege per de dag: a. met ingang waarvan de met NN gesloten pensioenovereenkomst niet langer,	VOOR

	Geschrift	Geldigheid	Ondertekening ligt VOOR of NA inwerkingtreding
		ook niet in gewijzigde vorm, wordt voortgezet; [...]	
E	Statuten STF	23 maart 1999 – Heden	NVT
F	Aanvullende overeenkomst inzake het indexatiedepot, met kenmerk AVK87127.tsl	Getekend: 20 september 2000 door CBR, STF en NN <u>Artikel E. Inwerkingtreding</u> Deze aanvullingsovereenkomst wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 januari 1998 en eindigt bij de beëindiging van de hoofdovereenkomst.	NA
G	Overeenkomst inzake het garantie- en overgangsdepot, met kenmerk AVK87127.ogr	Getekend: 20 september 2000 door CBR, STF en NN. <u>Artikel E. Inwerkingtreding</u> Deze aanvullingsovereenkomst wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 januari 1998 en eindigt bij de beëindiging van de hoofdovereenkomst.	NA
H	Financieringsovereenkomst tussen Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen en Stichting Pensioenfonds CBR	Getekend: 30 oktober 2003. ‘Deze financieringsovereenkomst is in werking getreden op 1 januari 2003 en eindigt op hetzelfde tijdstip als de tussen het fonds en de herverzekeraar(s) aangegane herverzekeringsovereenkomst(en). (**)	NA
I	Kapitaalcontract met kenmerk 37420	(niet ondertekend)	ONBEKEND
J	Verzekeringsovereenkomst Stichting Pensioenfonds CBR [SPF] [‘garantiecontract’] met kenmerk OVK37240.1-0301	Datum ondertekening niet vermeld; getekend SPF en NN. <u>ARTIKEL 13. DUUR EN EINDE OVEREENKOMST</u> Deze overeenkomst wordt geacht te zijn ingegaan op 1 januari 2001 en eindigt op 31 december 2010. (**)	NA

	Geschrift	Geldigheid	Ondertekening ligt VOOR of NA inwerkingtreding
K	Bijlage XII bij garantiecontract [J]: Depot voor de financiering van toeslagen op pensioenen	uit J: <u>ARTIKEL 13. DUUR EN EINDE OVEREENKOMST</u> Deze overeenkomst wordt geacht te zijn ingegaan op 1 januari 2001 en eindigt op 31 december 2010. (**)	NA
L	Bijlage XIII bij garantiecontract [J]: Overeenkomst garantie- en overgangsdepot	Getekend: 28 januari 2003 door SPF, STF en NN <u>Artikel D. INWERKINGTREDING</u> Deze aanvullingsovereenkomst wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 januari 2001 en eindigt op 31 december 2010. (**)	NA
M	Bijlage III bij garantiecontract [J]: Beleggingen, overrente en aandeel in de technische winst	uit J: <u>ARTIKEL 13. DUUR EN EINDE OVEREENKOMST</u> Deze overeenkomst wordt geacht te zijn ingegaan op 1 januari 2001 en eindigt op 31 december 2010. (**)	NA
N	Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)	Februari 2003	NVT

(*) = looptijd is met 1 jaar verlengd, waardoor overeenkomst eindigt op 31 december 2000

(**) = looptijd is met 1 jaar verlengd, waardoor overeenkomst eindigt op 31 december 2011

Uit onze inventarisatie kwamen de navolgende geschriften naar voren waarvan na analyse is gebleken dat deze geen relevante, aan de opdrachtformulering te relateren, normen bevatten:

- Basisregeling Pensioenreglement;
- Garantieregeling (P&OHKC2006.0377 van 22 juni 2006); Datum inwerkingtreding 1 januari 2006;
- Overgangsregeling (P&OHKC2006.0371 van 22 juni 2006); Datum inwerkingtreding 1 januari 2006.

3 Categorieën

De door ons geïnterpreteerde normen zijn, in het navolgende normenkader uit hoofdstuk 4, door ons gerubriceerd op grond van de volgende categorieën:

Categorie	Omschrijving	Toelichting
I	Doel	Betreft normen die betrekking hebben op of samenhangen met de doelomschrijving of taakomschrijving van STF of een depot
II	Bestuur / bevoegdheden	Betreft normen aangaande de samenstelling en (beslissings)bevoegdheden van het bestuur van STF
III	Financiële stromen	Betreft normen die betrekking hebben op depotstanden, ingaande en uitgaande financiële stromen
IV	Informatievoorziening	Betreft normen ten aanzien van de (verantwoordings)informatie. Het kan hierbij gaan om normen ten aanzien van verslaglegging van vergaderingen, maar ook om normen met betrekking tot de financiële verantwoording
V	Algemeen	Betreft normen ten aanzien van de geldigheid, inwerkingtreding et cetera.

4 Normenkader

4.1 Statuten zoals geldend vanaf 30 december 1993 (A)

norm		inhoud	categorie
A	1	<u>Artikel 2 Doel</u> STF heeft ten doel 'het houden van toezicht op de uitvoering en instandhouding van de bij [...] het CBR bestaande regeling voor de verlening van toeslagen op pensioenen, zomede al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.'	Doel
A	2	<u>Artikel 3.1</u> De middelen van STF 'worden gevormd uit de volgende inkomsten: a. bijdragen en subsidies; b. andere baten, met dien verstande, dat erfstellingen niet anders dan onder voorrecht van boedelbeschrijving kunnen worden aanvaard.'	Financiële stromen
A	3	<u>Artikel 3.2</u> De uitgaven van STF 'bestaan uit kosten en andere uitgaven, welke het bestuur ter nakoming van het doel van het fonds noodzakelijk acht.'	Financiële stromen
A	4	<u>Artikel 4.1</u> STF wordt 'bestuurd en beheerd door een bestuur bestaande uit vier leden.	Bestuur / bevoegdheden
A	5	<u>Artikel 4.2</u> Twee bestuursleden, waaronder begrepen de voorzitter, worden voor onbepaalde tijd benoemd door het CBR en twee bestuursleden worden benoemd door de bij het CBR ingestelde ondernemingsraad.	Bestuur / bevoegdheden
A	6	<u>Artikel 4.3</u> De door de ondernemingsraad benoemde bestuurders kiezen uit hun midden een secretaris. De door de ondernemingsraad benoemde bestuurders worden benoemd voor drie jaar.	Bestuur / Bevoegdheden

norm		inhoud	categorie
A	7	<p><u>Artikel 4.4</u></p> <p>Een door het CBR benoemde bestuurder defungeert onverminderd het bepaalde in de wet:</p> <p>a. door vrijwillig aftreden;</p> <p>b. door overlijden;</p> <p>c. door ontslag door het CBR.</p> <p>Een door de ondernemingsraad benoemde bestuurder defungeert:</p> <p>a. door vrijwillig of periodiek aftreden;</p> <p>b. door overlijden;</p> <p>c. door ontslag door de ondernemingsraad.</p>	Bestuur / bevoegdheden
A	8	<p><u>Artikel 4.6</u></p> <p>Het bestuur vergadert als de voorzitter dit nodig acht of als tenminste de helft van het aantal bestuursleden hem dit verzoekt doch tenminste éénmaal per jaar. Bestuursvergaderingen worden bijeengeroepen door of vanwege de voorzitter door middel van een schriftelijke convocatie op een termijn van tenminste zes werkdagen. Ingeval de oproep niet op gemelde wijze heeft plaatsgevonden, kunnen niettemin geldige bestuursbesluiten worden genomen, indien alle in functie zijn de bestuurders ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn. Een bestuurder kan zich ter vergadering door een mede-bestuurder doen vertegenwoordigen.</p>	Bestuur / bevoegdheden
A	9	<p><u>Artikel 4.7</u></p> <p>Het bestuur neemt zijn besluiten bij volstrekte meerderheid van stemmen. Bij staking der stemmen is het voorstel verworpen.</p>	Bestuur / bevoegdheden
A	10	<p><u>Artikel 4.8</u></p> <p>Van het behandelde in de bestuursvergaderingen worden door de secretaris, of bij diens afwezigheid door één van de andere bestuurders, notulen gemaakt, die zo spoedig mogelijk na afloop van de vergadering aan de bestuurders worden</p>	Informatie- voorziening

norm	inhoud	categorie
	toegezonden en in de volgende vergadering worden vastgesteld, waarna deze door de voorzitter van de vergadering en de secretaris, of degene, die met het houden van de notulen is belast, worden ondertekend. [...]	
A	11 <u>Artikel 4.11</u> STF wordt ‘vertegenwoordigd door het bestuur, alsmede door twee gezamenlijk handelende bestuurders, van wie er één door het CBR moet zijn benoemd en één door de ondernemingsraad moet zijn benoemd.	Bestuur / Bevoegdheden
A	12 <u>Artikel 6. Jaarverslag.</u> Het bestuur van STF ‘is verplicht van de vermogenstoestand van het fonds zodanige aantekeningen te houden dat daaruit te allen tijde de rechten en verplichtingen van het fonds [STF] kunnen worden gekend’. Jaarlijks na afloop van het boekjaar stelt het bestuur voor één juli een balans en een rekening van baten en lasten vast, alsmede een verslag over de toestand van het fonds [STF]. De balans en de rekening van baten en lasten worden ter kennisneming aan de directie, de ondernemingsraad en de werknemersorganisatie(s) die betrokken is/zijn bij het CAO-overleg dat gevoerd wordt met CBR, hierna te noemen : de werknemersorganisaties, toegezonden.	Informatie- voorziening
A	13 <u>Artikel 8.1</u> De statuten kunnen door het bestuur worden gewijzigd.	Bestuur / Bevoegdheden
A	14 <u>Artikel 8.2</u> Wijzigingen in de statuten kunnen door het bestuur eerst worden doorgevoerd, na goedkeuring door de directie en de werknemersorganisaties.	Bestuur / Bevoegdheden
A	15 <u>Artikel 8.3</u> De gewijzigde statuten zijn eerst van kracht na het passeren van de notariële akte van statutenwijziging. Ieder bestuurslid afzonderlijk is bevoegd en verplicht wijzigingen in deze statuten notarieel te verlijden.	Bestuur / Bevoegdheden

4.2 Aanvullingsovereenkomst inclusief Bijlage IX (B)

norm		inhoud	categorie
B	1	<p><u>Artikel I</u></p> <p>Aan artikel 7 van de hoofdovereenkomst wordt toegevoegd: ‘NN houdt voorts ten behoeve van CBR een depotrekening aan terzake van het depot ter financiering van toeslagen op ingegane pensioenen volgens het in Bijlage IX bepaalde’.</p>	Doel
B	2	<p><u>Artikel 7. Rekening-Courant</u> [afkomstig uit hoofdovereenkomst tussen CBR en NN, kenmerk OV1719 (contract87127)]:</p> <p>De tussen Nationale-Nederlanden en de verzekeringnemer over en weer verschuldigd geworden bedragen en gedane betalingen worden door Nationale-Nederlanden geboekt in Rekening-Courant.</p> <p>Over de in Rekening-Courant geboekte bedragen wordt intrest berekend volgens het in bijlage III onder V bepaalde. Nationale-Nederlanden verstrekt periodiek aan de verzekeringnemer een overzicht, Rekening-courantoverzicht genaamd, van de in de Rekening-Courant geboekte bedragen.</p>	Financiële stromen
B	3	<p><u>Artikel II</u></p> <p>Voor het bepaalde in Bijlage III onder VIII.5 sub b dient met ingang van 1 januari 1994 te worden gelezen: ‘het eventuele creditsaldo van de Rekening-Courant per die datum, alsmede met het saldo van de depotrekening per die datum.’</p>	Financiële stromen
B	4	<p><u>Artikel IV, lid 1</u></p> <p>Op de ingangsdatum van deze overeenkomst zal STF ‘alle onder haar berustende middelen storten op de volgens de onderhavige aanvullingsovereenkomst te vormen depotrekening’.</p>	Financiële stromen
B	5	<p><u>Artikel V</u></p> <p>CBR heeft zich het recht voorbehouden de toeslagverlening als vermeld in bijlage IX te wijzigen in stijgende pensioenen welke stijgingen zullen worden begrepen in de gesloten pensioenverzekeringen. Het bij de wijziging op de depotrekening aanwezige saldo zal dan worden aangewend als koopsom voor het meeverzekeren van deze stijgende pensioenuitkeringen.</p>	Financiële stromen

4.3 Bijlage IX – Depot ter financiering van toeslagen op pensioenen (C)

norm		inhoud	categorie
C	1	<p><u>Artikel 1 Depotrekening</u></p> <p>NN zal naar de depotrekening overboeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1¼% van de voor de deelnemers volgens de pensioenregeling in enig jaar in aanmerking te nemen pensioengrondslagen; vermeerderd met: – 50% van de ingevolge deze overeenkomst aan de verzekeringnemer toekomende overrente welke over de premiereserve beschikbaar komt (zie bijlage III.VI); en vermeerderd met: – de ingevolge bijlage III beschikbaar komende overrente welke betrekking heeft op het saldo van de depotrekening. <p>[in bijlage III van hoofdovereenkomst tussen CBR en NN, kenmerk OV1719 (contract87127) is onder meer vermeld: V Intrest Rekening-Courant.</p> <p>1. De interest over de in de Rekening-Courant geboekte bedragen bedraagt per jaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. over de bruto-opslag (zie VIII.1) : (du+1/2) %; b. over de overige bedragen : 4% <p>2. De interest wordt per 31 december van het betrokken jaar in de Rekening-Courant geboekt.]</p> <p>Indien de overboeking van 50% van de overrente minder bedraagt dan 1¼% van volgens de pensioenregeling in enig jaar in aanmerking te nemen pensioengrondslagen, zal de verzekeringnemer deze overboeking aanvullen tot 1¼% van de pensioengrondslagen.</p>	Financiële stromen
C	2	<p><u>Artikel 2 Aanwending van het depot</u></p> <p>Het tegoed van de depotrekening kan uitsluitend worden aangewend ter financiering van de herziening van de ingevolge de hoofdovereenkomst verzekerde oudedags-, nabestaanden- en/of wezenpensioenen overeenkomstig het hierna bepaalde. [...]</p>	Financiële stromen
C	3	<p><u>Artikel 3.2.c</u></p> <p>De herziening zal in enig jaar maximaal 3% bedragen.</p>	Financiële stromen
C	4	<p><u>Artikel 3.3</u></p>	Financiële

norm	inhoud	categorie
	De herziening van de pensioenen vindt plaats door het verschil tussen de pensioenbedragen voor en na de herziening bij NN tegen koopsom bij te verzekeren ten laste van de depotrekening.	stromen
C 5	<u>Artikel 4.1</u> De herziening van de pensioenen vindt plaats door het verschil tussen het pensioen voor en na de herberekening bij NN tegen koopsom te verzekeren.	Financiële stromen
C 6	<u>Artikel 4.2</u> De koopsommen worden door NN geboekt ten laste van de in artikel 1 bedoelde depotrekening.	Financiële stromen
C 7	<u>Artikel 5 Beperking wegens onvoldoende saldo</u> Geen herziening van de pensioenen vindt plaats voor zover het saldo op de depotrekening niet voldoende is ter financiering van de herziening, tenzij CBR het ontbrekende binnen een maand na de desbetreffende opgave van NN aan haar voldoet; indien de herziening tengevolge van deze bepaling niet ten volle kan plaatsvinden, zal het herzieningspercentage voor alle onder vigueur van deze overeenkomst vallende pensioenen in dezelfde mate worden verlaagd en wel zodanig, dat de ter zake van de verminderde herziening verschuldigde totale koopsom gelijk is aan het op de depotrekening aanwezige saldo.	Financiële stromen
C 8	<u>Artikel 6. Bewijs</u> Elk feit, dat voor NN in verband met de uitvoering van deze overeenkomst van belang is, zal door haar steeds beslissend kunnen worden bewezen door middel van een schrijven van CBR, waarin deze van zodanig feit mededeling doet. Indien een dergelijk feit heeft plaatsgehad, is NN niet gehouden daarmede rekening te houden alvorens zij een zodanig schrijven van CBR heeft ontvangen.	Financiële stromen
C 9	<u>Artikel 7, lid 1</u> Bij beëindiging van de overeenkomst zal het dan op de depotrekening aanwezige saldo na vereffening van de afrekening inzake krachtens de hoofdovereenkomst gesloten verzekeringen over de periode tot de datum van die beëindiging en na bijschrijving van overrente per die datum overeenkomstig het in artikel 1 lid 3 bepaalde, worden aangewend om de in	Financiële stromen

norm	inhoud	categorie
	<p>artikel 3 lid 1 bedoelde pensioenen alsmede de pensioenen van degenen die dan nog deelnemen in de pensioenregeling van CBR, alle terstond te verhogen met eenzelfde percentage van het pensioenbedrag dat volgens berekening door NN is gevormd door alle over de periode tot de beëindiging voor de verzekering van die pensioenen betaalde bedragen.</p>	
C	<p>10 <u>Artikel 7, lid 2</u> Na de beëindiging wordt jaarlijks op 1 januari het dan op de depotrekening aanwezige saldo aangewend om alle pensioenen als vermeld in lid 1 te verhogen met eenzelfde percentage van het pensioenbedrag, dat volgens berekening door NN is gevormd door alle over de tot die datum voor de verzekering van die pensioenen betaalde bedragen.</p>	Financiële stromen

4.4 Toeslagregeling pensioenen (D)

norm		inhoud	categorie
D	1	<p><u>Artikel 1.1</u></p> <p>Doel van de toeslagregeling is de krachtens de (voorlopige) pensioenregeling van de werkgever verkregen oudedags-nabestaanden- en wezenpensioenen, aan te passen aan wijzigingen in het algemene prijspeil, voor zover de daartoe voor deze regeling beschikbaar gestelde bedragen toereikend zijn. [...] De werkgever kan andere uit de pensioenregeling verkregen pensioenen onder de werkingssfeer van de toeslagregeling brengen.</p>	Doel
D	2	<p><u>Artikel 1.2</u></p> <p>Ter bereiking van dit doel heeft de werkgever een depotrekening geopend bij Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V. te Rotterdam hierna genoemd Nationale-Nederlanden [NN], die tevens als verzekeraar optreedt voor de krachtens deze toeslagregeling te verzekeren toeslagen.</p> <p>NN mag alle door de werkgever in verband met deze regeling gedane mededelingen als juist aanvaarden.</p>	Doel
D	3	<p><u>Artikel 2.1</u></p> <p>De op de depotrekening te storten bedragen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. 1 ¼ % van de voor de deelnemers volgens de pensioenregeling in enig jaar in aanmerking te nemen pensioengrondslagen; vermeerderd met: b. 50% van de overrente welke beschikbaar komt op grond van de pensioenovereenkomst, die de werkgever met NN heeft gesloten ter uitvoering van de pensioenregeling; en vermeerderd met: c. de overrente welke krachtens de pensioenovereenkomst over het tegoed op de depotrekening beschikbaar komt. <p>Indien de storting van 50% van de overrente als vermeld onder b minder bedraagt dat [sic] 1 ¼ % van de voor de deelnemers volgens de pensioenregeling in enig jaar in aanmerking te nemen pensioengrondslagen, zal de werkgever de storting aanvullen tot 1 ¼% van de pensioengrondslagen.</p>	Financiële stromen
D	4	<p><u>Artikel 2.2</u></p>	Financiële

norm	inhoud	categorie
	De voor de herziening benodigde koopsommen als genoemd in artikel 3, lid 3, worden geboekt ten laste van de depotrekening.	stromen
D	5 <u>Artikel 3.2</u> [...] c. De herziening zal in enig jaar maximaal 3% bedragen. [...]	Financiële stromen
D	6 <u>Artikel 3.3</u> De herziening vindt plaats door het verschil tussen de pensioenbedragen voor en na de herziening bij NN tegen koopsom bij te verzekeren ten laste van de depotrekening. [...]	Financiële stromen
D	7 <u>Artikel 4.1</u> De werkgever behoudt zich het recht voor deze toeslagregeling te beëindigen of de te storten bedragen, bedoeld in artikel 2, te verlagen, indien: a. door de ontwikkeling van onze financiële positie of door ontwikkelingen op sociaal-economisch terrein, de omvang van de verplichtingen uit deze toeslagregeling niet langer verantwoord is; b. de ontwikkeling op sociaal-economisch terrein het aannemelijk doet zijn, dat een toeslagregeling als de onderhavige, gezien doel en opzet, niet meer nodig is en dat evenmin binnen redelijke termijn weer zal zijn. [...]	Financiële stromen
D	8 <u>Artikel 4.4</u> Bij beëindiging van de overeenkomst zal het dan op de depotrekening aanwezige saldo worden aangewend om de pensioenen die (te zijner tijd) voor herziening in aanmerking komen alle terstond te verhogen met eenzelfde percentage van het pensioenbedrag dat volgens berekening door NN gevormd door alle over de periode tot de beëindiging voor de	Financiële stromen

norm	inhoud	categorie
	verzekering van die pensioenen betaalde bedragen.	
D	<p>9</p> <p><u>Artikel 4.5</u></p> <p>Indien het saldo van de depotrekening niet voldoende is voor de financiering van de herziening, wordt het herzieningspercentage voor alle betrokken pensioenen in dezelfde mate zodanig verlaagd, dat het saldo op de depotrekening juist voldoende is voor de financiering van de verminderde herziening.</p>	Financiële stromen
D	<p>10</p> <p><u>Artikel 6.2</u></p> <p>a. STF heeft met ingang van 1 januari 1994 alle onder haar berustende middelen aan de werkgever overgedragen. De middelen zijn gestort op de in artikel 2, lid 1, vermelde depotrekening.</p> <p>b. De tot 1 januari 1994 door STF verleende toeslagen zijn met ingang van 1 januari 1994 bij NN verzekerd en gefinancierd met een éénmalige koopsom ten laste van het depotsaldo, overeenkomstig het in artikel 3, lid 3 bepaalde.</p>	Financiële stromen

4.5 Statuten(wijziging) STF 23 maart 1999 (E)

norm		inhoud	categorie
E	1	<p><u>Artikel 2 Doel</u></p> <p>Het fonds [STF] heeft ten doel het onder bepaalde voorwaarden doen van aanvullende (salarisvervangende) uitkeringen aan gewezen werknemers van [...] Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen [CBR]; de voorwaarden als vorenbedoeld zullen zijn vastgelegd in een reglement of memorandum van STF.</p>	Doel
E	2	<p><u>Artikel 3.1</u></p> <p>Het bestuur stelt onder goedkeuring van de directie van CBR [...] regels vast houdende nadere bepalingen van de wijze waarop en de gevallen waarin aanvullende (salarisvervangende) uitkeringen zullen worden verleend, alsmede van de aard en het bedrag van de te verstrekken uitkeringen. De in de vorige zin bedoelde regels worden vastgelegd in een memorandum of reglement.</p>	Bestuur / bevoegdheden
E	3	<p><u>Artikel 3.3</u></p> <p>Voor zover nodig kan STF met CBR een of meer overeenkomsten sluiten ter financiering van de te verstrekken aanvullende (salarisvervangende) uitkeringen, waarin de wederzijdse rechten en verplichtingen zijn vastgelegd. Indien een dergelijke overeenkomst tot stand komt, zullen de werknemers van CBR daarvan door het bestuur van het fonds in kennis worden gesteld, onder gelijktijdige ter inzagelegging van die overeenkomst.</p> <p>[...]</p>	Financiële stromen
E	4	<p><u>Artikel 3.5</u></p> <p>De middelen van STF worden gevormd uit de volgende inkomsten:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. bijdragen en subsidies; b. gelden verkregen door overdracht van andere fondsen; c. eventuele uitkeringen uit verzekeringen; d. opbrengsten verkregen door belegging van gelden; 	Financiële stromen

norm	inhoud	categorie
	e. andere baten [...]	
E	5 <u>Artikel 3.6</u> De uitgaven van STF bestaan uit: a. aanvullende (salarisvervangende) uitkeringen aan gewezen werknemers van CBR; b. premies en koopsommen voor verzekeringen; c. onkosten en andere uitgaven, welke het bestuur ter nakoming van de doelen van het fonds of voor het beheer van het fonds nodig acht.	Financiële stromen
E	6 <u>Artikel 4.1.</u> STF wordt bestuurd en beheerd door een bestuur, bestaande uit vier leden.	Bestuur / bevoegdheden
E	7 <u>Artikel 4.2</u> Twee bestuursleden, waaronder begrepen de voorzitter, worden voor een periode van drie jaar benoemd door CBR en twee bestuurders worden voor een periode van drie jaar benoemd door de bij het CBR ingestelde ondernemingsraad.	Bestuur / bevoegdheden
E	8 <u>Artikel 4.3</u> De door de ondernemingsraad benoemde bestuurders kiezen uit hun midden een secretaris.	Bestuur / bevoegdheden
E	9 <u>Artikel 4.6</u> Het bestuur vergadert als de voorzitter dit nodig acht of als tenminste de helft van het aantal bestuursleden hem dit verzoekt doch tenminste éénmaal per jaar. Bestuursvergaderingen worden bijeengeroepen door of vanwege de voorzitter door middel van een schriftelijke convocatie op een termijn van tenminste zes werkdagen. Ingeval de oproep niet op gemelde wijze heeft plaatsgevonden, kunnen niettemin geldige bestuursbesluiten worden genomen, indien alle in functie zijn de bestuurders ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn. Een bestuurder kan zich ter vergadering door een medebestuurder doen vertegenwoordigen.	Bestuur / bevoegdheden
E	10 <u>Artikel 4.7</u>	Bestuur /

norm	inhoud	categorie
	Het bestuur neemt zijn besluiten bij volstrekte meerderheid van stemmen. Bij staking der stemmen is het voorstel verworpen.	bevoegdheden
E	11 <u>Artikel 4.8</u> Van het behandelde in de bestuursvergaderingen worden door de secretaris, of bij diens afwezigheid door één van de andere bestuurders, notulen gemaakt, die zo spoedig mogelijk na afloop van de vergadering aan de bestuurders worden toegezonden en in de volgende vergadering worden vastgesteld, waarna deze door de voorzitter van de vergadering en de secretaris, of degene, die met het houden van de notulen is belast, worden ondertekend. [...]	Bestuur / bevoegdheden
E	12 <u>Artikel 4.11</u> STF wordt vertegenwoordigd door het bestuur, alsmede door twee gezamenlijk handelende bestuurders, van wie er één door het CBR moet zijn benoemd en één door de ondernemingsraad moet zijn benoemd.	Bestuur / bevoegdheden
E	13 <u>Artikel 6 Jaarverslag.</u> Het bestuur van het fonds is verplicht van de vermogenstoestand van het fonds zodanige aantekeningen te houden dat daaruit te allen tijde de rechten en verplichtingen van het fonds kunnen worden gekend. Jaarlijks na afloop van het boekjaar stelt het bestuur voor één juli een balans en een rekening van baten en lasten vast, alsmede een verslag over de toestand van het fonds. De balans en de rekening van baten en lasten, voorzien van een accountants-verklaring, worden ter kennisneming aan de directie, de ondernemingsraad en de werknemersorganisatie(s) die betrokken is/zijn bij het CAO-overleg dat gevoerd wordt met CBR, hierna te noemen : de werknemersorganisaties, toegezonden.	Informatie- voorziening
E	14 <u>Artikel 8.1</u> De statuten, alsmede het memorandum/reglement, kunnen door het bestuur worden gewijzigd.	Bestuur / bevoegdheden
E	15 <u>Artikel 8.2</u>	Bestuur /

norm	inhoud	categorie
	Wijzigingen in de statuten, , alsmede het memorandum/reglement, kunnen door het bestuur eerst worden doorgevoerd, na goedkeuring door de directie en de werknemersorganisaties.	bevoegdheden
E	<p data-bbox="320 359 459 391"><u>Artikel 8.3</u></p> <p data-bbox="320 406 1776 496">De gewijzigde statuten zijn eerst van kracht na het passeren van de notariële akte van statutenwijziging. Ieder bestuurslid afzonderlijk is bevoegd en verplicht wijzigingen in deze statuten notarieel te verlijden.</p>	Bestuur / bevoegdheden

4.6 Aanvullende overeenkomst inzake het indexatiedepot d.d. 20 september 2000 (F)

norm		inhoud	categorie
F	1	<p><u>Artikel A. Wijziging taken toeslagfonds [STF]</u></p> <p>Per 1 januari 1998 zal STF haar toezichhoudende taak met betrekking tot de toeslagregeling beëindigen en zich richten op de uitvoering van de overgangs- en garantieregeling in het kader van de vervanging van VUT door prépensioen.</p>	Doel
F	2	<p><u>Artikel B. Wijziging aanwending saldo indexatiedepot</u></p> <p>Door CBR en STF is besloten het op het indexatiedepot aanwezige saldo in zijn geheel aan te wenden voor de financiering van de overgangs- en garantieregeling in het kader van vervanging van de VUT door prépensioen. In verband hiermede zal het indexatiedepot als zodanig worden opgeheven en zal de betreffende depotrekening voortaan worden aangeduid als “het overgangs- en garantiedepot”.</p>	Doel
F	3	<p><u>Artikel C. Nieuw indexatiedepot</u></p> <p>Met ingang van 1 januari 1998 zal door CBR een nieuw indexatiedepot worden aangehouden. Op dit indexatiedepot zal een nog nader door CBR te bepalen bedrag worden gestort. Jaarlijks op 1 januari zal aan dit indexatiedepot de intrest over het saldo van het indexatiedepot worden toegevoegd, welke krachtens bijlage III bij de hoofdovereenkomst beschikbaar komt.</p> <p>[in bijlage III van hoofdovereenkomst tussen CBR en NN, kenmerk OV1719 (contract87127) is onder meer vermeld: V Intrest Rekening-Courant.</p> <p>1. De interest over de in de Rekening-Courant geboekte bedragen bedraagt per jaar:</p> <p>a. over de bruto-opslag (zie VIII.1) : $(du+1/2) \%$;</p> <p>b. over de overige bedragen : 4%</p> <p>2. De interest wordt per 31 december van het betrokken jaar in de Rekening-Courant geboekt.]</p>	Financiële stromen
F	4	<p><u>Artikel DL</u></p> <p>De in de toeslagregeling pensioenen omschreven wijze van indexatie van pensioenafspraken zal ongewijzigd van kracht blijven. De voor de financiering van de indexatie verschuldigde koopsommen zullen door CBR voortaan echter worden voldaan door aanwending van de in het betrokken jaar krachtens de hoofdovereenkomst beschikbaar komende overrente.</p>	Financiële stromen

norm	inhoud	categorie
	De overrente welke betrekking heeft op de door Stichting Prépensioenfonds CBR in het kader van de prépensioenregeling gesloten verzekeringen wordt hierbij vanzelfsprekend buiten beschouwing gelaten.	
F	<p data-bbox="322 359 461 384"><u>Artikel D2.</u></p> <p data-bbox="322 408 1778 692">Indien in enig jaar de overrente onvoldoende blijkt voor de betaling van de voor de indexering verschuldigde koopsommen, zal het meerdere ten laste worden gebracht van het saldo van het in artikel C genoemde (nieuwe) indexatiedepot. Indien na aanwending van het saldo van het indexatiedepot, de middelen nog immer ontoereikend zijn om de indexatie onverkort te doen plaatsvinden, zal het indexatiepercentage voor alle betrokken pensioenen zodanig worden verlaagd dat de voor indexatie beschikbare overrente vermeerderd met het saldo van het indexatiedepot juist voldoende is voor de financiering van de verminderde indexatie.</p>	Financiële stromen

4.7 Overeenkomst inzake het garantie- en overgangsdepot d.d. 20 september 2000 (G)

norm		inhoud	categorie
G	1	<p><u>Artikel A. Wijziging taken toeslagfonds [STF]</u></p> <p>Per 1 januari 1998 zal STF haar, sinds 1 januari 1994 gevoerde, toezichhoudende taak met betrekking tot de toeslagregeling beëindigen en zich richten op de uitvoering van de overgangs- en garantieregeling in het kader van de vervanging van VUT door prépensioen, inhoudende dat STF zorg zal dragen voor het verrichten van de uitkeringen uit hoofde van de overgangs- en garantieregeling aan de rechthebbenden.</p>	Doel
G	2	<p><u>Artikel B. Wijziging aanwending saldo indexatiedepot</u></p> <p>Door CBR en STF is besloten het op het indexatiedepot aanwezige saldo in zijn geheel aan te wenden voor de financiering van de overgangs- en garantieregeling in het kader van vervanging van VUT door prépensioen. In verband hiermede zal het indexatiedepot als zodanig worden opgeheven en zal de betreffende depotrekening voortaan worden aangeduid als “het overgangs- en garantiedepot”.</p>	Financiële stromen
G	3	<p><u>Artikel C. Dotatie aan het overgangs- en garantiedepot</u></p> <p>Nationale-Nederlanden [NN] zal jaarlijks de ingevolge bijlage III bij de per 1 januari 1990 tussen CBR en NN tot stand gekomen [...] “hoofdovereenkomst”, beschikbaar komende intrest (“overrente”) welke betrekking heeft op het saldo van het overgangs- en garantiedepot naar het overgangs- en garantiedepot overboeken.</p> <p>[in bijlage III van hoofdovereenkomst tussen CBR en NN, kenmerk OV1719 (contract87127) is onder meer vermeld:</p> <p>V Intrest Rekening-Courant.</p> <p>1. De interest over de in de Rekening-Courant geboekte bedragen bedraagt per jaar:</p> <p>a. over de bruto-opslag (zie VIII.1) : $(du+1/2) \%$;</p> <p>b. over de overige bedragen : 4%</p> <p>2. De interest wordt per 31 december van het betrokken jaar in de Rekening-Courant geboekt.]</p> <p>Indien en zolang naar mening van CBR en STF het saldo van het overgangs- en garantiedepot nog ontoereikend wordt geacht voor de financiering van de overgangs- en garantieregeling, zal NN bovendien jaarlijks een gedeelte van de</p>	Financiële stromen

norm	inhoud	categorie
	<p>ingevolge bijlage III bij de hoofdovereenkomst beschikbaar komende overrente welke over de premiereserve beschikbaar komt (zie bijlage III.IV van de hoofdovereenkomst) naar het overgangs- en garantiedepot overboeken. Het deel dat hiervoor beschikbaar is bedraagt 1/3 deel van de overrente nadat deze is verminderd met de overrente die aangewend wordt voor de financiering van de toeslagregeling.</p> <p>De overrente welke betrekking heeft op de door Stichting Prépensioenfonds CBR [SPrePF] in het kader van de prepensioenregeling [sic] gesloten verzekeringen wordt hierbij vanzelfsprekend buiten beschouwing gelaten.</p>	
<p>G</p>	<p>4</p> <p><u>Artikel D. Bedragen ten laste van het overgangs- en garantiedepot</u></p> <p>CBR zal maandelijks tijdig aan NN schriftelijk opgave doen van het in de volgende maand ten laste van het overgangs- en garantiedepot te boeken bedrag. NN zal dit bedrag vervolgens tijdig namens CBR aan STF doen toekomen.</p> <p>Indien het saldo van het overgangs- en garantiedepot onvoldoende blijkt voor de financiering van de overgangs- en garantieregeling in het kader van vervanging van de VUT door prépensioen zal CBR het ontbrekende binnen één maand na de desbetreffende opgave van Nationale-Nederlanden aan laatstgenoemde voldoen.</p>	<p>Financiële stromen</p>

4.8 Financieringsovereenkomst tussen Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen en Stichting Pensioenfonds CBR (H)

norm		inhoud	categorie
H	1	<p><u>Artikel 4</u></p> <p>1. [...]</p> <p>2. Voor zover de middelen van het fonds aan het eind van een boekjaar meer bedragen dan noodzakelijk ter dekking van zijn voorzieningen en buffers, als verwoord in de ABTN, zal het fonds deze middelen in het daarop volgende jaar, ten laste van zijn reserve, aanwenden ter aflossing van latente schulden, als bedoeld in artikel 3, lid 1., sub b. Bij afwezigheid van dergelijke latente schulden zal het fonds in het daaropvolgende jaar de in het boekjaar behaalde overrente, na aftrek van de benodigde koopsommen voor de indexatie van slapende en ingegane pensioenen en na aftrek van de toevoeging aan de buffers, voor maximaal 2/3 deel aanwenden voor premiekorting aan de Werkgever [Stichting CBR] en, indien en voor zover aan de orde, maximaal voor 1/3 ter versterking van het vermogen van Stichting Toeslagfonds CBR.</p>	Financiële stromen
H	2	<p><u>Artikel 5</u></p> <p>1. [...]</p> <p>2. [...]</p> <p>3. In aanvulling op het gestelde in artikel 4, lid 2. kan het fonds aanvullende korting verlenen op de bijdragen door de Werkgever indien en voor zover de vermogenspositie van het fonds dit toelaat.</p>	Financiële stromen
H	3	<p><u>Artikel 6</u></p> <p>1. [...]</p> <p>2. Bij zijn besluiten omtrent extra bijdragen, als bedoeld in artikel 5, lid 2. Of kortingen, als bedoeld in artikel 4, lid 2. En artikel 5, lid 3., betreft het bestuur van het fonds het in lid 1. bedoelde oordeel van de actuaaris.</p>	Financiële stromen

4.9 Kapitaalcontract (I)

Wij hebben geen ondertekend kapitaalcontract aangetroffen. Van een geformaliseerd normbescheid is derhalve geen sprake. Voor de conceptversie geldt in belangrijke mate dat de normen overeenkomen met de normen uit het garantiecontract onder J. Indien en voor zover relevant vermelden wij de relevante normen uit het concept in ons rapport.

4.10 'Garantiecontract' kenmerk OVK37240.1-0301 (J)

norm		inhoud	categorie
J	1	<p><u>Artikel 7. REKENING-COURANT</u></p> <p>1. De tussen Nationale-Nederlanden en de verzekeringnemer over en weer verschuldigd geworden bedragen en gedane betalingen worden door Nationale-Nederlanden geboekt in Rekening-Courant. Over de in de Rekening-Courant geboekte bedragen wordt interest berekend volgens het in bijlage III onder V bepaalde. [...]</p> <p>2. Nationale-Nederlanden houdt voorts ten behoeve van de verzekeringnemer een depotrekening aan terzake van het depot ter financiering van toeslagen op ingegane en nog niet ingegane pensioenen volgens het Bijlage XII bepaalde. Het saldo van de depot rekening valt onder de ter belegging toevertrouwde middelen als bedoeld in artikel 6.</p> <p>3. Nationale-Nederlanden houdt voorts ten behoeve van de verzekeringnemer een garantie- en overgangsdepot, als omschreven in de als bijlage XIII aan deze overeenkomst gehechte overeenkomst inzake garantie- en overgangsdepot, aan terzake van een voorwaardelijke aanvulling op de prepensioenuitkeringen ten behoeve van een bepaalde groep werknemers. Het saldo van het garantie- en overgangsdepot valt onder de ter belegging toevertrouwde middelen als bedoeld in artikel 6.</p>	Financiële stromen
J	2	<p><u>ARTIKEL 12. BEWIJSSTUKKEN VAN DE VERZEKERINGEN</u></p> <p>Nationale-Nederlanden zal ten minste eenmaal per jaar aan de verzekeringnemer bewijsstukken afgeven, waarin de aanvaarde verzekeringen nader zijn geregeld.</p>	Informatie-voorziening
J	3	<p><u>ARTIKEL 13. DUUR EN EINDE OVEREENKOMST</u></p> <p>1. Deze overeenkomst wordt geacht te zijn ingegaan op 1 januari 2001 en eindigt op 31 december 2010.</p> <p>2. Indien de overeenkomst niet ten minste één jaar vóór de datum waarop zij zou eindigen door een der partijen schriftelijk aan de andere is opgezegd, zal zij geacht worden telkens met tien jaar te zijn verlengd.</p>	Algemeen
J	4	<p><u>ARTIKEL 16. OVERGANGSBEPALINGEN</u></p> <p>1. Deze overeenkomst vervangt de tussen de verzekeringnemer en Nationale-Nederlanden met ingang van 1 januari 1990</p>	Algemeen

norm	inhoud	categorie
	<p>gesloten overeenkomst, hierna genoemd de vorige overeenkomst, alsmede de bij de vorige overeenkomst behorende aanvullingsovereenkomst inzake een depot ter verlening van toeslagen op pensioenen, de overeenkomst inzake het garantie- en overgangsdepot en de overeenkomst inzake de prepensioenregeling welke geacht worden te zijn geëindigd op 31 december 2000.</p> <p>2. Eventueel in afwijking van het bepaalde in de in lid 1 bedoelde vorige overeenkomst gelden de bepalingen van de onderhavige overeenkomst eveneens voor de verzekeringen die vóór 1 januari 2001 beheerst worden door de bepalingen van de vorige overeenkomst.</p>	

4.11 Bijlage XII bij ‘garantiecontract’: Depot voor de financiering van toeslagen op pensioenen [indexatiedepot] (K)

norm		inhoud	categorie
K	1	<p><u>Artikel 1. Depotrekening</u></p> <p>Nationale Nederlanden zal naar de depotrekening overboeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een nog door de verzekeringnemer nader te bepalen bedrag; - De interest over het saldo van het indexatiedepot welke krachtens bijlage III [red. bij ‘garantiecontract’ (onder J)] beschikbaar komt. 	Financiële stromen
K	2	<p><u>Artikel 2. Aanwending van het depot</u></p> <p>Het tegoed van het [sic] depotrekening kan uitsluitend worden aangewend voor de financiering van de herziening van de ingevolge deze overeenkomst ingegane alsmede de nog niet ingegane oudedags-, nabestaanden- en wezenpensioenen overeenkomstig het hierna bepaalde. De verzekeringnemer [SPF] en Nationale-Nederlanden kunnen overeenkomen dat andere ingevolge de overeenkomst verzekerde pensioenen onder de herziening zullen vallen.</p>	Financiële stromen
K	3	<p><u>Artikel 4. Financiering van de herziening</u></p> <p>De herziening van de pensioenen vindt plaats door het verschil tussen het pensioen voor en na de herberekening bij Nationale-Nederlanden tegen koopsom te verzekeren.</p> <p>De koopsommen worden door de verzekeringnemer voldaan door aanwending van de in betrokken jaar beschikbaar komende overrente. Indien in enig jaar de overrente onvoldoende blijkt voor de betaling van de voor de indexering verschuldigde koopsommen, zal het meerdere ten laste worden gebracht van het saldo van het indexatiedepot. Indien na aanwending van het saldo van het indexatiedepot, de middelen nog immer ontoereikend zijn om de indexatie onverkort te doen plaatsvinden, zal het indexatiepercentage voor alle betrokken pensioenen zodanig worden verlaagd dat de voor indexatie beschikbare overrente vermeerderd met het saldo van het indexatiedepot juist voldoende is voor de financiering van de verminderde indexatie.</p>	Financiële stromen

4.12 Bijlage XIII bij ‘garantiecontract’: Overeenkomst inzake het garantie- en overgangsdepot (L)

norm		inhoud	categorie
L	1	<p><u>Artikel A. TAKEN TOESLAGFONDS [STF]</u></p> <p>STF is belast met de uitvoering van de overgangs- en garantieregeling in het kader van de vervanging van VUT door prépensioen, inhoudende dat STF zorg zal dragen voor het verrichten van de uitkeringen uit hoofde van de overgangs- en garantieregeling aan de rechthebbenden.</p>	Doel
L	2	<p><u>Artikel B. DOTATIE AAN HET OVERGANGS- EN GARANTIEDEPOT</u></p> <p>Nationale-Nederlanden [NN] zal jaarlijks de ingevolge bijlage III [red. bij ‘garantiecontract (onder J)] beschikbaar komende intrest (“overrente”) welke betrekking heeft op het saldo van het overgangs- en garantiedepot naar het overgangs- en garantiedepot overboeken.</p> <p>Indien en zolang naar mening van CBR en STF het saldo van het overgangs- en garantiedepot nog ontoereikend wordt geacht voor de financiering van de overgangs- en garantieregeling, zal NN bovendien jaarlijks éénderde van de ingevolge bijlage III bij de hoofdovereenkomst beschikbaar komende overrente welke over de premiereserve beschikbaar komt (zie bijlage III.IV) naar het overgangs- en garantiedepot overboeken.</p>	Financiële stromen
L	3	<p><u>Artikel C. BEDRAGEN TEN LASTE VAN HET OVERGANGS- EN GARANTIEDEPOT</u></p> <p>De verzekeringnemer [red. SPF] zal maandelijks tijdig aan NN schriftelijk opgave doen van het in de volgende maand ten laste van het overgangs- en garantiedepot te boeken bedrag. NN zal dit bedrag vervolgens tijdig namens de verzekeringnemer aan STF doen toekomen.</p> <p>Indien het saldo van het overgangs- en garantiedepot onvoldoende blijkt voor de financiering van de overgangs- en garantieregeling in het kader van vervanging van de VUT door prépensioen zal de verzekeringnemer het ontbrekende binnen één maand na de desbetreffende opgave van Nationale-Nederlanden aan laatstgenoemde voldoen.</p>	Financiële stromen

4.13 Bijlage III bij ‘garantiecontract’: Beleggingen, overrente en aandeel in de technische winst (M)

norm		inhoud	categorie
M	1	<p><u>II. Bankrekening</u></p> <p>Nationale-Nederlanden houdt een speciale rekening – hierna te noemen Bankrekening – aan voor het betalingsverkeer tussen haar en de verzekeringnemer [red. SPF] en voor alle met de belegging verband houdende en daaruit voortvloeiende transacties. Het saldo van de Bankrekening is eigendom van Nationale-Nederlanden.</p>	Financiële stromen
M	2	<p><u>III. Jaarlijkse opgaven</u></p> <p>[...]</p> <p>a. het bedrag van de aan de verzekeringnemer toegekomen omvangskorting;</p> <p>b. de van/naar de Bankrekening af/over te schrijven bedragen (zie IV);</p> <p>c. de intrest per 31 december over de in de Rekening-Courant geboekte bedragen (zie V);</p> <p>d. het technisch resultaat (zie VIII.2);</p> <p>e. de aan de verzekeringnemer toekomende overrente (zie VI.2);</p> <p>f. het eventueel (eens in de vijf jaar) aan de verzekeringnemer toekomende aandeel in de technische winst (zie VII)</p> <p>[...]</p>	Informatie-voorziening
M	3	<p><u>V. Interest Rekening-Courant</u></p> <p>1. De interest over de in de Rekening-Courant geboekte bedragen bedraagt per jaar:</p> <p>a. over de bruto-opslag (zie VIII.1) : $(du+1/2) \%$;</p> <p>b. over de overige bedragen : 4%</p> <p>2. De interest wordt per 31 december van het betrokken jaar in de Rekening-Courant geboekt.</p>	Financiële stromen
M	4	<p><u>VI. De aan de verzekeringnemer toekomende overrente.</u></p> <p>1. Ter vaststelling van de aan de verzekeringnemer toekomende overrente worden in aanmerking genomen:</p> <p>A.</p>	Financiële stromen

norm	inhoud	categorie
	<ul style="list-style-type: none"> - de over de beleggingen ontvangen intrest; - de credit-intrest over de Bankrekening; - de in de Rekening-Courant geboekte debet-intrest voor zover berekend à 4% (zie V); - de bij verkoop van beleggingen ontvangen lopende intrest; - de lopende intrest tot 1 januari van het volgende jaar op de per 31 december van het betrokken jaar aanwezige beleggingen; - de als winst aan te merken vrijgevallen rendementsverschillen (zie VIII.6); - de intrest over tussentijdse afschrijvingen van de Bankrekening (zie IV.4); - de in artikel 15, lid 3 van de vorige overeenkomst bedoelde bedragen; - de ander baten uit hoofde van de beleggingen. <p>B.</p> <ul style="list-style-type: none"> - een eventueel verschil tussen de sommen van de onder B. en A. genoemde bedragen over het voorafgaande kalenderjaar als in lid 2 bedoeld; - de voor de opbouw van de premiereserve benodigde intrest (zie VIII.3); - de debet-intrest over de Bankrekening; - de in de Rekening-Courant geboekte credit-intrest voor zover berekend à 4% (zie V); - de bij aankoop van beleggingen betaalde lopende intrest; - de lopende intrest tot 1 januari van het volgende jaar op de per 31 december van het voorafgaande jaar aanwezige beleggingen; - de als verlies aan te merken vrijgevallen rendementsverschillen (zie VIII.6); - de intrest over vrijgevallen excassokosten (zie VIII.4); - de intrest over aan pensioengerechtigden uit te keren pensioenen (zie VIII.9); 	

norm	inhoud	categorie
	<ul style="list-style-type: none"> - de intrest wegens te late afschrijving van de Bankrekening (zie IV.4); - de beleggingskosten (zie VIII.7); - de beheerskosten (zie VIII.5); - de beleggingsverliezen anders dan uit hoofde van koersverliezen; <p>2. Indien per 31 december van het betrokken jaar de som van de onder 1.A. genoemde bedragen groter is dan de som van de onder 1.B. genoemde bedragen, wordt per die datum het verschil als aan de verzekeringnemer toekomende overrente in het credit van de Rekening-Courant geboekt.</p> <p>Indien per 31 december van het betrokken jaar de som van de onder 1.B. genoemde bedragen groter is dan de som van de onder 1.A. genoemde bedragen, wordt het verschil in het volgende jaar bij de bedragen onder 1.B. opgenomen.</p>	
M	<p>5</p> <p><u>IX. Uitkering saldo Rekening-Courant.</u></p> <p>Een creditsaldo van de Rekening-Courant kan zonder nadere overeenstemming tussen verzekeringnemer en Nationale-Nederlanden slechts worden uitgekeerd zodra en voor zover de Bankrekening een creditsaldo aangeeft.</p>	Financiële stromen

4.14 Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) (N)

norm		inhoud	categorie
N	1	<p><u>3.1.8 Indexatie (pensioenreglement)</u></p> <p>De regeling voorziet in indexatie van ingegane en slapende aanspraken op ouderdoms-, nabestaanden en wezenpensioen met het door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde Consumentenprijsindexcijfer laag (CPI-laag), doch minimaal 0% en maximaal 3%.</p> <p>Buiten de indexatie blijven ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen en de nog niet ingegane aanspraken waarvoor voortgezette opbouw in verband met arbeidsongeschiktheid geldt. Op basis van een met de herverzekeraar afgesproken rekenmethode maakt de herverzekeraar een toedeling van de overrente aan de pensioenregeling. Indexatie van de aanspraken uit hoofde van de pensioenregeling vindt plaats uit de middelen van het fonds, die zijn ontstaan uit deze in het verleden aan het de [sic] pensioenregeling toegerekende overrente.</p> <p>Indien onvoldoende middelen beschikbaar zijn, wordt de indexatie beperkt tot een zodanig voor alle betrokken personen gelijk percentage als uit de aanwezige middelen gefinancierd [sic] kan worden.</p>	Financiële stromen
N	2	<p><u>3.2.3 Indexatie/overrente (reglement inzake de prepensioenregeling)</u></p> <p>Op basis van een met de herverzekeraar afgesproken rekenmethode maakt de herverzekeraar een toedeling van de overrente aan prepensioenregeling. Indien de aan de prepensioenregeling toegerekende overrente negatief is, zal de herverzekeraar dit bedrag voorschieten. Indien de aan de prepensioenregeling toegerekende rente positief is, zal dit bedrag in eerste instantie worden aangewend om eerdere voorgesloten bedragen af te lossen. Het bedrag aan positieve overrente dat resteert na aflossing van eerdere door de herverzekeraar voorgesloten bedragen wordt vervolgens beschikbaar gesteld.</p> <p>[...]</p>	Financiële stromen
N	3	<p><u>4. Risicohouding / herverzekering</u></p> <p>[...]</p>	Algemeen

norm	inhoud	categorie
	<p>Het fonds heeft met de werkgever en de Stichting Toeslagfonds CBR afspraken gemaakt in welke situatie en op welke wijze de aan het fonds beschikbaar gekomen resultaten vervolgens gedeeld worden met de werkgever en het toeslagfonds; zie paragraaf 7 van deze nota.</p> <p>[...]</p>	
N	<p>4 <u>7.4 Vermogenspositie incl. buffers i.v.m. verplichtingen en buffers i.v.m. beleggingen</u></p> <p>Ten behoeve van de beoordeling van de vermogenspositie van het fonds stelt het bestuur een aangepaste fondsbalans op, waarbij het bestuur de te treffen buffers niet als vrij vermogen beschouwt.</p> <p>Mocht uit deze balans een resterend vrij vermogen blijken van meer dan 5% van de voorziening pensioenverplichtingen, dan is het bestuur van mening dat sprake is van een gezonde vermogenspositie (voldoende middelen om de verplichtingen op lange termijn te kunnen nakomen). Dit betekent: dat het daarna nog resterende vrije eigen vermogen toegedeeld kan worden aan de werkgever en de Stichting Toeslagfonds CBR in een verhouding 2:1.</p> <p>Mocht uit deze balans een negatief vrij eigen vermogen blijken van minder dan 5% van de voorziening pensioenverplichtingen, dan is het bestuur van mening dat sprake is van een ontoereikende vermogenspositie. Het bestuur acht dit tekort evenwel niet zonder meer van dien aard dat terstond aanvullende maatregelen nodig zijn.</p> <p>Mocht uit deze balans een negatief vrij eigen vermogen blijken van meer dan 5% van de voorziening pensioenverplichtingen, dan is het bestuur van mening dat sprake is van een ontoereikende vermogenspositie. Het bestuur acht dit tekort van dien aard dat aanvullende maatregelen nodig worden geacht. Dit betekent, dat met de werkgever in overleg getreden wordt over aanvullende financiering.</p> <p>Mocht uit de balans een negatief vrij eigen vermogen blijken (ongeacht de buffers) dan is het bestuur van mening dat sprake is van een zorgelijke situatie, Dit betekent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dat het fonds aanvullende premies bij de werkgever in rekening brengt, teneinde op zo kort mogelijke termijn tot een 100% kapitaaldekking te komen; 	Financiële stromen

norm	inhoud	categorie
	<p>- indien de werkgever de vordering van het fonds op de werkgever (die als gevolg van deze premies kan ontstaan) niet erkent, of weigert te voldoen, dat het fonds zich het recht voorbehoud om de verplichtingen die voortkomen uit verhogingen van slapende en ingegane aanspraken (indexaties) niet langer (volledig) op zich te nemen;</p> <p>- indien ondanks aanvullende bijdragen door de werkgever of ondanks het eventueel onvolledig in aanmerking nemen van door de werkgever gewenste indexaties, geen zicht bestaat op een verbetering van de vermogenspositie van het fonds dat, als uiterste beleidsmiddel, het fonds ertoe kan overgaan de opgebouwde aanspraken in evenredigheid te minderen of om verdere opbouw van aanspraken, al dan niet geheel, stop te zetten. In een dergelijke situatie zal het fonds hierover tevens contact opnemen en overleg voeren met de Pensioen- en Verzekeringskamer.</p>	

Bijlage 8

Interviews

(bevat 6 pagina's exclusief dit voorblad)

Overzicht interviews

Wij hebben interviews gehouden met de volgende personen:

- Ir. J. Barkhof, voormalig lid van de RvT CBR ;
- Vertegenwoordigers van Ernst & Young Accountants LLP. In het verslag van het interview is opgenomen dat ten behoeve van het rapport aan te wenden citaten en/of passages niet herleidbaar zijn tot de deelnemers aan het gesprek;
- De heer W.J.M. van den Kieboom, voormalig hoofd P&O CBR en voormalig bestuurslid van STF;
- De heer mr. C.J. Kraaiveld, kandidaat-notaris DBBW;
- De heer C.M. Lange, voorzitter OR van CBR, die zich in deze heeft laten bijstaan door de heer P. Fuchs, bestuurslid van STF;
- De heer drs. R.A.C. Rijnders, manager financial control (F&C) CBR;
- De heer N. Smink, medewerker F&C Salarisadministratie CBR;
- De heer drs. P. Tau, voormalig financieel directeur CBR en voormalig voorzitter van STF;
- De heer B.G. Tosseram, voormalig pensioenadviseur c.q. tussenpersoon namens AON voor CBR;
- De heer J. Verdel, de heer B. Visser en mevrouw C. Zonneveld van NN;
- De heer drs. R.A.L. Verstraeten, financieel directeur CBR en bestuurslid van STF;
- De heer J.P. Vaessen, voormalig algemeen directeur CBR en voormalig voorzitter van STF;
- De heer mr. J.F.T. Zegwaard, voormalig bedrijfsjurist CBR.

Alle geïnterviewden zijn door ons schriftelijk uitgenodigd voor het interview. In deze uitnodiging zijn de onderzoeksdoelstellingen en een passage over de gespreksonderwerpen opgenomen. Verder bevatte de uitnodiging mededelingen omtrent de aanwending van het verslag. Tot slot is geïnterviewden medegedeeld dat medewerking aan het interview geschiedt op basis van vrijwilligheid en dat het een ieder vrij staat zich tijdens het gesprek te laten bijstaan door een derde.

Van de interviews zijn verslagen opgesteld. Geïnterviewden hebben concepten van deze verslagen kunnen aanpassen waarna accordering heeft plaatsgevonden.

In het verslag van het interview dat wij met de heer Barkhof hebben gehouden is het volgende opgenomen: ‘De heer Barkhof laat weten dat, wanneer citaten uit het verslag worden opgenomen in de rapportage van Integis die betrekking hebben op personen, de heer Barkhof deze passages vooraf wenst te fiatteren.’ Ook is opgenomen: ‘Zoals in de inleiding reeds beschreven wenst de heer Barkhof eventuele citaten uit dit verslag die betrekking hebben op personen te fiatteren alvorens ze kunnen worden opgenomen in de rapportage van Integis.’

Tegen deze achtergrond hebben wij een passage uit het conceptrapport voorgelegd aan de heer Barkhof. Deze heeft ons bericht dat hij na lang beraad en hem moverende redenen tot de conclusie is gekomen dat hij niet wil dat de vermelde passage als een quote van hem zou worden voorgelegd aan anderen.

Wij hebben de heer G. Pit, voormalig secretaris van STF, schriftelijk meerdere, overwegend specifieke, vragen gesteld. De heer Pit heeft hierop per brief inhoudelijk met zeven regels geantwoord en afgesloten met navolgende passage: ‘Tot zover hetgeen ik mij nog weet te herinneren, het is echte [sic] al de nodig [sic] jaren geleden, dus uitgebreider kan ik u niet beantwoorden’.

Wij hebben een inventariserend en oriënterend gesprek gevoerd met mevrouw drs. E. Jansen MPLA (extern) medewerker pensioendesk CBR.

De volgende personen zijn door ons uitgenodigd voor een interview en hebben laten weten niet in te gaan op onze uitnodiging:

- De heer E.A. van Amerongen, voormalig lid (onder meer in de rol van voorzitter) van de RvT CBR

Ter zake de afwijzing hebben wij de heer Van Amerongen navolgende bevestigd: ‘U heeft aangegeven niet op de uitnodiging in te willen en zullen gaan omdat u, beknopt en in mijn termen geformuleerd, in het verleden al meermaals bent geïnterviewd door organisaties die een vergelijkbaar onderzoek hebben verricht.’

De heer Van Amerongen heeft hierop als volgt gereageerd: ‘U geeft het juist weer. Bovendien wil ik eraan toevoegen, dat ik namens de Raad van Toezicht destijds met vakorganisaties en Centrale Ondernemingsraad van het CBR een overeenkomst heb getekend waarmee een compromis werd bereikt tussen partijen en waarin is afgesproken dat daarmee het gehele pensioendossier definitief zou worden afgesloten en er geen discussie meer over zou plaatsvinden. Ik acht het niet van goede smaak (misschien wel niet van integriteit) getuigen dat de COR deze overeenkomst kennelijk negeert en de discussie maar niet kan beeindigen [sic]. Mede om die reden heb ik geen behoefte aan enig nieuw onderzoek ter zake mee te werken. Er is reeds onvoorstelbaar veel tijd en geld besteed aan het telkens opnieuw onderzoeken van dit onderwerp. Ik wil er mijn tijd in ieder geval niet meer aan besteden.’

- De heer F. Hoorenman, voormalig bestuurslid van STF

De heer Hoorenman heeft als volgt op onze uitnodiging gereageerd: ‘Naar aanleiding van Uw mail van 12 januari j.l. deel ik U mede, dat ik niet meewerk aan het interview en wel om de volgende redenen. Ik ben als OR-lid eind jaren 90 mede bestuurslid geweest in het toeslagfonds van het CBR. In deze periode [sic] was Dhr. J. Vaessen algemeen directeur. De financiële [sic] situatie was in die tijd gezond te noemen. Wat er nadien is gepasseerd weet ik absoluut niet, mede omdat ik niet meer bestuurslid was en ook door langdurige ziekte mijn werk niet meer heb uitgeoefend. In 2005 heb ik ook mijn lidmaatschap van de OR opgezegd. Over cijfermateriaal beschik ik niet meer.

Ik kan U dus behalve het bovenstaande niet verder informeren.

Ik hoop dat U begrip heeft voor mijn stellingname.’

- De heer mr. F.C.A. Meijer, voormalig algemeen directeur CBR

Wij hebben de heer Meijer navolgende schriftelijk bevestigd in aansluiting op zijn mededeling dat hij niet inging op onze uitnodiging voor een interview: ‘U heeft aangegeven het ‘hoofdstuk CBR’ te hebben gesloten met uw medewerking aan het onderzoek van Twijnstra Gudde. Tevens gaf u aan dat het ‘dossier pensioenen’ niet tot uw taakgebied, maar dat van de heer Van Walree, behoorde. Verder heeft u aangegeven dat het ‘dossier pensioenen’ ten gevolge van in het verleden gepubliceerde mediaberichten emotioneel gevoelig ligt.’

De heer Meijer heeft hierop als volgt gereageerd: ‘Graag zag ik nog toegevoegd: Een onafhankelijke - paritair samengestelde- commissie [sic] van 3 onder leiding van de heer van Vuure heeft op verzoek van de Raad van Toezicht onderzoek gedaan naar het dossier pensioenen. Deze kwam met een unaniem oordeel en trok conclusies dat door de toen zittende directie correct met het pensioenvraagstuk was omgegaan. Daarmee is wat mij betreft dit dossier gesloten.’

- Mevrouw mr. E.J.J.E. van Leeuwen-Schut, voormalig voorzitter van de RvT CBR

Mevrouw Van Leeuwen heeft als volgt gereageerd op onze uitnodiging voor een interview: ‘Naar aanleiding van uw mail van 5 dec. jl. kan ik u berichten, dat ik niet zal ingaan op uw uitnodiging voor een interview [sic]. Er zijn reeds een groot aantal onderzoeken gehouden door verschillende instanties. Hieruit zijn geen aanwijzingen [sic] c.q. bewijzen voor onoorbaar gedrag naar boven gekomen.

Daarnaast ben ik reeds een groot aantal jaren niet meer verbonden aan het CBR.’

Wij hebben hierop als volgt gereageerd: ‘[...] Wij zullen in ons rapport melding maken van het feit dat u niet bent ingegaan op onze uitnodiging voor een interview met ons.

Wij verzoeken u vriendelijk ons kenbaar te maken of u te zijner tijd en bij gelegenheid bereid bent onze, in het conceptrapport op te nemen, conceptbevindingen op juistheid en volledigheid te becommentariëren indien deze zien op uw functioneren en handelen.

Verder nog het volgende. Inderdaad hebben meerdere instanties een groot aantal onderzoeken verricht. De (gezamenlijk) bevindingen zijn op onderdelen (uiterst) kritisch van aard en toonzetting.

Zo is in een eerder onderzoek onder meer geconcludeerd dat “er in het verleden sprake is geweest van ondoorzichtig ‘geschuif’ met gelden”.

In het (openbare) rapport van Twijnstra Gudde is onder meer opgenomen: [...]

Uw stelling dat uit de onderzoeken “geen aanwijzingen c.q. bewijzen voor onoorbaar gedrag” naar boven zijn gekomen zou zich niet kunnen verhouden tot vorenstaande.

Tot slot zijn wij bekend met het feit dat u al een groot aantal jaren niet meer verbonden bent aan Stichting CBR. Ik merk tegen deze achtergrond op dat wij ons thans met name richten op de feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan in de jaren (kort) voor en na de eeuwwisseling.’

Mevrouw Van Leeuwen-Schut heeft niet op dit bericht gereageerd.

- De heer H.A.P.M. Pont, voormalig lid van de RvT CBR

De heer Pont heeft ons als volgt bericht in antwoord op onze uitnodiging: ‘Hartelijk dank voor uw informatie. Uw verzoek om een interview toe te staan kan ik begrijpen.

Een dergelijk interview zal echter geen toegevoegde waarde hebben mbt uw onderzoek. Ik moet u derhalve teleurstellen.

Naar verwachting zullen de pensioenafspraken en de daarmee verbandhoudende cijfers wel voor zichzelf spreken.

Ik hoop, dat het onderzoek vruchtbaar zal zijn en de kou die kennelijk in de lucht zit zal wegnemen.’

- De heer mr. R. Prins, voormalig lid (vicevoorzitter) van de RvT CBR

De heer Prins heeft ons als volgt bericht in antwoord op onze uitnodiging: ‘Ik ben reeds vele jaren geen lid meer van de Raad van Toezicht CBR. Naar ik vernomen heb, zijn er al een aantal onderzoeken geweest zonder aanwijzingen van onoorbaar gedrag.

Aangezien ik niet beschik over feitelijke kennis noch over dossierstukken, ga ik niet in op Uw uitnodiging voor een Interview.’

Wij hebben de heer Prins in antwoord hierop het volgende bericht: ‘Wij verzoeken u vriendelijk ons kenbaar te maken of u te zijner tijd en bij gelegenheid bereid bent onze, in het conceptrapport op te nemen, conceptbevindingen op juistheid en volledigheid te becommentariëren indien deze zien op uw functioneren en handelen.

Verder nog het volgende. Inderdaad zijn reeds onderzoeken naar dit ‘dossier’ verricht. De (gezamenlijk) bevindingen zijn op onderdelen (uiterst) kritisch van aard en toonzetting.

Zo is in een eerder onderzoek onder meer geconcludeerd dat “er in het verleden sprake is geweest van ondoorzichtig ‘geschuif’ met gelden”.

In het (openbare) rapport van Twijnstra Gudde is onder meer opgenomen: [...]

Uw stelling dat de onderzoeken niet hebben geleid tot “aanwijzingen van onoorbaar gedrag”, zou zich niet kunnen verhouden tot vorenstaande.

Tot slot zijn wij bekend met het feit dat u reeds vele jaren niet meer verbonden bent aan Stichting CBR. Ik merk tegen deze achtergrond op dat wij ons thans met name richten op de feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan in de jaren (kort) voor en na de eeuwwisseling.’

De heer Prins heeft hierop als volgt gereageerd: ‘Ik laat concept bevindingen van derden met betrekking tot mijn functioneren en mijn handelen geheel voor hun rekening en risico, doch behoud mij alle rechten voor.’

- De heer R.A. van Walree, voormalig financieel directeur CBR en bestuurslid van STF
De heer Van Walree heeft als volgt gereageerd op onze uitnodiging: ‘Naar aanleiding van uw onderstaande mail bericht ik u dat ik niet inga op uw uitnodiging.’

Bijlage 9

Wederhoor

(bevat 7 pagina's exclusief dit voorblad)

Wederhoor

Wij hebben de navolgende personen schriftelijk uitgenodigd om kennis te nemen van de voor hen relevante delen van het concept van dit rapport met het verzoek de vermelde feiten en omstandigheden op juistheid en volledigheid te becommentariëren:

- Vertegenwoordigers van Ernst & Young Accountants LLP¹;
- De heer mr. C.J. Kraaiveld, kandidaat-notaris DBBW;
- De heer drs. P. Tau, voormalig financieel directeur van CBR en voormalig voorzitter van STF;
- De heer J.P. Vaessen, voormalig algemeen directeur van CBR en voormalig voorzitter van STF;
- Mevrouw mr. E.J.J.E. van Leeuwen-Schut, voormalig voorzitter van de RvT van CBR;
- De heer G. Pit, voormalig secretaris van STF;
- De heer mr. R. Prins, voormalig lid (vice-voorzitter) van de RvT van CBR.

Wij hebben hen uitgenodigd om, strikt vertrouwelijk, inzage te nemen in (de voor hen relevante delen van) het conceptrapport op een door hen te bepalen locatie en gedurende een door hen te bepalen periode. Desgewenst kon inzage worden verkregen in de gedetailleerde onderliggende bescheiden.

In de uitnodiging hebben wij verder opgemerkt dat de schriftelijke reactie integraal bij de rapportage zal worden gevoegd en dat wij, voor zover inhoudelijk relevant, de concepttekst naar aanleiding van de reactie aanpassen.

Tot slot hebben de personen die van de uitnodiging gebruik hebben gemaakt voorafgaand aan de inzage een geheimhoudingsverklaring ondertekend.

Navolgend gaan wij in op de reacties van de uitgenodigde personen.

Voor zover inhoudelijk relevant zijn de reacties verwerkt in de teksten van dit rapport.

---

¹ Wij hebben in het kader van het wederhoor de eerder geïnterviewde medewerkers van Ernst & Young Accountants LLP benaderd. In de lijn van hetgeen in het verslag van het interview met deze medewerkers is opgenomen, vindt geen vermelding van de namen van de medewerkers plaats.

Vertegenwoordigers van EY

De (beide) vertegenwoordigers van EY zijn door ons schriftelijk uitgenodigd c.q. benaderd op 10 mei 2012, 16 mei 2012, 23 mei 2012 en 1 juni 2012 teneinde te komen tot een afspraak voor inzage in de voor hen relevante teksten van onze conceptrapportage.

Van één vertegenwoordiger van EY hebben wij in het geheel geen reactie ontvangen op onze uitnodigingen; de andere vertegenwoordiger heeft ons per e-mail van 21 mei 2012 laten weten 'binnenkort' terug te komen op opties voor een datum. Nadien hebben wij niet meer van deze vertegenwoordiger vernomen.

Op 5 juni 2012 hebben wij de vertegenwoordigers van EY laten weten dat wij, nu een reactie op onze uitnodigingen is uitgebleven, aannemen dat de vertegenwoordigers geen gebruik wensen te maken van de geboden mogelijkheid tot inzage in de conceptrapportteksten. Wij hebben hieraan toegevoegd dat wij hiervan melding zullen maken in ons rapport en dat wij over zullen gaan tot afronding van onze werkzaamheden.

De heer mr. C.J. Kraaiveld, kandidaat-notaris DBBW

De heer Kraaiveld heeft inzage genomen in de voor hem relevante delen van het conceptrapport. Naar aanleiding van de inzage heeft hij ons navolgende bericht: 'In aansluiting op ons gesprek eerder vandaag verzoek ik u mij per e-mail de tekst toe te zenden van het concept deelrapport inzake Stichting Toeslagfonds CBR dat ik eerder vandaag inzag. Wanneer u mij dit toestuurt omvat dat tevens de toestemming om dit te overleggen aan het bestuur van De Brauw Blackstone Westbroek NV en, indien het bestuur dat nodig oordeelt, de verzekeraar van de NV.'

Op 25 mei 2012 hebben wij de tekst per e-mail naar de heer Kraaiveld gezonden met onder meer de navolgende begeleidende tekst: 'Graag ontvangen wij derhalve op korte termijn uw schriftelijke reactie in het kader van wederhoor. Daarbij merken wij op dat, tenzij u anders aangeeft, wij de schriftelijke reactie in het kader van wederhoor integraal zullen toevoegen aan onze eindrapportage.'

Op deze mail alsmede onze herinnering van 5 juni 2012 hebben wij geen reactie ontvangen.

Op 13 juni 2012 hebben wij de heer Kraaiveld als volgt bericht: '[...] Tijdens de inzage op 23 mei 2012 heeft u met pen aan-/opmerkingen toegevoegd aan de u voorgelegde conceptteksten (zie tevens de bijlagen bij onze eerder berichten in deze). Wij hebben de door

u toegevoegde handgeschreven aan-/opmerkingen opgenomen in bijgevoegd document. Indien en voor zover relevant hebben wij de aan-/opmerkingen verwerkt in ons rapport. Wij zullen het bijgevoegde document toevoegen aan de bijlage van ons rapport waarin de (overige) reacties die wij in het kader van wederhoor hebben ontvangen zijn opgenomen.’ Hierop heeft de heer Kraaiveld dezelfde dag gereageerd: ‘Ik heb hier geen commentaar op.’

De wederhoorreactie van de heer Kraaiveld luidt als volgt:

Reactie van DBBW naar aanleiding van inzage in de voorgelegde conceptteksten ten behoeve van wederhoor op 23 mei 2012.

Betreft teksten afkomstig uit hoofdrapport

Aan de alinea (in wederhoordocument alinea 53)

‘Het proces van de totstandkoming van de statutenwijziging van STF van 23 maart 1999 vertoont ten aanzien van het bestuursbesluit een aantal hiervoor beschreven formele gebreken. Zoals uit vorenstaand citaat blijkt heeft DBBW destijds geen belemmeringen gezien om de statutenwijziging door te kunnen voeren.’

dient te worden toegevoegd:

‘en wel omdat DBBW destijds beschikte over documenten waaruit bleek dat de besluitvorming had plaatsgevonden. Gelet op de wijze van ondertekening van het uittreksel uit de notulen kon DBBW niet weten dat er wellicht geen concrete besluitvorming door het bestuur plaats had gevonden.’

Betreft teksten afkomstig uit deel ‘Statutenwijziging 23 maart 1999 en bestemmingswijziging STF’

Aan de zin (in wederhoordocument alinea 69)

‘Dat toestemming was verleend door zowel de directie van het CBR als door de vakorganisaties staat derhalve los van enig bestuursbesluit dat tijdens de vergadering van 17 maart 1999 zou zijn genomen.’

dient te worden toegevoegd:

‘maar daarmee is die toestemming niet minder relevant.’

De heer drs. P. Tau, voormalig financieel directeur CBR en voormalig voorzitter van STF

Op 24 mei 2012 ontvingen wij per e-mail de wederhoorreactie van de heer Tau. Deze luidt als volgt:

Zoals toegezegd, zou ik u een reactie geven op het concept rapport i.z. CBR, dat ik gisterochtend heb gelezen.

Het onderzoek is dermate grondig, dat er weinig overblijft voor commentaar. Twee zaken zou ik iets nader willen belichten.

1. de opmerkingen van de heer Zegwaard

De heer Zegwaard suggereert dat het binnen het CBR gebruikelijk was, dat op basis van informeel overleg besluiten zouden zijn genomen, zo ook mogelijk tussen mij en de heer Pit. Ik ontken ten stelligste dat ik me ooit heb bediend van zo'n informele besluitvorming. Wel is mij bekend dat andere personen dat wel deden.

2. Storting van € 5 mln tbv indexatiefonds.

Dit bedrag is op geen enkele manier ooit onderbouwd of beredeneerd. Het TSF was voor indexatie, maar doordat de middelen van dat fonds aangewend zouden worden voor de overgangs- en garantieregeling, vonden de heren Vaessen, Schenk en ik het redelijk en billijk dat er een startvermogen zou komen tbv het nieuwe indexatiefonds. Zelf heb ik in dat kader € 10 mln genoemd, en dat ook bij TSF geventileerd. De heer Vaessen vond dat in een later stadium te royaal en heeft er € 5 mln van gemaakt. De veronderstelling dat het eerst om Hfl. 10 mln. zou zijn gegaan en dat zulks later € 5 mln. zou zijn geworden is onjuist.

Mocht u nog nadere info hebben van mijn kant, dan verneem ik dat gaarne.

Met vriendelijke groet,

Drs. Pieter Tau

De heer J.P. Vaessen, voormalig algemeen directeur CBR en voormalig voorzitter van STF

De heer Vaessen stelde ons schriftelijk op de hoogte van zijn wederhoorreactie. In een brief met datum 8 juni 2012 is de navolgende reactie van de heer Vaessen opgenomen:

Hartelijk dank voor de geboden mogelijkheid om het concept rapport “onderzoek CBR” in te mogen zien.

Zoals toegezegd volgt hierbij mijn reactie op diverse punten.

8.6 *Tekst is “kort na .....” is niet juist.*

Ik ben op 1 juni 2004 met vut gegaan en op dat moment was er geen onrust.

De tekst zou kunnen zijn: “ultimo 2004”.

Verder heb ik met verbazing de inhoud gelezen over de ombouw van de Stichting Toeslag Fonds

(STF)van indexatiefonds naar fonds voor de “garantie- en overgangsregeling”.

Het toenmalige STF is overgeheveld naar NN en de indexatie werd vanaf dat moment per maand samen met pensioen uitbetaald vanuit het pensioenfonds.

Voorheen werden 2 gescheiden percentages ingehouden op de loonstroken, 6% pensioen en 1 ¼% indexatie, vanaf bovenstaand moment echter maar één percentage voor zowel pensioen als indexatie.

Door deze maatregel was er feitelijk geen taak meer voor het STF als indexatiefonds.

Omdat er met de vakbonden een afspraak lag tav een garantie- en overgangsregeling is de Stichting Toeslag Fonds hiermee belast.

Dat ten onrechte het indexatievermogen uit het fonds is gehaald, is m.i. niet terecht daar dit via NN werd geregeld, vanuit het pensioenfonds.

Conclusie: op dat moment kreeg de STF een andere bestemming.

Punt 117 Ik weet (bijna) zeker dat over alle (pensioen) Stichtingen goedkeurende jaarverslagen door de accountant zijn opgesteld over de jaren 2001, 2002 en 2003.

Persoonlijk heb ik dat met wijlen de heer Van Leeuwen afgesproken en hebben wij die ook ontvangen.

Tenslotte wil ik opmerken dat ik wel betrokken werd of op de hoogte werd gesteld van de genomen besluiten maar dat de uitvoering daarvan bij de Directeur Financiën en het

Hoofd C en F lag.

Gezien het feit dat de Stichting zelfstandig rechtspersoon is (was) heb ik als Algemeen Directeur CBR de uitvoering van de besluiten niet verder gevolgd.

Ik wist en lees daarover enkele kritische opmerkingen, dat alles via een rekening-courant met NN werd geboekt cq betaald.

NN was ook vaak jaren achter met het opleveren van het jaarwerk.

(Ook de accountant maakte daar bezwaar tegen).

Jaarlijks had ik één à tweemaal, vanwege mijn verantwoordelijkheden, overleg met NN en met AON.

Nimmer heeft mij van deze zijde enig kritiek bereikt dat het niet goed of slordig zou zijn qua afspraken en verrekeningen.

Met vriendelijke groet,

J.P. Vaessen

Mevrouw mr. E.J.J.E. van Leeuwen-Schut, voormalig voorzitter van de RvT CBR

Mevrouw Van leeuwen heeft ons in antwoord op de uitnodiging het volgende bericht: 'In mijn mail van 15 dec. 2011 heb ik u aangegeven dat ik niet zou ingaan op uw uitnodiging voor een interview [sic]. Ook thans ben ik niet bereid in te gaan op uw verzoek in uw mail van 9 mei jl. om het concept-rapport te becommentarieren. Eventuele passages over mijn functioneren zijn dan ook in juridische zin volledig voor rekening en risico van de scribenten en diegenen die zich eventueel over mijn functioneren uitspreken.'

De heer G. Pit, voormalig secretaris van STF

De heer Pit, voormalig secretaris van STF, is door ons uitgenodigd op 14 mei 2012. Op dezelfde dag heeft hij ons laten weten dat het hem vanwege persoonlijke redenen niet

mogelijk is op korte termijn een afspraak te plannen.² Op 25 mei 2012 heeft de heer Pit ons laten weten dat hij voorlopig nog steeds niet bereikbaar is.

De heer mr. R. Prins, voormalig lid (vice-voorzitter) van de RvT CBR

De heer Prins heeft ons in antwoord op de uitnodiging het volgende bericht: ‘Naar aanleiding van uw verzoek heb ik u op 16 december 2011 medegedeeld dat ik niet inga op uw uitnodiging voor een interview. Het concept rapport is tot stand gekomen zonder mijn betrokkenheid en ik heb dan ook niet de wens om het concept rapport te becommentariëren. Ik wijs u er nogmaals op dat eventuele passages over mijn functioneren volledig voor rekening en risico zijn van de auteurs en degenen die uitspraken doen over mijn functioneren. Ik behoud mij alle rechten voor met name ten aanzien van eventuele juridische stappen.’

---

² Deze persoonlijke redenen heeft de heer Pit ons vermeld; wij achten het niet gepast deze weer te geven.

Bijlage 10

Leden gremia:
directie en RvT van CBR,
bestuurders STF, SPrePF, SPF-0 en SPF

(bevat 4 pagina's exclusief dit voorblad)

Directie CBR 1994 - 2010 (gegevens volgens jaarverslagen CBR)
weergegeven data zijn data ingang / einde (schuingedrukt) lidmaatschap

		2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
mr. S.M. Zijderveld	algemeen directeur	01-09																
drs. R.A.L. Verstraeten	financieel directeur [d]	01-06																
drs. F.I.G. Janssen	financieel directeur a.i.	18-06	01-07															
C. Anker	algemeen directeur a.i.	18-06	√	√	01-09													
A. Belt	directeur productie	01-07	√	√	√													
R.A. van Walree	directeur financiën en economische zaken [c]		01-06	√	√	√	√	√	01-12									
mr. F.C.A. Meijer	algemeen directeur (statutair bestuurder) [b]				01-09	√	√	√	01-06									
lr. G.M. Eggink	directeur consulting								√									
dr. H. den Harder	algemeen directeur NEA									01-05	√							
J.P. Vaessen	algemeen directeur [a]								01-06	√	√	√	√	√	√	√	√	√
drs. P. Tau	directeur financiën en economische zaken									01-12	√	√	√	√	√	√	√	√
P.A.M. van Driel	directeur productmanagement										01-03	√	√	√	√	√	√	√

[a] in Jaarverslag 2002 resp. 2003 is vermeld: 'algemeen directeur (bestuurder)' resp. 'algemeen directeur (statutair bestuurder)'

[b] In Jaarverslag 2006 en 2007 is vermeld 'algemeen directeur'

[c] In Jaarverslag 2006, 2007, 2008 en 2009 is vermeld 'financieel directeur'

[d] In Jaarverslag 2010 is vermeld dat de heer drs. R.A.L. Verstraeten per 1 juni [2010] in dienst is getreden als financieel directeur; ern waarnemend algemeen directeur tot de indiensttreding per 1 september 2010 van mevrouw mr. S.M. Zijderveld, de nieuwe algemeen directeur.

Leden RvT van CBR 1994 - 2010 (gegevens volgens jaarverslagen CBR)
weergegeven data zijn data ingang / einde (schuingedrukt) lidmaatschap

voordracht van			2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
prof. drs. G.J.N.H. Cerfontaine	voorzitter	onafhankelijk lid	01-05																
mr. P.P.J. Butzelaar	vice-voorzitter	OR CBR	01-05																
drs. A.B. Sakkers		CCV	15-01																
mr. F.A.M van den Heuvel		onafhankelijk lid	√	√	√	√	√												
drs. W. de Lange		ANWB	√	√	√	√	√	√	01-12										
drs. J.M. de Vries		BOVAG	√	√	√	√	√	√	01-12										
drs. P.W. Doop	vice-voorzitter [b]	onafhankelijk lid	01-09	√	√	√	√	√											
drs. M.C. van der Harst		CCV		√	√	√	√	√	√	√									
E.A. van Amerongen	voorzitter [a]	onafhankelijk lid		√	√	√	√	√	√	√	√	01-12							
drs. R. van Gijzel		OR CBR					√	√	01-12										
mr. R. Prins	vice-voorzitter	onafhankelijk lid						√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
mr. E.J.J.E. van Leeuwen-Schut	voorzitter							01-07	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
ir. J. Barkhof		ANWB							01-12	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
mr. J.A. Hoekzema		BOVAG							01-12	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
H.A.P.M. Pont		OR CBR							01-12	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
T.J.Werter MBA		CCV									29-04 (+)	01-12							
drs. H. Plasse		CCV										01-12	√	√	√	√	28-11		
G.M.J. Voorbij		onafhankelijk lid												√	√	√	√	√	√
H. Dijkmans van Gunst		CCV															01-05	√	√

[a] voorzitter per 01-07-2005

[b] vice-voorzitter vanaf 2006; waarnemend voorzitter van 1-1-2010 tot 1-5-2010

In jaarverslag 2006 CBR is vermeld: 'Tegen het einde van het verslagjaar heeft de heer Van Gijzel, die op voordracht van de ondernemingsraad in de Raad van toezicht is benoemd, aan de minister van Verkeer en Waterstaat kenbaar gemaakt zijn functie als lid van de Raad van toezicht te willen neerleggen. De minister heeft aangegeven de stap van de heer Van Gijzel in beraad te nemen. Definitieve besluitvorming door de minister was ten tijde van de vaststelling van het jaarverslag [red.: gedateerd: 19 april 2007] nog niet bekend.'

In jaarverslag 2007, 2008 en 2009 CBR is vermeld: 'vacature voordracht ondernemingsraad'; met in 2008 de toevoeging: 'Ondanks herhaald verzoek heeft de OR nog steeds geen aanbeveling gedaan'; en in 2009 de toevoeging: 'De minister is voornemens de heer mr. P.P.J. Butzelaar te benoemen in de vacature welke in 2007 is ontstaan voor het lid van de Raad van Toezicht welke op voordracht van de ondernemingsraad wordt benoemd.'

In jaarverslag 2010 CBR is vermeld dat de heer mr. P.P.J. Butzelaar per 1 mei 2010 lid is (vice-voorzitter) op voordracht van de OR.

Bestuurders STF 1994 - 2010 (gegevens volgens Kamer van Koophandel)
weergegeven data zijn data ingang / einde (schuingedrukt) lidmaatschap

		2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
R.A.L. Verstraeten		12-10																
D. van Setten	Voorzitter	√	√	29-12														
P. Fuchs		* √	√	√	√	√	√											
J.M.R. Leerdam		* √	√	√	√	√	√	√	01-05									
J.W. Verheule		12-10	√	√	√	√	√	√	√	26-06								
R.A. van Walree	Voorzitter			10-11	√	√	√	01-06										
F. Hoorenman		*						√	√	√	√	√	12-01					
J.P. Vaessen	Voorzitter							01-06	√	26-06								
G. Pit		*							30-04	√	√	√	√	√	√	√	√	√
P. Tau	Voorzitter									26-06	√	√	√	√	√	√	√	01-07
W.J.M. van den Kieboom									01-03	√	√	12-01						
R.M. Tijs		*										11-01	17-02					
A. Klappe												12-01	√	√	√	√	√	√
L.C. Spaans		*											17-02	√	√	√	√	√
P.A.M. (Ros-) van Driel	Voorzitter																	30-06

* namens deelnemers/voordracht OR

De gegevens als voornoemd komen overeen met hetgeen vermeld in de (concept)jaarverslagen STF met uitzondering van navolgend:

- in jaarverslag 1999 STF zijn de data (ingang/einde) niet opgenomen
- in jaarverslag 2000 STF (exclusief accountantsverklaring) is als voorzitter vermeld J.P. Vaessen [volgens KvK: Tau] en als één van de bestuursleden J.W. Verheule [volgens KvK: Van den Kieboom]
- in jaarverslag 2002 STF is vermeld dat Van den Kieboom tot 26-02-2002 bestuurslid was [volgens KvK: 01-03-2002]
- in jaarverslag 2003 STF is vermeld dat Pit tot 01-02-2003 bestuurslid was [volgens KvK: 30-04-2003]

Blijkens de notulen [1] treedt mevrouw Van Driel op 22 juli 1994 op als voorzitter van de vergadering van het bestuur STF; in de notulen is opgenomen: 'Mevrouw van Driel zal stappen ondernemen om het voorzitterschap over te dragen aan de heer Tau.'

In de notulen [2] van de vergadering van het bestuur STF d.d. 25 oktober 1994 is opgenomen:

'Het voorzitterschap wordt aan de heer Tau overgedragen [...]. Mevrouw van Driel wordt bij deze gedechargeerd. [...]'

In de notulen [3] van de vergadering van het bestuur STF d.d. 21 oktober 1996 [4] is opgenomen:

'De heer Spaans wordt officieel ontslag verleend als bestuurslid van het TSF [...]. De OR zal van bovenstaande op de hoogte worden gebracht [...] De heer Pit wordt aangesteld als ad interim secretaris.'

[1] Verslag van de vergadering d.d. 22 juli 1994, 'Toeslagfonds CBR', datum 2 augustus 1994, kenmerk IVP/LCS/ddh/00401.

Aanwezig: P.A.M. van Driel (voorzitter), A. Klappe, L.C. Spaans, R.P. Schenk en D. de Haas (verslag); Afwezig: G. Pit (vakantie). Vastgesteld in de vergadering 'Toeslagfonds CBR' d.d. 25 oktober 1994.

[2] Verslag van de vergadering d.d. 25 oktober 1994, 'Toeslagfonds CBR', datum 2 november 1994, kenmerk IVP/LCS/ddh/00420.

Aanwezig: A. Klappe, G. Pit, L.C. Spaans, R.P. Schenk, P. Tau en D. de Haas (verslag). Vastgesteld in de vergadering 'Toeslagfonds CBR' d.d. 23 november 1994.

[3] Verslag van de vergadering d.d. 21 oktober 1996, 'Toeslagfonds CBR', datum 5 november 1996, kenmerk TSF/LCS/ddh/tsf.01.

Aanwezig: A. Klappe, G. Pit, L.C. Spaans, R.P. Schenk, P. Tau en D. de Haas (verslag). Vastgesteld in de vergadering 'Toeslagfonds CBR' d.d. 23 november 1994.

[4] Hoewel in de notulen is vermeld vergadering d.d. 21 oktober 1996, veronderstellen wij dat de vergadering feitelijk heeft plaatsgevonden op 22 oktober 1996; dit gelet op navolgend.

Bij de agenda voor deze vergadering (Intern Memo met datum 21 oktober 1996) zijnde de agenda voor de vergadering van het bestuur van STF op 22 oktober 1996 is gevoegd een bescheid met handgeschreven opmerking 'uitgereikt op de vergadering van 22/10/'96'.

Bestuurders SPRePF 1994 - 2010 (gegevens volgens Kamer van Koophandel)
weergegeven data zijn data ingang / einde (schuingedrukt) lidmaatschap

		2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
J.P. Vaessen	Voorzitter									26-06								
J.W.M. Verheule										26-06								
W. Mesu										√	√	√	√	30-11				
W.F.H. van Toor										√	√	√	√	30-11				
J.F.T. Zegwaard										√	√	√	√	30-11				
R.M. Tijs										√	01-12							
P. Tau										26-06	√	√	√	30-11				
W.J.M. van den Kieboom										01-03	√	√	√	30-11				
A.D. Katuin											01-12	√	√	30-11				

Bestuurders SPF-0 1994 - 2010 (gegevens volgens Kamer van Koophandel)
weergegeven data zijn data ingang / einde (schuingedrukt) lidmaatschap

		2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
J.P. Vaessen	Voorzitter									26-06								
J.W.M. Verheule										26-06								
J.C.M. Lambregts										√	11-07							
P.E. Toen										√	11-07							
J.F.T. Zegwaard										√	11-07							
P. Tau										26-06	11-07							
W.J.M. van den Kieboom										01-03	11-07							

Bestuurders SPF 1994 - 2010 (gegevens volgens Kamer van Koophandel)
weergegeven data zijn data ingang / einde (schuingedrukt) lidmaatschap

		2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
S. van Vuure	Voorzitter	*	√	√	01-09													
F. Fischer		*																
A. Klappe		*	√	√	√	14-12												
R. Willemsen		*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
W. Mesu		*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
W.F.H. van Toor		*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
J.F.T. Zegwaard		*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
P.E. Toen				01-01	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
J.W. Verheule				01-01	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
R.A. van Walree	Voorzitter				01-08	√	√	01-04										
J.C.M. Lambregts						09-10	√	√	√									
J.P. Vaessen	Voorzitter							01-04	√									

Met ingang van 9 februari 2010 is Stichting Pensioenfonds CBR in liquidatie en treden * op als vereffenaar.

Bijlage 11

Overzicht beschikbare notulen van bestuursvergaderingen van STF

(bevat 1 pagina exclusief dit voorblad)

Overzicht bestuursvergaderingen STF					
datum	notulen aanwezig	vaststelling notulen d.d.	bron	notulen getekend	tekendatum
25-mei-11	ja	06-dec-10		nee	08-jun-11
06-dec-10	ja	27-okt-10		ja	?
27-okt-10	ja	04-okt-10		ja	?
04-okt-10	ja	27-jul-10		ja	27-okt-10
27-jul-10	ja	22-jun-10		ja	03-okt-10
22-jun-10	ja	11-nov-09		ja	27-jul-10
11-nov-09	ja	19-okt-09		ja	27-jul-10
19-okt-09	ja	21-sep-09		ja	?
21-sep-09	ja	09-apr-09		ja	19-okt-09
09-apr-09	ja	30-okt-08		ja	?
30-okt-08	nee	-	notulen bestuursvergadering 9 april 2009	-	-
03-okt-07	ja	niet		ja	09-apr-09
25-jun-07	ja	30-mei-07		ja	09-apr-09
30-mei-07	ja	08-mei-07		ja	30-okt-08
08-mei-07	ja	26-apr-07		ja	25-jun-07
26-apr-07	ja	09-okt-06		ja	25-jun-07
09-okt-06	ja	16-aug-05		ja	08-mei-07
16-aug-05	ja	17-dec-04		ja	09-okt-06
12-mei-05	nee	-	notulen bestuursvergadering 17 december 2004	-	-
17-dec-04	ja	30-okt-02		nee	-
30-jan-03	nee	-	notulen bestuursvergadering 30 oktober 2002	-	-
30-okt-02	ja	26-jun-02		nee	-
26-jun-02	ja	20-sep-00		nee	-
20-sep-00	ja	niet		nee	-
17-mrt-99	uittreksel	niet	akte van statutenwijziging STF 23-3-1999	-	-
15-dec-98	nee	-	notulen bestuursvergadering 2 december 1998	-	-
02-dec-98	ja	niet		nee	-
21-okt-96	ja	14-nov-95		nee	-
14-nov-95	ja	17-okt-95		nee	-
17-okt-95	ja	17-jan-95		nee	-
17-jan-95	ja	23-nov-94		nee	-
23-nov-94	ja	25-okt-94		nee	-
25-okt-94	ja	22-jul-94		nee	-
22-jul-94	ja	16-2-1994		nee	-
16-2-1994	ja	niet		nee	-
22-12-1993	ja	10-11-1993		nee	-
10-11-1993	ja	niet		nee	-
21-6-1993	ja	27-8-1992		nee	-
27-8-1992	ja	30-10-1991		nee	-
30-10-1991	ja	15-6-1990		nee	-
15-6-1990	ja	31-5-1989		nee	-
31-5-1989	ja	18-5-1988		nee	-
26-1-1989	nee		agenda voor de vergadering 26 januari 1989	nee	-
22-12-1988	nee		agenda voor de vergadering 22 december 1988	nee	-
13-10-1988	ja	niet		nee	-
18-5-1988	ja	14-7-1987		nee	-
14-7-1987	ja	19-9-1986		nee	-
19-9-1986	ja	27-5-1986		nee	-
27-5-1986	ja	2-7-1985		nee	-
2-7-1985	ja	7-5-1985		nee	-
7-5-1985	ja	5-6-1984		nee	-
5-6-1984	ja	31-5-1983		nee	-
31-5-1983	ja	16-9-1982 en 4-5-1982		nee	-
16-9-1982	ja	niet		nee	-
4-5-1982	ja	11-5-1981		nee	-
11-5-1981	ja	23-2-1981		nee	-
23-2-1981	ja	9-12-1980		nee	-
9-12-1980	ja	18-9-1980		nee	-
18-9-1980	ja	<i>Notulen van de bestuursvergadering van de Stichting Toeslagfonds CBR i.o.</i>		nee	-